

**Міністерство освіти і науки
України**

**Державний заклад
«Луганський національний
університет імені Тараса
Шевченка»**

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ
X Міжнародної науково-
практичної конференції
«Україна-Китай: діалог
культур» та Міжнародної
науково-практичної
конференції «Сучасні тенденції
сходознавства»
(22-23 травня 2020 р.,
м. Полтава-
Старобільськ)**

**Старобільськ
ДЗ «ЛНУ імені Тараса
Шевченка» 2020**

УДК 008(477)(510)

Рецензенти:

Дмитренко В.І. – доктор філологічних наук, професор кафедри української та світової літератур Криворізького державного педагогічного університету.

Перова С.В. – доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та практики перекладу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

З-41 Збірник матеріалів Х Міжнародної науково- практичної конференції «Україна-Китай: діалог культур» та Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції сходознавства» (22-23 травня 2020, м. Полтава-Старобільськ) / за заг. ред. Н.В. Федічевої; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Вип. 1. – Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2020. – 208 с.

До збірника ввійшли матеріали Х Міжнародної науково- практичної конференції «Україна – Китай: діалог культур» та Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції сходознавства».

Збірник розрахований насамперед на студентів і викладачів вищих навчальних закладів.

Рекомендовано до друку вченою радою Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 11 від 26 червня 2020 року)

© Колектив авторів, 2020

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2020

ЗМІСТ

ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЗВИТОК КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. **Корінська О.О.** ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК СПОСІБ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....7-13
2. **Корінська О.О.** ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....13-18
3. **Корінська О.О.** ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВ....19-25
4. **Бородай Є.В.** КИТАЙСЬКА ФРАЗЕОЛОГІЯ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВІДПОВІДНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ..... 26-33
5. **Коломойченко А.В.** ПОРІВНЯННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В КИТАЙСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ В АСПЕКТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ.....33-39
6. **Чумак В.В.** БУКВЕНІ СЛОВА В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....39-45
7. **Гречана М.В.** ПЕРШИЙ ЕТАП РЕФОРМИ СПРОЩЕННЯ ІЄРОГЛІФІЧНОЇ ПИСЕМНОСТІ В КНР.....45-50
8. **Подмарев А.А.** ПЯТЬ ЗЕРНОВЫХ: ИСТОРИЯ ТЕРМИНА.....50-56
9. **Корінська О.О.** ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДІАЛЕКТІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....57-63

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

10. Литвинова В.К. ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ РЕСУРСУ ІНТЕРНЕТ.....64-72
11. Передера О.А., Овчаренко Г.А. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВТОРИННОЇ АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....72-76
12. Федічева Н.В., Подмарьов О.О., Корінська О.О. ПРИЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ПУТУНХУА КАК УНИВЕРСАЛЬНОМУ ЯЗЫКУ ОБЩЕНИЯ В КНР.....76-83
13. Гусакова О.О. ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ЗАСОБІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....83-88

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ СИНОЛОГІЇ

14. Доценко А.Є. ПОЧУТТЯ ДУШІ І ФІЛОСОФСЬКІ ДУМКИ СУ ДУН ПО.....88-96
15. Халімон О. Г. «ЧОТИРИ КЛАСИЧНИХ РОМАНИ» ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КИТАЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....97-106
16. Гладченко К.С. КИТАЙСЬКА Й УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ: ПОДІБНІСТЬ І ВІДМІННІСТЬ.....107-117

17. **Беценко Т.П.** КАРТИНА СВІТУ ДАВНЬОГО КИТАЮ В ОПОВІДКАХ.....117-121

ЛІНГВІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СХІДНИХ МОВ (ТУРЕЦЬКА, ЯПОНСЬКА, АРАБСЬКА)

18. **Korinska O.O.** DIALECTS OF THE TURKISH LANGUAGE121-128
19. **Козуб О.О.** ВІДМІННІ ТА СПІЛЬНІ РИСИ СХІДНИХ МОВ.....128-141

САМОБУТНІСТЬ СХІДНОЇ КУЛЬТУРИ

20. **Шило Т.** РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА СХОДУ142-149
21. **Федічева Н.В., Меліке Бахар Тетік Тіке** ОСОБИСТІТЬ, СИСТЕМА МИСЛЕННЯ ТА ЦІННОСТІ МЕВЛЯНИ.....149-155
22. **Федічева Н.В.,** ПОСТАТЬ АТАТЮРКА В ІСТОРІЇ ТУРЕЧЧИНИ.....156-159

КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ:ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ

23. **Корпан А.В.** КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ. СУЧАСНІ СПОСОБИ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА КИТАЙСЬКОЇ КУЛЬТУР.....159-163
24. **Глиненко Г.О.** ФІЛОСОФІЯ МАРКСИЗМУ В ОПОВІДАННІ ЛУ СІНЯ “ЩОДЕННИК БОЖЕВІЛЬНОГО”.....163-167

25. **Малахова Ю.В.** ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ДІЛОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ З КИТАЙЦЯМИ.....167-177
26. **Фурсова М.В.** МИФЫ О КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ.....178-184

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

27. **Natalya FEDICHIEVA Irfan TOSUNCUOGLU** A VIEWPOINT TO LIFELONG LEARNING.....185-193
28. **Федічева Н.В., Подмарьов О.О., Корінська О.О.** ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.....194-200
29. **Irfan TOSUNCUOGLU** ПОЗНАВАТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УЧАЩИХСЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ЯЗЫКА COGNITIVE ACTIVITY OF THE STUDENTS IN LEARNING A LANGUAGE.....200-207

ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЗВИТОК КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

УДК 811.581'373.613

ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК СПОСІБ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Корінська О.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант
<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Існує численна кількість робіт щодо проблеми лексичних запозичень, але до сьогодні ще не вироблена єдина класифікація запозиченої лексики та немає єдиної думки щодо того, що саме варто позначати терміном «запозичення». У широкому розумінні «запозичення – це елемент чужої мови (слово, морфема, синтаксична конструкція тощо), що перенесений з однієї мови в іншу, а також сам процес переходу елементів з однієї мови в іншу» [1, с. 158].

Основними причинами появи запозичень є:

- 1) поява нових предметів та явищ;
- 2) заміна застарілих слів та виразів;
- 3) розвиток та зміна самої мови [3].

Мета статті – проаналізувати процес запозичення іноземної лексики та її адаптацію, виявити особливості способів збагачення словникового складу китайської мови.

Запозичення лексичних елементів із однієї мови в іншу – явище досить давнє. Для визначення долі запозичених слів

у новій для них мові має певне значення той факт, яким чином вони у дану мову проникли:

- завдяки живому спілкуванню двох різномовних народів або засвоєнню назв предметів матеріальної культури. У такому випадку такі слова досить швидко асимілюються у мові;

- через запозичення чужих слів із іншомовних текстів при перекладі цих текстів на рідну мову. У такому випадку слова довше зберігають свої фонетичні, орфографічні та граматичні особливості.

Запозичення, які існують на сьогодні у китайській мові, прийшли у неї із різноманітних мов. При чому запозичення із одних мов можуть представляти із себе одиничні випадки, а слова із інших мов утворюють численні групи. Серед основних мов, які є джерелами запозичень у китайській мові – англійська, тибетська, маньчжурська, монгольська, японська, російська мови та санскрит.

На думку Лі Сяндуну, в історії розвитку китайської мови було декілька хвиль лексичних запозичень:

1. Історичні епохи династій Цін, Хань, Тан.
2. Друга половина XIX ст. та перша половина XX ст.
3. Період із 80-х років XX ст. – по сьогодні [2, с. 34].

Коли китайський світ сприйняв буддизм, у мову прийшов потік нових слів, переважно із санскриту. Частина із них перейшла у ряд архаїзмів, частина вживається і до сьогодні, наприклад: 佛陀 futuo – Будда, 喇嘛 lama – лама, 韦驮 weiduo – Веда, 阿罗汉 aluohan – алохань, 释迦牟尼 shijia mouni – Шанья-Муні.

Друга хвиля іноземного запозичення виникла, починаючи із середини XIX століття, в епоху «опіумних» війн, коли Китай став об'єктом колоніального завоювання

Англією та іншими іноземними державами.

У перші десятиліття ХХ ст., із розповсюдженням марксистської ідеології у словниковому запасі китайської мови з'явилися такі суспільно-політичні терміни як: 马克思主义 makesi zhuyi – марксизм, 马克思列宁主义 makesi liening zhuyi – марксизм-ленінізм.

Ще один історичний факт, результатом якого стала поява нових іноземних слів – китайсько-японська війна. Японізм представляють унікальний вид запозичення, оскільки за своєю структурою вони ідентичні споконвічній китайській лексиці, наприклад:

- 场合 changhe – випадок;
- 场所 changsuo – місце;
- 手续 shouxu – формальність, порядок.

Вчені відзначають, що у китайській мові достатнє число слів являють собою опосередковані вторинні запозичення. Іншими словами, це іншомовні слова, які проникли у китайську мову не прямим шляхом, а через лексику інших мов. Більшість таких запозичень проникли у китайську мову через англійську. Наприклад, при запозиченні слів 彼杂 biza «піцца» (італійська – pizza) та 马得拉酒 madela jiu «мадера» (французька – Madeira) італійська та французька мови – це всього лише мови-оригінали, мовою-джерелом даних слів є англійська.

Окрему групу у словниковому фонді китайської мови складають слова, котрі прийшли до неї із російської мови. Причини тому досить прозорі: Китай та Росія – це сусідні країни, котрі мають один із найбільших спільних кордонів у світі, і при такому тісному сусідстві мовні контакти між

країнами неминучі.

Число слів, котрі запозичені китайською мовою із російської на сьогодні не значне. В основному це національні реалії – назви страв, напоїв, елементів культури, історії. Наприклад: 列巴 *lieba* – хліб, 克瓦斯 *kewasi* – квас, 克非儿 *kefeier* – кефір, 伏特加 *futejia* – горілка, 杜马 *duma* – Дума та ін.

Незважаючи на той факт, що китайська мова кожен рік поповнюється новою запозиченою лексикою, згідно із розповсюдженою думкою, вона складає порівняно невеликий відсоток. Китайський вчений Ши Ювей наводить наступну статистику за числом іноземних слів у китайській мові у ХХ ст.: 1978 рік – 1.3%, 1987 рік – 0.6%, 1989 рік – 1,11%; 1994 рік – 0,85% [4].

Інша оцінка даного факту представлена у роботі Янь Веньвея, який станом на 2000 рік відзначав зростання питомого числа запозичень у китайській мові. Крім того, автор виокремив 4 групи іноземної лексики та наводить наступні цифри:

- запозичення у галузі науки і техніки – 45.38%;
 - запозичення у галузі політики та економіки – 17.93%;
 - запозичення у галузі культури та спорту – 6.42%;
 - запозичення у галузі повсякденного життя – 29.81%
- [5].

Із лінгвістичної точки зору запозичення у китайській мові, незалежно від їхнього джерела та способу утворення, підкоряються закономірностям існування і розвитку словникового фонду китайської мови. Для того, щоб міцно увійти у словниковий запас мови, деякі із них змінюють свою зовнішню форму, деякі піддаються різноманітним

семантичним трансформаціям.

Отже, незалежно від того, яким чином відбувається процес асиміляції, іноземна лексика завжди уподібнюється до мови-реципієнта, підкоряється законам, що діють всередині мови. У китайській мові, з її ієрогліфічною системою процес запозичення іноземної лексики та її адаптація, входження у систему мови відбувається значно складніше, ніж у європейських мовах, які використовують алфавітне письмо та «відкриті» із технічної точки зору.

Список використаної літератури

1. Добродомов И. Г. Заимствование / И. Г. Добродомов // Языкознание. Большой энциклопедический словарь / Ред. кол.: В. Н. Ярцева (гл. ред.) и др. – М., 1998. – С. 158 – 159.
2. Ли Сяндун. Языковые различия и их отражение в лексической семантике китайского и русского языков / Ли Сяндун // Вопросы филологии. – М., 2003. – № 2 (14). – С. 30 – 34.
3. Лексические проблемы перевода заимствованных слов в китайском языке. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=667381>.
4. Ши Ювэй. О связи современного китайского языка и иностранных заимствований / Ю. Ши. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.huayuqiao.cn/articles/shiyouwei/shiyw09.htm>.
5. Янь Вэньвэнь. Иностранные заимствования в китайском языке: существующая обстановка и тенденции развития. / В. Янь. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.no60school.com/research/sharelw>.

Корінська О.О. Запозичення як спосіб збагачення словникового складу китайської мови

В даній роботі розглянуті запозичення як спосіб збагачення словникового складу китайської мови. Метою написання даної роботи є вивчення китайських запозичень, виявлення особливостей способів збагачення словникового складу китайської мови. Завдання роботи полягають в розгляданні поняття запозичення, та у характеризуванні основних критеріїв класифікації запозичень у сучасній китайській мові та їх джерела запозичень.

Ключові слова: запозичення, китайська мова, лексика.

Коринская О.О. Заимствование как способ обогащения словарного состава китайского языка

В данной работе рассмотрены заимствования как способ обогащения словарного состава китайского языка. Целью написания данной работы является изучение китайских заимствований, выявления особенностей способов обогащения словарного состава китайского языка. Задачи работы заключаются в рассмотрении понятия заимствования, и в характеризовать основных критериев классификации заимствований в современном китайском языке и их источники заимствований.

Ключевые слова: заимствования, китайский язык, лексика.

Korinska O.O. Borrowing as a way to enrich the vocabulary of the Chinese language

This paper considers borrowings as a way to enrich the vocabulary of the Chinese language. The purpose of this paper is to study Chinese borrowings, to identify features of ways to enrich the vocabulary of the Chinese language. The objectives

of the paper are to consider the concept of the borrowings and to characterize the main criteria for classifying borrowings in modern Chinese language and their sources of borrowings.

Keywords: borrowings, Chinese language, vocabulary.

УДК 811.581'373.613

ЛЕКСИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Корінська О.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант
<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Ян Сіпей, відомий китайський дослідник мови, підкреслював потребу в оновленні лексичної системи, заміни старих лексичних одиниць на нові, більш виразні [2]. Потрапляючи у китайську мову, запозичення знаходяться у процесі змін та розвитку, частина із них адаптується до системи мови-реципієнта, а частина витісняється докорінно китайськими словами, або семантичними запозиченнями, які для носіїв мови сприймаються легше, ніж фонетичні.

Мета статті полягає в аналізі впливу запозичень в сучасній кит. мові та зазначенні отриманих результатів у кількісному та відсотковому значеннях.

Результати впливу запозичень розглядаються у даному аспекті зі сторони форми слова (поява нового способу створення слів, збагачення способів та методів вираження значення, збільшення кількості багатоскладових слів) та зі

сторони його значення (збільшення числа семантичних компонентів слова та збагачення конотативного значення запозиченого слова)[1].

Вплив на форму слова:

1. Новий спосіб створення слів

Дана ситуація спостерігається коли запозичене слово, яке складається із одного складу, або один зі складів запозичення починає вживатися для утворення нових слів. Наприклад, слово 吧 «бар» використовується для утворення таких слів, як 吧台 «барна стійка», 吧女 «барменша», 茶吧 «чайний бар», 氧吧 «кисневий бар», 书吧 «читальний бар» тощо.

2. Збагачення способу вираження у китайській мові

Запозичене слово привносить у мовлення відтінок екзотики, а також відтінки значення, що властиві зображальності мови-джерела. Наприклад, слово 赢 у китайській мові має два значення: «виграти» та «вигода». Калькування англійського слова «win-win» «взаємна вигода» у китайській мові призвело до виникнення слова 双赢 із тим же значенням. Внаслідок, використовуючи частину даного слова, було створено багато нових слів: 单赢 «перемога тільки з однієї сторони», 多赢 «багатостороння вигода» тощо. Таким чином, був значно збільшений об'єм значення запозиченого слова.

3. Збільшення кількості багатоскладових слів

У більшій мірі до збільшення кількості багатоскладових слів призвели кальки, обумовивши це фонетичною організацією мови. Наприклад:

- 贸易战 «торгівельна війна» (贸易 «торгівля» та 战 «війна»);
- 黑色幽默 «чорний гумор» (黑色 «чорний» та 幽默 «гумор»);
- 人口爆炸 «демографічний бум» (人口 «населення» та 爆炸 «вибух»);

Згідно із класифікацією А. Л. Семенас [1], у китайській мові виокремлюються наступні способи лексичних запозичень: фонетичні, семантичні, семантико-фонетичні, буквені (графічні) [3; 4; 5; 6].

Фонетичний спосіб запозичення полягає у передачі звучання іншомовного елемента. Наприклад:

- 可可 kěkě – какао;
- 沙拉 shālā – салат (salad);
- 三明治 sānmíngzhì – сандвіч (sandwich);

Семантичні запозичення (калькивання) являють собою переклад іноземних слів китайською мовою. Наприклад:

- 马力 mǎlì: кінь + сила → кінська сила;
- 生产力 shèngchánlì: виробляти + сила → виробничі сили;

Гібридний семантико-фонетичний спосіб запозичення передбачає використання китайської фонемі та фонетичного запозичення. Наприклад:

- 登记卡 dēngjìkǎ (dēngjì – реєструвати + kǎ – картка) → реєстраційна карта;
- 生日卡 shēngrìkǎ (shēngrì – день народження + kǎ) → листівка в день народження;

До окремої групи відносяться слова особливого, нового типу – буквені слова(або повністю складаються із букв

латинського алфавіту , або записуються за їх участі), котрі використовуються в ієрогліфічному письмі.

У першому випадку це запозичені абрєвіатури словосполучень англійської мови та нескорочені іноземні слова, що увійшли у китайську мову у буквеному запису, а також абрєвіатури китайських слів та словосполучень, які записуються за допомогою пінїнь. Наприклад:

- АРЕС (Asia Pacific Economical Cooperation) Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво;

- HSK (汉语水平考试 hànyǔ shuǐpíng kǎoshì) – державний екзамен із китайської мови;

У другому випадку – це слова, котрі поєднують у собі буквений та ієрогліфічний компоненти, або «слова-метиси». Наприклад:

- Т 恤 – футболка (T-shirt);
- Sim 卡 kǎ – сім-карта для мобільних телефонів.

Таким чином, проаналізувавши отримані результати у кількісному та відсотковому значеннях, ми побачили, що найбільше у китайській мові фонетичних (33%) та семантичних (29%) запозичень, найменше – семантико-фонетичних (11%). Буквених (графічних) запозичень було 27%.

Варто зауважити, що на сьогоднішній день у китайській мові достатньо широкий спектр запозичень, які використовуються як у повсякденній мові, так і в спеціалізованих галузях та сферах

Список використаної літератури

1. Семенас А. Л. Особенности лексических заимствований в китайском языке / А. Л. Семенас // Вопросы языкознания. – 1997. – № 1. – С. 48 – 57.

2. Yang Xipeng. Research on Chinese Loanwords. Shanghai: Shanghai People's Press. / X. Yang. – 2007. – 296 p. (In Chin.)

3. Практический словарь буквенных слов. Пекин: Шаньгу иньшугуань, 2014. (实用字母词词典. 北京: 商务印书馆, 2014).

4. Словарь неологизмов китайского языка 2014 года. Пекин: Шаньгу иньшугуань, 2015. (2014 汉语新词语. 北京: 商务印书馆, 2015).

5. Словарь неологизмов современного китайского языка. Шанхай: Шанхай цышу чубаньшэ, 2009. (现代汉语新词语词典. 上海: 上海辞书出版社, 2009).

6. 刘正琰, 高名凯, 麦永乾, 史有为. 汉语外来词词典. 上海辞书出版社, 1984, 422 页. [Словарь китайских заимствований [Текст] / Лю Чжэньян, Гао Минкай, Май Юн, Ши Юйвэй. – Шанхай: «Изд-во словарей», 1984. – 422 с.

Корінська О.О. Лексичні запозичення у сучасній китайській мові

В даній роботі розглянуті запозичення у сучасній китайській мові. Мета написання даної роботи полягає у виявленні основних джерел запозичень у сучасній китайській мові та визначенні класифікації лексичних запозичень у китайській мові. Завдання роботи полягають в розкритті джерела запозичень у сучасній китайській мові, дослідженні впливу запозичень на стан сучасної китайської мови та аналіз класифікацій лексичних запозичень у

китайській мові.

Ключові слова: запозичення, сучасна китайська мова, лексика, пінйін, лексична одиниця, слово.

Коринская О.О. Лексические заимствования в современном китайском языке

В данной работе рассмотрены заимствования в современном китайском языке. Цель написания данной работы заключается в выявлении основных источников заимствований в современном китайском языке и определении классификации лексических заимствований в китайском языке. Задачи работы заключаются в раскрытии источника заимствований в современном китайском языке, исследовании влияния заимствований на состояние современного китайского языка и анализ классификаций лексических заимствований в китайском языке.

Ключевые слова: заимствования, современный китайский язык, лексика, пиньинь, лексическая единица, слово.

Korinska O.O. Lexical borrowings in the modern Chinese language

This paper discusses borrowings in the modern Chinese language. The purpose of this paper is to identify the major sources of borrowings in the modern Chinese language and to determine the classification of lexical borrowings in the Chinese language. The objectives of the paper are to discover the source of borrowings in the modern Chinese language, to study the effect of borrowings on the state of modern Chinese, and to analyze the classifications of lexical borrowings in Chinese language.

Keywords: borrowings, modern Chinese language, vocabulary, pinyin, lexical unit, word.

УДК 811.581'373'24:004.738.5

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Корінська О.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант

<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

Наук. керівник – Подмарьов О.О.,
викладач кафедри східних мов

У контексті глобальної комп'ютеризації та мобільності спостерігається всебічний розвиток інтернет комунікації. Мультимовність – аспект інтернету, що робить його революційним. Сьогодні у всесвітній мережі представлені усі мови світу, як ті, що існують, так і мертві.

Беручи до уваги китайську мову та Китай, можна зробити наступний висновок. На сучасному етапі китайське суспільство є активним учасником світових економічних, політичних, а також культурних процесів. Неспинні зміни в суспільстві, та в країні загалом, породжують у Китаї необхідність розмовляти іноземними мовами, та навіть вживати нові термінологічні одиниці. На сьогодні не можна уявити ні однієї сфери життя Піднебесної без Інтернету. Економіка, політика, культура, наука, спорт та навіть звичайне спілкування залежить від мережі.

Таким чином, ця робота спрямована на вивчення інтернет-лексики китайського мови та відокремлення її основних груп. Масовим явищем в китайському мовному середовищі стало створення і повсюдне використання інтернет-лексики. Це насамперед нерозривно пов'язано з появою таких популярних китайських соціальних як QQ, Sina Weibo (кит. 新浪微博, xīnlàng wēibó) та WeChat (кит. 微

信, Wēixìn). Так, у зв'язку із появою у 1994 році в Китаї всесвітньої мережі інтернет, до сьогодні відбуваються дослідження цієї галузі. Це обумовлено декількома факторами:

- деякі слова і конструкції поступово виходять з ужитку;
- відбувається поява нових одиниць китайської мови;
- кількість користувачів всесвітньої мережі постійно збільшується.

Якщо взяти до уваги принцип походження мови, то інтернет-лексику сучасної китайської можна поділити на такі чотири групи:

- старі слова, які набули нового значення;
- повністю нові слова;
- використання скорочень;
- використання знакових позначень.

Беручи до уваги наявні спроби виділити специфіку китайської інтернет-мови, ми маємо наступне:

1. Велика кількість омонімів.

Оскільки найпопулярнішим методом введення ієрогліфів за допомогою клавіатури в Китаї сьогодні є метод введення на основі пін'їнь, то користувач вводить з клавіатури англійський фонетичний запис китайського слова і бачить перед собою кілька сполучень ієрогліфів, які співвідносяться з ним. Оскільки часто набір тексту на комп'ютері відбувається досить швидко, а також через прагнення економії часу, користувачі помилково вибирають невірні варіанти. Надалі помилкові варіанти приживаються і вживаються користувачами навмисно.

Тут варто згадати ще одну особливість китайської мови — кожен ієрогліф несе смислове навантаження. Таким

чином, ми отримуємо не просто друкарську помилку, а друкарську помилку зі змістом. (果酱 guo3jiang4 (повидло, варення) = 过奖 guo4jiang3 (хвалити))

За допомогою значної кількості омонімів небажане поняття з легкістю перетворюється на невинне. (和谐 he2xie2 (гармонія) = 河蟹 he2xie4 (річний краб))

Через відсутність звичних для нас частин мови, китайські користувачі також можуть використовувати слово в іншому, більш м'якому його значенні (和谐 he2xie2 (гармонія) як дієслово, яке дослівно перекладається як «гармонізувати», а насправді означає «заблокувати»).

Також введення по піньїнь може здійснюватися за першими літерами складів, а програма вже сама пропонує різні варіанти, що дає можливість користувачу зробити більш придатний нагоді вибір. (水产 shui3chan3 (продукти водного промислу), до яких відноситься краб, перетворилось у слово 删除 shan1chu2 (видаляти)).

2. Тотальний контроль з боку Комуністичної партії Китаю.

Існує «Великий китайський фаєрвол», який фільтрує веб-сторінки за ключовими словами, пов'язаними з державною безпекою, а також по «чорному списку» адресів сайтів.

Переслідуються також і автори неадекватних висловлювань про КПК і її політичного курсу. У кращому випадку висловлювання автора будуть видалені, в гіршому — автора будуть переслідувати в реальному світі.

У число найбільш гострих тем входять відносини материкового Китаю з островом Тайвань, Тибет, приховування інформації про епідемії і забруднення навколишнього середовища, цензура в Інтернеті і арешти

дисидентів.

3. Велика кількість циферних позначень.

Пов'язано це з тим, що багато звуків в китайській мові дуже схожі один на одного і виражаються в тому, що деякі слова, а часом і цілі речення записуються цифрами. Наприклад:

02825	你爱不爱我	Ти любиш мене чи ні?
066	您来了	Ти тут?
1392010	一生就爱你一人	Все життя кохаю тільки тебе.
198	你走吧	Йди
530	我想你	Я думаю про тебе
687	对不起	Вибачте
70	亲你	Цілую
721	亲爱的	Любий
885	帮帮我	Допоможи мені
881	拜拜唉	Пока (бай-бай)
886	拜拜罗	Пока (бай-бай)

Абревіатури з цифр, можуть бути співзвучні з англійської мовою. Наприклад:

39	Thank You	Спасибі
8084	BABY	Крихітка
505	SOS	SOS
3707	Love	Любов

Інтернет-сленг Китаю зазвичай називають 火星文 huǒxīng wén, що в перекладі є «марсіанська мова», тому що інтернет-мова містить безліч властивих тільки Інтернету

слів і виразів. Водночас, користувачі «марсіанської мови» вважають його досить цікавим, молодіжним, і насамперед секретним. Так, для того, аби показати емоційний стан, жести або міміку, використовують емограми. Вони поділяються на (поділяються на позитивні, негативні, та нейтральні):

(^_^)	Посмішка , радість , щастя.
\(^O^)/	Вау!
\(^_^)/	Радість
(^L^)	Щастя
(>_<)	Біль \ страх
\(O_O)/	Велике здивування
(^_-) Db (-_^)	Обіцянка
(*^)^3(*^^*)	Чмок
(-_-#) (-_-☹) (-_-+)	Лютість, несамовитість, шаленість
(O_o)	Здивування
(0_0)	Велике здивування
(-_-") (-_-V)	Сконфуженість
^_^"	Збентеження
^_^	Збентеженість з почервонінням

Можна виділити наступні основні складові структури інтернет-лексики китайської мови:

- іноземні запозичення (означення нових предметів або понять);
- неологізми (слова, що виникли через помилки в написанні);
- абрєвіатури (літерний запис іноземних слів);
- знакові замітники (цифри або «смайлики»));
- молодіжний сленг (неформальне спілкування).

Інтернет-лексика виявила зміни в системі сучасної

китайської мови. Авжеж, деякі слова можуть зникнути разом із дорослішанням свого покоління, але якась їх частина напевно залишиться, і буде частиною мови довгі роки.

Для нас, як лінгвістів, Інтернет привабливий не тільки тим, що в ньому можна знайти безліч нових лінгвістичних феноменів, а й тим, що з кожним днем люди все більше і більше спілкуються з його допомогою. Таким чином нам потрібно приділити більшу увагу вивченню мови Інтернету, і в цілому вивченню лексики Інтернету, як окремої дисципліни.

Список використаної літератури

1. Бессонова Л.Е., Ли Же. Концептуальные образы интернет-терминологии в китайском языке. (тезисы доклада)

http://elib.crimea.edu/index.php?option=com_content&task=view&id=211

2. Лунев Ю.В. Некоторые особенности лексического состава современного китайского языка. (Текст)/Ю.В. Лунева// Вестник МГОУ. Серия «Лингвистика». - 3010. - № 4 - с. 62-65.

3. Новый китайский лексический словарь. - Bei jing: «Shang wu», 2000. - 1321 с.

4. Сленг// Словарь лингвистических терминов/ Под ред. О.С. Ахмановой. - М., 1964.

5. Современный китайский язык и язык Интернета. Источник: <http://www/lingvochina/ru/>

Корінська О.О. Особливості інтернет-лексики сучасної китайської мови

В даній роботі розглянута актуальна проблема сучасної китайської мови, а саме особливості інтернет-лексики. Метою написання даної роботи є вивчення особливостей класифікації сучасної китайської інтернет-лексики. Завдання роботи полягають в розгляданні поняття інтернет-лексики, та у характеризуванні основних критеріїв її класифікації.

Ключові слова: інтернет, лексика, китайська мова, емограми.

Коринская О.О. Особенности интернет-лексики современного китайского языка

В данной работе рассмотрена актуальная проблема современного китайского языка, а именно особенности интернет-лексики. Целью написания данной работы является изучение особенностей классификации современной китайской интернет-лексики. Задачи работы заключаются в рассмотрении понятия интернет-лексики, и в характеризовании основных критериев ее классификации.

Ключевые слова: интернет, лексика, китайский язык, эмограммы.

Korinska O.O. Features of the online vocabulary of the modern Chinese language

This paper discusses the urgent problem of the modern Chinese language, namely the features of Internet vocabulary. The purpose of this work is to study the classification features of the modern Chinese Internet vocabulary. The objectives of the work are to consider the concept of Internet vocabulary, and to characterize the main criteria for its classification.

Keywords: Internet, vocabulary, Chinese, emoticons.

КИТАЙСЬКА ФРАЗЕОЛОГІЯ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВІДПОВІДНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Бородай Є.В.

ДЗ "Луганський національний університет імені
Тараса Шевченка", студентка 1 курсу
Наук. керівник – Подмарьов О.О.,
викладач кафедри східних мов

Фразеологізм – це словосполучення (речення), яке за значенням дорівнює одному слову. В деяких фразеологізмах стійке зрощення відбулося настільки давно, що вже й забулося значення деяких окремих слів, хоча саме значення фразеологізму загальновідоме і цим висловом широко користуються.

Фразеологізми роблять мовлення виразнішим, влучнішим, дотепнішим. Фразеологізми не мають правил, їх можна вивчити лише один по одному.

Фразеологізм характеризує сталість складу, непроникність структури, закріплений порядок слів, відтворюваність, семантична неподільність (цілісне значення). Фразеологізми закріплюються в мові в результаті частоті і тривалості, іноді багатовікової практики вживання.

Фразеологізми китайської мови - це спадщина минулого, де як ніде виражений національний компонент. Тут часто відображені такі китайські реалії, як яшма, нефрит, дракон, відомі китайські герої.

Дракон - символ імператорської влади. На підтвердження цього можна навести чимало слів і виразів, де одним з компонентів є 龙 long:

- 龙袍 longpao «парадне плаття імператора»
- 龙飞 long fei «зліт дракона» у значенні сходження імператора на престол або ж подвиг героя,

○ 龙舟 long zhou «драконовий човен» (човен з прикрасами у вигляді голови і хвоста дракона, на яких відбуваються змагання в день Свята літа), імператорський човен; 龙床 long chuang «імператорська ложе»,

○ 龙生龙 long sheng long «у дракона народжується дракон», образно у значенні «у доброго батька і син хороший»,

○ 龙门战 long men zhan «Лунменьська сутичка», образно у значенні «тривалий душевний розмова », 龙飞凤舞 long fei feng wu «зліт дракона і танець фенікса» (розмашистий почерк);

○ 龙潭虎穴 long tan hu xue «лігво дракона і притулок тигра» (смертельно небезпечне місце).

У китайській культурі дракон виступає символом щастя і є одним з чотирьох головних міфічних тварин - дракон 龙 long, фенікс 凤 feng, черепаха 龟 gui і цилінь 麒麟 qilin.

Чудова цар-птах з дзьобом півня, зобом ластівки, шиєю змії, візерунками на тілі як у дракона, хвостом риби і панциром черепахи. Поява фенікса в світі вважалось знаком настання в Піднебесній великого благоденства. У китайській культурі фенікс вважається щасливим знаком. Стійкі освіти з компонентом «фенікс» відрізняються витонченістю, наприклад:

○ 凤麟姿 feng lin zi буквально «руху фенікса і циліня», в значенні «вишукані манери».

○ 凤头鞋 feng tou xie буквально «туфлі у вигляді голови фенікса», в значенні «жіночі черевички» (із зображенням голови фенікса).

○ 凤阳门 feng yang men буквально «Феніксових ворота», в значенні «парадні ворота палацу».

Звичайно, існують і нейтральні фразеологізми, саме їх

можна використовувати при перекладі іноземної літератури. Фразеологія китайської мови широко представлена у всіх мовних стилях і особливо в літературно-художньому мовленні. Багато фразеологізми з'явилися дуже давно, в далекій давнині, і дійшли до нас, зберігши свою форму. Інші виникли недавно. І ті, і інші прийняті суспільством, всім знайомі і широко вживаються.

Розряди виділив відомий китайський лінгвіст Ма Гофань: Chéngyǔ - ченьюй, sùyǔ - приказки, yǎnyǔ - прислів'я, xiēhòuyǔ - недомовки - іносказання, guànyòng yǔ - звичні вирази, jìng yǔ - крилаті слова, géyán.

Звичні вирази зазвичай трьохскладні. До прикладу:

○ 开倒车 kai dao che буквально «давати задній хід», в значенні «відступати від раніше сказаного, зробленого; дати задній хід»;

○ 扣帽子 kou maozi буквально «приклеювати ярлик», в значенні «безпідставно зводити звинувачення на когонебудь; вішати собак на когонебудь»;

○ 捞稻草 lao dao cao буквально «хапатися за рисову соломку», в значенні «вдаватися до останнього засобу, яке не може допомогти; хапатися за соломинку»;

○ 开门红 kai men hong буквально «відкрити двері червоно», в значенні «взяти хороший старт; покласти успішний початок».

Але також трапляються звичні вирази, що складаються з чотирьох і більше складів:

○ 张三李四 zhang san li si буквально «Чжан Третій Лі Четвертий», в значенні «будь-хто, хто-небудь»;

○ 三七二十一 san qi ershi yi буквально «тричі сім - двадцять один», образно у значенні «загальновідома істина, двічі два - чотири»;

○ 东家长 西家短 *dong jia chang xi jia duan* буквально «гідності східного сусіда [і] недоліки західного сусіда», в значенні «пусті балачки; перемивати кісточки, пліткувати».

Звичний вираз як фразеологічна одиниця характеризується стійкістю, цілісністю значення, відтворюваністю в готовому вигляді і труднощами перекладу на інші мови. Також йому властиві метафоричність, образність, емоційно-експресивна забарвлення.

Через навантаженості семантики здебільшого звичних виразів додаткової культурно-національним забарвленням їх переклад, пошук еквівалента або аналога вимагає значних зусиль з боку слухача або читача, що сильно ускладнює роботу перекладача. В цьому плані просто необхідно постійно тримати в пам'яті так званий «фразеологічний мінімум», з готовими еквівалентами або аналогами фразеологічної одиниці, так як дослівний пояснювальний переклад позбавляє мова говорить яскравої образності та виразності.

Найпоширеніший тип фразеологізму в китайській мові чотирьохскладний ченьюй. Семантично єдине, з узагальнено переносним значенням. Фразеологізми, утворені за принципом паралельного співвідношення частин, тобто чотирьохслівні, чисельно складають приблизно половину всього фонду фразеологізмів даного класу. Вони складаються з 4 ієрогліфів (складів, морфем), кожна з яких зазвичай буває словом.

Характерною рисою ченьюїв є архаїчність лексики. Майже всі ченьюї насичені архаїзмами, або так званими "веньямізмами", тобто елементами старої писемно-літературної мови.

Приклади українських відповідників до китайських

ченьюїв:

- 学问之根苦，学问之果甜 xuewen zhi gen ku, xuewen zhi guo tian - “корінь навчання гіркий, але плід солодкий” (приказка китаської меншості мяонань). У порівнянні з українською “навчання - світ, а ненавчання - пільма”. Наполеглива праця має свою винагороду.

- «Наче риба у воді» – розповсюджений фразеологізм, значення якого додатково пояснювати не потрібно. Його китайський аналог – 如鱼得水 - ru yu de shui дослівно перекладається приблизно так само: «наче риба отримала воду». Походження фразеологізму:

Один з найбільш могутніх полководців епохи Саньго тричі звертався по допомогу до відомого військового діяча Чжуге Ляна, він сказав: «Мені потрібен Чжуге Лян, як риби потрібна вода».

Епоха Саньго тривала з 220 по 280 роки, тобто виходить, що цей вислів у Китаї використовують вже майже 2000 років. А ось так китайці вживають його у сучасній мові. 老师告诉我们：要想在学习上如鱼得水，就得付出汗水和努力！ Lǎoshī gàosù wǒmen: Yào xiǎng zài xuéxí shàng rúyúdéshuǐ, jiù dé fùchū hànshuǐ hé nǚlì Тобто: «Учитель сказав нам: якщо хочете почуватись у навчанні, наче риба у воді, то вам слід докласти зусиль й пролити трохи поту».

- 非驴非马 [fēilú fēimǎ] - «ні осел, ні кінь». У російській мові еквівалентом цього

фразеологізму є вираз «ні риба, ні м'ясо. Морфемі 驴 і 马 в контексті чхен'юя є антонімами, що надає висловом експресивності. Однак трапляються випадки і використання синонімів.

- 水火不相容 [shuǐ huǒ bù xiāngróng] - вода і вогонь несумісні або український аналог - живуть як кішка з

собакою.

- 水滴石穿 [Shuǐdīshíchuān] - вода камінь точить (Дослівно: вода капає, камінь наскрізь пробиває)

- 少年老成 [Shàoniánlǎochéng] не по рокам дорослий, (Дослівно: В малий рік старим став).

- 少見多怪 [Shǎojiànduōguài] - хто мало бачив, тому все в

дивину (дослівно: Мало бачив, багато чому дивується).

- 墨迹未干 [Mòjī wèi gān]- не встигли просохнути чорнила (дослівно: сліди туші не просохли).

Список використаної літератури

1. Горелов В.І "Стилистика современного китайского языка." Стр.36

2. Горелов В.І. "Лексикология китайского языка", 1984. стор. 180

3. ZHOUNG Ting, 2001. Selected Chinese proverbs and sayings

4. Ван Дэчунь (главный редактор). Син Гуаньюньхой цыдянь (Словарь новых привычных выражений) Шанхай, 1996.

5. Ван Литин (гл. ред.), Вэнь Мэнцзюнь. Сяндай вэньхуаюй хуэйцуншу (Сборник современных культурных выражений). Синьхуа чубаньшэ, 1998.

6. O.V. Pavlova "Classification of interlinguistic phraseological relations in the chinese and russian languages".

Бородай Є.В. Китайська фразеологія: класифікація та відповідники в українській мові

У статті з'ясовано основні поняття та види китайської

фразеології. Автором простежено також історичну значимість і походження ідіом з наведеними прикладами. Висвітлено також відповідники китайських виразів в українській мові і зображено можливість кращого розуміння китайської культури і мовних звичок завдяки ним.

Ключові слова: фразеологізм, ченьюй, значення, аналог, китайська.

Бородай Е.В. Китайская фразеология: классификация и соответствия в украинском языке

В статье выяснены основные Понятие и виды китайской фразеологии. Автором прослежена также историческую значимость и происхождения идиом по наведению примерами. Освещены также соответствия китайских выражений в украинском языке и изображена возможность лучшего понимания китайской культуры и языковых привычек благодаря им.

Ключевые слова: фразеологизм, ченьюй, значение, аналог, китайский.

Borodai Y.V. Chinese phraseology: classification and correspondence in the Ukrainian language

The article clarifies the basic concept and types of Chinese phraseology. The author also traced the historical significance of the origin of idioms for guidance examples. The correspondences of Chinese expressions in the Ukrainian language are also highlighted and the possibility of a better understanding of Chinese culture and language habits due to them is depicted.

Key words: phraseological unit, cheniyi, meanin

ПОРІВНЯННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В КИТАЙСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ В АСПЕКТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Коломойченко А.В.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», студентка 3 курсу
Наук. керівник – Подмарьов О.О.,
викладач кафедри східних мов

В якості об'єкта дослідження у статті виступають фразеологізми в англійській та китайській мовах. Основний акцент публікації сфокусовано на порівняльних характеристиках семантичних і структурних особливостях фразеологічних одиниць.

Специфіка цього дослідження полягає в тому, що в ньому розглядаються фразеологізми в двох мовах, що істотно відрізняються один від одного. Порівняння фактичного матеріалу, в тому числі і в структурно-семантичному аспекті, ведеться і з урахуванням певних типологічних основ, які, уникаючи повної уніфікації дослідження, дозволять знайти специфічне і універсальне в даному матеріалі дослідження.

Наше завдання – проаналізувати відмінності й подібності фразеологічних одиниць обидвох мов.

Останнім часом над темою порівняння фразеологізмів в англійській та китайській мовах працюють не так багато дослідників, але, зокрема в цій статті буде згадуватися матеріал робіт В.В. Єлисеєвої (Єлисеєва, 2003, с.44), яка доклала багато зусиль задля дослідження цієї теми.

В першу чергу, пропонуємо розглянути відмінності фразеологічних одиниць між двома вказаними мовами. Дана тема може розкривати дуже багато розбіжностей, але в

цій статті нами представлені саме структурні відмінності. Структурні особливості фразеологізмів англійської та китайської мов показують, що в граматичному і структурному плані мов існує досить велика кількість відмінностей, таких як кількість елементів фразеологічних одиниць, яка є компаративною та специфічною для китайської мови, і некомпаративною та нехарактерною для англійської мови. Під цим ми маємо на увазі те, що в китайській мові серед фразеологічних одиниць переважають так звані «чен'юї». Чен'юї - це стійке фразеологічне словосполучення, частіше чотирирохскладове, побудоване за нормами давньокитайської мови, семантично монолітне, з узагальнено-переносним значенням, що носить експресивний характер (Баранова, 1969, с.24). У структурному аспекті така чотирирохскладова комператива складається з чотирьох ієрогліфів, кожен з яких виконує певну синтаксичну функцію.

Наприклад: «心细如发» - ретельний, зважений до дрібниць; «彻头彻尾» - з голови до ніг, стовідсотковий; «首当其冲» - прийняти на себе перший удар.

Порівнюючи за кількістю мовленнєвих одиниць у фразеологізмах, щодо англійської мови можна зауважити, що на кількість слів не покладена досить важлива функція, на противагу китайській. Фразеологізми в англійській мові дуже різняться за своїми розмірами, і не можна сказати, що існує один певний зразок, якого треба дотримуватися.

Наведемо приклади: «bring smb out of the shell» – розбурхати кого-небудь аби він вийшов із зони свого комфорту; «all found» – на всьому готовому; «all one's geese are swans» – перебільшувати, прикрашати. (Кунін, 2006, с. 23, с. 56, с. 70)

Другою важливою відмінністю фразеологізмів в поданих мовах вважаємо розбіжність щодо способу їх вимовляння. Звукова система Китаю забезпечує характерну мелодику фразеологізмів завдяки своїй тоновій системі, в той час як для англійської мови такий аспект не є вкрай значним. Мелодичність поєднаних тонів та ієрогліфів створює свою характерну особливість фразеологізмів китайської мови; для цієї мови надважливим є зіставити слова в такому порядку, аби чен'юї було легко вимовити і вони могли справити на слухачів особливе враження.

Цікавий є і той факт, що для китайців велику роль відіграє зовнішність людини, що вербально відображена у вигляді досить значної кількості ФО, асоціюючи параметри зовнішності або побудови тіла з позитивними або негативними рисами її володаря. Наприклад: «胆大» (дослівно - великий жовчний міхур, але в переносному значенні «хоробрий»), а «胆小» (маленький жовчний міхур) – «лякливий».

Слід зазначити, що для китайської лінгвокультури, де фразеологізми здебільшого носять компаративний характер, характерно порівняння зовнішності людини з божеством, силами природи і небесними тілами, що є нетиповим для англійської мови. Також порівняно з англійською мовою, велика увага приділяється кольором як ідентифікатором стану людини та її настрою. Наприклад: «清清白白» (дослівно – чистий і білий) означає «бути абсолютно чистим в помислах і справах».

Розглянемо подібності між поданими мовами. На прикладі однієї типологічної групи фразеологізмів в англійській та китайській мовах, ми звернемо увагу на першу подібність, яка криється в їх етимологічному корінні. До такої типологічної групи належать ФО, які мають

відносно загальні етимологічні коріння. Наведемо приклади нижче:

1. «Око за око, зуб за зуб» - англ. «Eye for eye, tooth for tooth», кит. «以眼还眼, 以牙还牙». Дана ФО має біблійне походження, у ній повідомляється про помсту, про рівномірну плату за заподіяне зло.

2. «В одне вухо входить, з іншого виходить» - англ. «go in one ear and out the other» має ідентичний варіант в китайському «一耳进, 一耳出» і профілює неуважність людини в тому чи іншому питанні.

3. «В роті мед, а в животі меч» - англ. «a honey tongue, a heart of gall» («медова мова, а серце з жовчі»), а кит. «口蜜腹劍», даний фразеологізм повідомляє про брехливість і лицемірство людини.

4. «Народитися з срібною ложкою у роті» - англ. «Be born with a silver spoon in one's mouth», кит. «出生于富贵之家» (народитися в заможному будинку). У цьому випадку зберігається лише семантична подібність, однак, за структурою вони різняться. У такого роду фразеологізмах часто використовуються специфічні образні засоби, або в обох лінгвокультурах вони будуються на однаковій або близькій метафорі. На прикладі вище вказаного фразеологізму – цим образним засобом є «срібна ложка» і «заможний будинок».

Висновкі нашого дослідження. В даній статті нами проаналізовано подібності і відмінності у фразеологізмах китайської та англійської мовах, і, виходячи з цього, ми можемо сказати, що зазначена істотна різниця між цими мовами в семантичному плані. Це зумовлено і кількістю умовно виділених семантичних груп фразеологічних

одиниць, і в їх наповнюваності. Причини цього, на нашу думку, криються в:

- в наявності самобутніх образів в обох лінгвокультурах, але, переважно, в китайській;

- образах, які асоційовані з внутрішньою формою фразеологізмів, в основі яких лежить історія, традиції та обряди відповідної лінгвокультури;

- етимології фразеологізмів, так, у багатьох фразеологізмах, здебільшого китайської мови, містяться архаїзми, які номінуються давньокитайськими реаліями.

За нашими спостереженнями, дана тема потребує подальшого глибинного вивчення відмінностей і подібностей фразеологічних одиниць китайської та англійської мови. Надалі ми маємо завдання відшукати ще якомога більше критеріїв за якими можна буде детально проаналізувати структурні та семантичні зміни фразеологізмів при їх перекладі.

Список використаної літератури

1. Єлисеєва В. В. Підручник: «Лексикологія англійської мови»
2. Баранова З.І. «Чен'юй як розряд фразеологізмів китайської мови»
3. Кунін А.В. «Англо-російський фразеологічний словник»
4. Merriam-Webster Dictionary and Thesaurus. URL: <https://www.merriam-webster.com/>
5. Urbandictionary. URL: <http://www.urbandictionary.com/>

Коломойченко А.В «Порівняння фразеологізмів в китайській та англійській мовах в аспекті їх перекладу»

Дана стаття присвячена аналізу відмінностей та подібностей фразеологічних одиниць в англійській та китайській мовах, а також у пошуку відповідних критеріїв за якими в подальшому дослідженні можна розглядати конкретні зміни в середині структури та семантичної побудови фразеологічних словосполучень.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, чен'юй, етимологія, семантика.

Коломойченко А.В «Сравнение фразеологизмов в китайской и английском языках в аспекте их перевода»

Данная статья посвящена анализу различий и сходств фразеологических единиц в английском и китайском языках, а также в поиске соответствующих критериев по которым в дальнейшем исследовании можно рассматривать конкретные изменения внутри структуры и семантической построения фразеологических словосочетаний.

Ключевые слова: фразеологическая единица, чэньюй, этимология, семантика.

Kolomoychenko A.V. "Comparison of phraseological units in Chinese and English in terms of their translation"

This article is devoted to the analysis of differences and similarities of phraseological units in English and Chinese, as well as in the search for appropriate criteria by which further research can consider specific changes in the structure and semantic construction of these combinations.

Keywords: phraseological unit, chenyu, etymology, semantics.

БУКВЕНІ СЛОВА В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Чумак В. В.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрантка
Наук.керівник – Чепурна І.М.,
викладач кафедри східних мов

Тема буквених слів набула особливої актуальності в КНР на початку 2000-х років. Згідно з деякими даними, в період 2000-2013 рр. у Китаї з'явилося близько 857 публікацій на цю тему, було випущено 612 журнальних статей, 84 газетні статті, захищено 139 магістерських та докторських дисертацій, 22 розділів в книгах також були присвячені цій темі. З моменту появи і поширення буквених слів в китайській мові перед фахівцями постало завдання з розробки точного визначення лексики такого формату та її класифікації. Вивченням буквених слів китайської мови займаються вчені як із Китаю, так і за його межами. Цій тематиці присвячені роботи китайських фахівців: Ван Вейсі, Дун Мін, Лі Сяохуа, Лю Гун, Лю Ланьлян, Лю Хунвей та інш.

Не дивлячись на наявність чисельних досліджень в галузі буквених слів в китайській мові, тема є актуальною, так як цей феномен є новим та постійно розвивається. Метою даної роботи є дослідження тенденцій розвитку китайської лексики, а саме буквених слів.

В даний час, в період глобалізації та високих технологій, межі між країнами та культурами стираються. Європейська та американська культури прагнуть в Азію, в той час як азіатські країни намагаються познайомити іноземців зі своїми традиціями. В умовах такої активної міжкультурної взаємодії, мова як один з основних інструментів комунікації

постійно змінюється і підпадає під вплив інших мов.

Китайська мова, одна з найдавніших і найскладніших в світі, стала популярною для вивчення. Її викладають в школах, університетах, на численних курсах, і, не дивлячись на те, що влада КНР ретельно оберігає китайську мову, деякі вчені говорять про її схильність до лексичної інтерференції. Яскравим прикладом цього є «Словник сучасної китайської мови», в який з 1996 р. (3-є видання) включено розділ з тлумаченням буквених слів.

Одним з перших визначення буквеним словами дав Лю Юнцюань – китайський лінгвіст, фахівець з прикладної лінгвістики і колишній радник Товариства модернізації китайської мови.

У 1994 р. у своїй статті під назвою «Міркування про буквені слова» він вивів нормативне визначення такого формату слів. На думку вченого, буквені слова – це слова, структура яких передбачає включення з китайських ієрогліфів і букв іноземних алфавітів (в основному латинського), або слова, що повністю складаються з букв іноземних алфавітів. [5, с. 26].

У своїй статті Лю Юнцюань уточнив, що в сучасній китайській мові існують два типи лексики: слова, записані китайськими ієрогліфами, і буквенні слова. Слова, записані китайськими ієрогліфами, складають більшу частину лексичної системи сучасної китайської мови, буквені слова – меншу. При цьому велика частина буквених слів – це іншомовні запозичення. В цю групу входять і буквенні слова китайської мови, утворені за допомогою букв латинського (включаючи китайський фонетичний алфавіт піньїнь) або грецького алфавітів, і слова, що складаються з комбінації букв, перерахованих вище алфавітів з символами, цифрами або китайськими ієрогліфами [4, с.

86].

Як випливає з визначення, спочатку буквені слова існували в системі китайської мови в статусі запозиченої лексики. Проте, незважаючи на особливості типологічної організації китайської мови, ці лексичні одиниці швидко і вкрай успішно асимілювалися і стали невід'ємною частиною сучасної культури Китаю.

Враховуючи досить довгу історію присутності буквених слів у китайській мові, вони можуть бути класифіковані за принципом частоти використання. Китайський учений Ван Цюпін (Wang Qiuping) провів дослідження, присвячене буквеним словами і частотності їх використання в китайській газеті «Женьмінь жибао» в період 1990-2014 рр., яке показало, що частота використання деяких буквених слів, наприклад «DNA», «IT» та «IC 卡», залишалася високою протягом усього досліджуваного періоду, в той час як частота використання інших слів, наприклад «BP 机», «LD» і «CAPS», змінювалася. Таким чином, Ван Цюпін запропонував поділ на «типові буквені слова» і «нетипові буквені слова». [3, р. 36].

Велика частина буквених слів китайської мови поповнюється словами і аббревіаціями з англійської мови, це обумовлено її поширеністю і світовим статусом. Сьогодні в Китаї англійська є найпоширенішою для вивчення іноземною мовою. Деякі китайці починають вивчати її ще в дитячому садку, а потім продовжують в школі та університеті. З часом з'явилася можливість вдосконалювати знання англійської безпосередньо з носіями мови на додаткових очних і онлайн-курсах. У багатьох установах володіння англійською мовою – одна з умов працевлаштування. Таким чином, буквені слова дозволяють демонструвати володіння іноземною мовою, виглядати

модним і більш ерудованим в професійному плані.

Отже, явище буквеного запису слів – 字母词 zìmǔcí – виникло як результат інтеграції культур, а саме – впливу західно-американської культури на китайське суспільство і високим рівнем проникнення англіцизмів в китайську мову. Однак кількість цих слів залишається незначною, що пов'язано з ієрогліфічним характером китайської писемності. Але, незважаючи на чужерідність алфавітної писемності, запозичені буквені слова, вливаючись в систему китайської мови, адаптуються до її типологічних норм (морфологічна значущість розподілу на склади, сполучуваність з класифікаторами, можливість формо- і словотвору)

Можна виділити наступні основні причини розповсюдження запозичених буквених слів у китайській мові:

- необхідність заповнити прогалини в лексичній системі;
- дія принципу економії мовних зусиль;
- психологічний фактор.

Перша зі згаданих причин пов'язана з найменуванням абсолютно нових для Китаю предметів, технологій або явищ, що не мають у китайській мові позначень. У цьому випадку або формуються фонетичне запозичення, або термін у його оригінальному буквеному форматі проникає в китайську мову. При цьому фонетичні запозичення в більшості випадків не приживаються, так як використання ієрогліфів для запису виникає в іншомовному середовищі слова веде до втрати його внутрішньої форми. Іншими словами, для носіїв китайської мови кожна словоморфема є в першу чергу смисловою одиницею, що робить фонетичні запозичення незрозумілими і важкими для

запам'ятовування. Саме з цієї причини, як вважає В. І. Горелов, фонетичні запозичення в китайській мові витісняються семантичними. Наприклад, фонетичне запозичення 德律风 (délùfēng «телефон») згодом було замінено на кальку 电话 (diànhuà «телефон») [1, с. 145].

Щодо другої причини популярності запозичених буквених лексем у китайській мові можна зазначити наступне – безумовно, потенціалу даної мови вистачить на те, щоб сформувати новий термін для найменування тих чи інших інноваційних досягнень, але найчастіше подібні лексичні одиниці являють собою досить об'ємні багатоскладові утворення. Тому згідно з принципом економії носій мови абсолютно логічно вибере простий у вимові і написанні іншомовний буквений термін.

Нарешті, третя причина поширеності даних лексем – психологічний фактор – відображає думку носіїв китайської мови про те, що подібні одиниці надають вимові особливої новизни і актуальності, а також свідчать про володіння іноземною мовою.

Отже, китайська мова є засобом комунікації громадян країни, яка активно розвивається. На думку більшості науковців, буквені слова – це зручний і в більшості випадків доречний лексичний формат, який не позбавляє сучасну китайську мову самотутності і естетики. Буквені слова – це «супутник» нового етапу незворотної еволюції китайської мови та виведення її на новий рівень виразності.

Список використаної літератури

1. Горелов И. В. Лексикология китайского языка / И. В. Горелов. – Москва: Просвещение, 1984. – 216 с.

2. Кулакова І., Огієнко К.О. Буквені слова в китайській мові // Питання Сходознавства в Україні. Харків, 2019. – С. 63-67.

3. Xu Mingwu, Tian Chuanmao. Is “NBA” Chinese or English? // English Today 132. 2017. Vol. 33, № 4. P. 33–39.

4. Кит. 刘涌泉. 关于汉语字母词的问题 // 语言文字应用. 2002. 第 1 期. 页 85–90

5. Кит. 刘涌泉. 谈谈字母词 // 语文建设. 1994. 第 10 期. 页 26–29.

Чумак В. В. Буквені слова в китайській мові

У даній роботі розглянуто феномен буквених слів в китайській мові. Метою даної роботи є дослідження тенденцій розвитку китайської лексики, а саме буквених слів, їх розповсюдження, класифікації та функціонування у сучасній мові. Завдання роботи полягають в розгляданні китайської лексики з точки зору традиції та сучасності, виявленні феномену буквених слів в китайській мові та дослідженні причин виникнення буквених слів.

Ключові слова: буквені слова, китайська мова, лексична система, запозичення.

Чумак В. В. Буквенные слова в китайском языке

В данной работе рассмотрен феномен буквенных слов в китайском языке. Целью данной работы является исследование тенденций развития китайской лексики, а именно буквенных слов, их распространения, классификации и функционирования в современном языке. Задачи работы заключаются в рассмотрении китайской лексики с точки зрения традиции и современности, выявлении феномена буквенных слов в китайском языке и исследовании причин возникновения буквенных слов.

Ключевые слова: буквенные слова, китайский язык, лексическая система, заимствования.

Chumak V. V. Letter words in Chinese language.

In this paper, the phenomenon of letter words in the Chinese language is considered. The aim of the work is to investigate the tendency of developing Chinese word stock, especially letter words, their spreading, classification, and functioning in the modern language. The tasks of the work are to examine Chinese word stock in the context of tradition and modernity, to find out the phenomenon of letter words in the Chinese language, and to examine the principles of occurrence of letter words.

Key words: letter words, Chinese language, lexical system, loan words.

ПЕРШИЙ ЕТАП РЕФОРМИ СПРОЩЕННЯ ІЄРОГЛІФІЧНОЇ ПИСЕМНОСТІ В КНР

Гречана М.В.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», студентка
Наук.керівник – Чепурна І.М.,
викладач кафедри східних мов

Писемність – одне з найвизначніших здобутків людства. Вона є не лише надійним засобом передачі людської мови, а й важливою умовою існування цивілізації та культури. Оскільки людська спільнота весь час прогресує, відповідно до цього, аспекти які сприяли його вдосконаленню повинні також розвиватися. Серед багатьох писемностей світу, саме китайська протягом усього періоду свого розвитку зазнала чималих змін поряд з цивілізацією, обставини розвитку

котрої постійно змінювалися.

У даній статті ми розглянемо причини, що стали передумовами реалізації першого етапу реформування та власне результати проведеної реформи писемності у КНР.

Реформа писемності іноді стосується лише певних моментів графіки та правопису, зберігаючи при цьому свої минулі алфавітні і орфографічні основи. Але реформа писемності може бути докорінною, коли графіку та правопис, які існували до цього змінюють на цілком іншу графічну та орфографічну системи. Жертвуючи традиціями, що вже склалися, в такому випадку мають на меті одне головне завдання – піднесення рівня культури та просвітництва народних мас. Китай був неодноразово залучений до вирішення подібних питань пов'язаних з мовою неодноразово протягом років. Адже китайська ієрогліфічна писемність – найбільш унікальна і не схожа на жодну іншу, відповідно потребує регулярного розгляду окремих елементів з метою вдосконалення та полегшення як засобу передачі мови, не лише для безпосередніх носіїв мови, а й заради популяризації у світі.

Новий етап у русі за реформування китайської писемності пов'язаний з діяльністю комуністичної партії та Центрального народного уряду Китаю і розпочався з перших днів після проголошення Китайської Народної Республіки. Мовознавцям та уряду КНР треба було вирішити цілу низку практичних задач у сфері побудови мови: сприяти ліквідації неграмотності та підвищити рівень грамотності; вивчити питання реформи китайської писемності з метою зробити її більш доступною та популярною; створити алфавіти для транскрибування ієрогліфів та неписьменних мов.

Вже у жовтні 1949 р. в КНР утворюється Спілка з

реформування китайської писемності. Метою створення спілки було об'єднання діячів, що працюють у сфері реформування, вивчення та впровадження в обіг китайських ієрогліфів, а також пошук шляхів і методів спрощення писемності. На одній із зустрічей спілки, передаючи слова Мао Цзедуна, У Юйчжан сказав: « У червні минулого року голова Мао спілкувався зі мною. Він сказав, що перш за все слід провести спрощення китайських ієрогліфів, а в питаннях реформування писемності не слід віддалятися від дійсності» В цей же час Центральний департамент міністерства освіти, зробив першу спробу вибрати ієрогліфи для спрощення. Комбінуючи різні варіанти написання, вони акцентували на скороченні кількості загальноживаних ієрогліфів. «Перша таблиця спрощених ієрогліфів» була опублікована у 1951р. Вона містила 555 найбільш вживаних простих ієрогліфів. Незважаючи на це, публікація даної таблиці не означала введення спрощених ієрогліфів офіційно.

Згодом у Пекіні за рішенням Центрального народного уряду утворюють спеціальний комітет з вивчення питання реформи китайської писемності. Приступивши до дослідницької роботи, основними принципами роботи зі спрощення комітету були наступні:

- ✓ Стандартизація
- ✓ Наслідувати звичаї та простоту
- ✓ Практичність
- ✓ Належна художність
- ✓ Стабільність

Після введення спрощених ієрогліфів, традиційну форму необхідно було приводити у вигляді приміток або виносок.

Всекитайська конференція стала кроком до наступного

етапу реформування писемності і формування національної мови. На конференції ідея спрощення була підтримана одноголосно, також відмінили стару назву національної мови (гоюй); відтепер назва національної мови Китаю – путунхуа «загальнозрозуміла мова» Граматична та словникова частини базуються на словниках, граматиці північного діалекта, який вживається переважною частиною населення Китаю. Щодо стандартів вимови, за основу береться фонетика міста Пекін, яка вже протягом певного періоду розглядалась як зразок китайської загальнолітературної вимови. Таким чином, опорним діалектом єдиної літературної мови щодо його словникової та граматичної частин був визнаний північний діалект; фонетика пекінського говору стала основою загальнокитайської літературної вимови.

Враховуючи те наскільки національна мова відіграла важливу роль у культурному, політичному та економічному житті країни, справу поширення путунхуа очолив урядовий комітет. За невеликий період часу їм вдалося досягти значних результатів у сфері поширення єдиних норм загальнокитайської літературної вимови та літературної мови, вивченні місцевих діалектів і зіставлення їх з путунхуа, а також виробленні методики навчання путунхуа в різноманітних діалектних умовах. Згодом «Проект спрощення ієрогліфів» був прийнятий на пленарному засіданні Державної Ради КНР, пізніше був опублікований сам проект та текст рішення Державної Ради. Дана процедура стала підтвердженням відтоді офіційного використання спрощених ієрогліфів, котрі замінили традиційні і стали нормою написання по всій території материкового Китаю. «Проект спрощення ієрогліфів» містив 515 спрощених ієрогліфів та 54 ключі. Офіційний

статус спрощених ієрогліфів був закріплений у опублікованій «Зведена таблиця спрощення ієрогліфів» Користь від спрощення написання ієрогліфів у боротьбі за поширення грамотності серед населення безсумнівна.

Окрім того на загальне обговорення у пресі винесли проект створення китайського фонетичного алфавіту у рамках програми реформи писемності. Широко обговорювалася дана публікація не лише у Китаї, а й за його межами. Згодом в одному з журналів були опубліковані результати обговорення проекту алфавіта та два нових варіанти китайського алфавіту. Посилено обговорювалися нові варіанти алфавіту не лише в Комітеті з реформи писемності, а й закордонними вченими. Тут узгоджувалися думки різних людей: робітники культури та просвітництва, вчені, письменники й журналісти, робітники мистецтва та інші представники інтелігенції. Навіть від китайців, які проживали за кордоном, надходила велика кількість зауважень стосовно проекту.

Обговорення проекту фонетичного алфавіту стало по справжньому глобальним явищем на території всієї КНР. Зрештою комісія, що працювала над проектом алфавіту, відредаговану його версію на латинській основі, подала на розгляд засідання бюро Всекитайського комітету Народної політичної консультативної ради Китаю. Вибір латинської графічної основи під час розробки фонетичного алфавіту пояснюється широким розповсюдженням латинізованих писемностей серед народів земної кулі, використанням латинського алфавіту в різноманітних сферах науки та техніки; традиціями, що склалися у Китаї протягом останніх трьох з половиною століть та численними спробами, які мали місце у використанні латинської графіки при транскрибуванні китайської мови.

Згодом проект було затверджено на одній із сесій Всекитайського зібрання народних представників, яке проходило у Пекіні.

На даному етапі реформ писемності країні все-таки вдалося досягти конкретних результатів: по-перше, навчання стало більш доступним, тим самим реалізація ліквідування неписьменності стала можливою, завдяки чому рівень неграмотності серед молоді та людей середнього віку зменшився; по-друге, уніфікація вимови та створення фонетичного алфавіту сприяли згуртуванню усього народу з різних куточків держави; по-третє, реформа писемності позначилася не лише на самому суспільстві, а й в цілому вплинула на рівень розвитку освіти, культури та науки.

Список використаної літератури

1. Сердюченко Г.П. Китайская письменность и её реформа / Г.П. Сердюченко. – М.: Издательство восточной литературы, 1959.

2.https://studbooks.net/2148067/literatura/reforma_uproscheni_yu_ieroglificheskogo_pisma#30

УДК 221.7

ПЯТЬ ЗЕРЕН

Подмарёв А.А.

ГУ «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко»,
преподаватель кафедры восточных языков
<https://orcid.org/0000-0003-0602-6140>

Древний термин 五 谷 имеет тысячелетнюю историю, Одно из первых упоминаний встречается 2400 лет назад в

трактате «论语» «Лунь Юй», «Беседы и суждения» (главная книга конфуцианства, составленная учениками Конфуция; входящая в конфуцианское «Четверокнижие» 四书).

Статья посвящена изучению истории термина, обозначающего зерновые культуры, анализу трансформаций значений этого термина.

Имеются строки о том, как один из учеников Конфуция отстал от группы. И повстречал старого крестьянина, который шел еле передвигаясь, опершись на посох, спросив у него: «Не видел ли он учителя?» На что, крестьянин ему ответил: «四肢不劳动, 五谷分不清, 谁是夫子? ». «У меня руки не поднимаются, ноги не идут, пшено от риса не отличу, что ещё за учитель?» Это одно из первых упоминаний о 五谷, до этого встречаются другие выражения для зерновых культур. На пример в «诗经» «Ши цзин», «Книга песен» (один из древнейших памятников китайской литературы; содержит записи древних песен, гимнов и стихов различных жанров, созданных в XI—VI вв. до н. э.; отбор и редакция произведений приписывается Конфуцию; входит в конфуцианское «Пятикнижие» (五经)), а также в «书经» «Шу цзин», «Книга истории», «Книга документов» известна также под названием: 尚书 «Шаншу») так же входящая в пятикнижие. Можно встретить только «百谷» хлеба, злаки, зерновые. Так же «周易» «Чжоу и» (И-цзин и комментарии к нему) также не содержит такого термина как «五谷». Пример: «日月丽乎天, 百谷草木丽土» солнце и луна принадлежат небу, хлеба,

травы и деревья — почве. Иероглиф «百» имеет несколько значений по мимо «сто, сотня» Еще так же имеет значение «много; множество, все, всевозможные; во всём, со всех сторон, во всех отношениях» То есть общее название зерновых культур.

Так в трактате «吕氏春秋» «Люйши чуньцю», «Весны и осени господина Люя», «Анналы Люй Бувэя» (китайский энциклопедический текст эпохи Воюющих царств, созданный в царстве Цинь под патронажем Люй Бувэя (吕不韦) в III в. до н. э.) встречается термин «六谷» шесть злаков (чумиза, просо, рис, лён, горох, пшеница.) По другой версии: (рис, гаолян, бобы, пшеница, просо, кукуруза) и «九谷» девять злаков (просо, гаолян, просо, рис, лён, соевые бобы, фасоль, ячмень, пшеница.).

То есть термин: «злаковые» постоянно трансформировался от «большого количества» «百谷» затем: «九谷», «六谷» и в конце концов сформировался в термин «五谷» (пять злаков). Пяти основных пищевых культур. Примерно в период «战国时期» (период Сражающихся царств (476/403 — 221 гг. до н. э.)

Объясняется это тем-что, предыдущие термины включали в себя «лен». Который не «совсем» является пищевой культурой. Поэтому «лен» был исключен. Так же, все бобовые объединили в одну группу. На данный момент «五谷» (пять зерновых) выглядят так: 1) рис, 2) пшеница, 3) гаолян, 4) просо, 5) все бобовые. Другая версия (более поздняя):

- 1) рис,
- 2) пшеница,

- 3) кукуруза,
- 4) просо,
- 5) все бобовые.

Стоит обратить внимание на то-что на юге Китая основной культурой является рис, а на севере пшеница. Но всегда эти две культуры являлись основными. Просо же является засухоустойчивой культурой, у которой период созревания довольно короткий. Поэтому в северных районах Китая просо считается: «особенно важной культурой».

Так же стоит обратить внимание на «黄帝内经» «Хуанди нэйцзин» "Трактат Желтого императора о внутреннем". «中医典籍» «Джун йи диен ци» (Первое классическое медицинское произведение в Китае 475-221 гг. до нашей эры). В котором так же упоминается «五谷». Но так-же встречаются и «五果» «Ву-гуо» (Пять видов плодов: финик, слива, абрикос, каштан, персик), «五畜» «Ву-чу» (Пять видов домашнего скота: корова, баран, курица, собака, свинья), «五菜» «Ву-цай» (Пять видов овощей: просвирник мутовчатый, лук-порей, бобы, лук Бэкера, лук репчатый). Выглядит это так: «五谷为养, 五果为助, 五畜为益, 五菜为充, 气味合而服之, 以补精益气.» Перевод: «Пять видов злаков для питания, пять видов плодов для поддержки, пять видов домашнего скота для пользы, пять видов овощей для насыщения, принимая всё это в пищу, укрепишь и очистишь энергию и получишь силу». Это означает что: «Пять видов злаков составляют основу питания для человека. И имеют все необходимые вещества для жизни и здоровья. А остальные виды продуктов, носят

вспомогательный эффект.

Так: «пять видов плодов» способствуют и помогают укреплению здоровья, так как содержат в себе витамины, органические кислоты, углеводы и т.д., а также их можно употреблять в сыром виде.

«Пять видов домашних животных» подразумевают собой мясную пищу, которая укрепляет тело. Поэтому в трактате Жёлтого императора «黄帝内经» «huángdì nèijīng» сказано «为益» «для пользы». Иероглиф «益» «yì» Так же переводится как «избыток, изобилие». А понятие: «肉食» (ròushí) «мясная пища» переводиться ещё как: «жить богато». То есть с избытком, в изобилии. Что не для всех является важным фактором, к примеру, в буддизме «fójiào» «Фо-цзяо» отказ от мясной пищи обязателен. Основная роль мяса состоит в том чтобы, дополнять основной рацион «五谷» «Wu Gu». Хотя мясная пища и содержит в себе много полезных и питательных веществ. А также влияет на обмен веществ в организме и укрепляют иммунитет. В Китае все-же не является основной пищей.

«Пять овощей» каждая из пяти этих культур, является кладезем микроэлементов, витаминов, а также питательных веществ. Обладают свойствами по улучшению аппетита, улучшению пищеварения, предотвращают запоры, очищают сосуды от холестерина, излишнего жира, а также понижают сахар в крови, способствуют предотвращению рака кишечника и т.д. Роль этих культур по влиянию на здоровье человека, сложно переоценить. Так в трактате минской эпохи «本草纲目» (běncǎo gāngmù) «Компендиум лекарственных веществ» китайский врач «李时珍»

(lǐ shízhēn) (1518-1593) пишет: «安谷则昌, 绝谷则亡.» «Питаюсь злаками здоровье будет прекрасное и цветущее, перестанешь есть злаки-умрешь.»

В Китае издавна говорят: «一谷补一脏» «Злаки укрепляют здоровье» То есть: «大豆重养肾» «соя питает почки», «大米重润肺» «рис полезен для лёгких»,

«小米重养脾» «пшено поддерживает селезёнку», «高粱重养肝» «Гаолян подпитывает печень», «小麦重养心» «пшеница питает сердце».

Термин «五谷» также неразрывно связан с понятием «五行» wǔxíng пять стихий, пять элементов, пять превращений (в космогонии: земля, дерево, металл, огонь, вода). На наш взгляд Конфуций неразрывно связывал эти краеугольные понятия, а также он ввел термин «五伦» wǔlún основные нормы [человеческих] отношений (между государем и министром, отцом и сыном, старшим и младшим братьями, мужем и женой, между друзьями).

Подмарьов О.О. «П'ять зерен»

Древній термін 五谷 має тисячолітню історію, Одне з перших згадок зустрічається 2400 років тому в трактаті «论语» «Лунь Юй», «Бесіди і судження» (головна книга конфуціанства, складена учнями Конфуція; входить в конфуціанське «Четверокніжжє» 四书).

Стаття присвячена вивченню історії терміна, що означає зернові культури, аналізу трансформацій значень цього

терміна.

Ключові слова: термін, 五 谷 , головна книга конфуціанства, зернові культури, трансформація значень.

Подмарьов А.А. «Пять зерен»

Древний термин 五 谷 имеет тысячелетнюю историю, одно из первых упоминаний встречается 2400 назад в трактате «论语» «Лунь Юй», «Беседы и суждения» (главная книга конфуцианства, составленная учениками Конфуция; входит в конфуцианское «Четверокнижие» 四 书).

Статья посвящена изучению истории термина, обозначающего зерновые культуры, анализа трансформаций значений этого термина.

Ключевые слова: срок, 五 谷 , главная книга конфуцианства, зерновые культуры, трансформация значений.

Podmarev O.O. «Five Grains»

The ancient term 五 谷 has a thousand-year history. One of the first references is found 2400 years ago in the treatise 论语 «Lun Yu., Conversations and Judgments» (the main book of Confucianism compiled by the students of Confucius; it is part of the Confucian Four Books 四 书).

The article is devoted to the study of the history of the term denoting crops, the analysis of transformations of the meanings of this term.

Key words: term, 五 谷, general book of Confucianism, grain crops, transformation of meanings.

УДК 811.581'282:314.15

ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДІАЛЕКТІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Корінська О.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант
<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Діалекти китайської мови як і мови малих народів у ХХ ст. були об'єктом пильної уваги та піддавалися певному впливу, зокрема і реформуванню, оскільки мова сама по собі є важливим інструментом влади. У мовній політиці КНР плануванню розвитку діалектів надавалося не менше значення, ніж плануванню мов нацменшин. Проте воно отримало у науковій літературі значно менше висвітлення.

Мета статті – проаналізувати вплив міграції на розвиток діалектів сучасної китайської мови.

Процес планування розвитку китайських діалектів у ХХ ст. можна умовно розподілити на два етапи: період із 1949 до 1990 року, та період від 1990 року і до наших днів.

Діалектне різноманіття КНР пояснюється довгою та непростою історією Китаю, а також ландшафтним різноманіттям цієї країни. Справа у тому, що починаючи із першого-другого століть нашої ери, на півночі Китаю активізувалися численні кочові племена, серед яких варто, перш за все, загадати гунів. Протягом усієї подальшої історії гуни, кидани, тангути, монголи та маньчжури не однократно захоплювали Північний Китай, створюючи там самим свої власні держави та прагнучи заволодіти

Південним Китаєм [1]. У результаті населенню Північного Китаю нічого не залишалось, ніж рятуватися втечею, причому бігли вони цілими сім'ями і навіть повітами. Хвилі переселенців охоплювали Південний Китай, при цьому вони на новому місці воліли селитися компактно, а тому зберігали свої звичаї і мову. У назві одного із південних діалектів як раз і відображено те, як місцеве населення сприймало незваних «гостей» із Півночі (назва діалекту хакка буквально перекладається як «сім'ї, котрі прийшли»).

Протягом усієї історії Китаю його населення в цілому було недостатньо мобільним. Китайці наважувалися на дальні міграції лише при надзвичайних обставинах. Головними причинами міграцій були політичні та природні катаклізми в історії Китаю. Дальні міграції китайського населення із півночі на південь відбувалися в історії Китаю двічі: у IV–VI та XI – XII ст. [2]. У проміжках між ними та в наступні часи основним видом міграцій китайського населення були короткі внутрішньопровінційні та міжпровінційні переміщення. Такі міграції призводили до відокремлення значних груп носіїв китайської мови від їх основної маси із наступним розвитком цих груп в особливі діалекти.

Перша міграційна хвиля IV–VI ст. була направлена по північних приток річок Хуайхе і на сході – Ханьшуй, на заході – у долину нижньої та середньої течій річки Янцзи [3]. Тим самим були покладені основи формування діалектів китайської мови на сході та у центрі Китаю. Друга міграційна хвиля на сході країни призвела до освоєння земель за гірським хребтом Наньлін і до виходу Китайського населення на берег Південнокитайського моря. У результаті цих великих міграцій та багатьох міграцій меншого масштабу сформувалися сучасні діалекти у, мінь,

гань, хакка, юе. У центральній частині Китаю сформувався сучасний діалект сян, що зосереджений переважно у провінції Хунань. На південному заході Китаю – на землях сучасних провінцій Юньнань та Гуйчжоу – китайське населення з'являється в VII – IX ст.

Територія сучасної провінції Гуйчжоу, що була населена спочатку малими народами – мяо, тай, буї, заселялася переважно вихідцями із провінцій Сичуань, Юньнань, Хунань, Цзянси. Відповідно, китайські діалекти її північної частини тяжіють до діалектів провінції Сичуань, західної та східної частин – до діалектів провінцій Хунань та Цзянси. Тому спілкування жителів східної та західної частини даної провінції ускладнене різницею в їх діалектах.

Сучасний діалект у походить від стародавніх народностей у та юе, що проживали у сучасних провінціях Цзянсу та Чжецян. Японські читання ієрогліфів походять із того ж регіону, де зараз розповсюджена мова у [4].

У відколовся від середньокитайської мови раніш за всі сучасні діалекти та зберіг ряд архаїчних рис, однак пізніше на нього вплинули північні діалекти, на основі яких і склався сучасний путунхуа. Основні характеристики сформувалися в часи цинської династії, коли основну роль мав піддіалект Сучжоу.

Після революції тайпінів регіон, населення якого говорило на у, був спустошений війною, і у Шанхай ринули мігранти із інших частин регіону. Це зблизило шанхайський піддіалект із іншими піддіалектами, і в той же час призвело до звеличення шанхайського піддіалекту як регіонального «лінгва франка» у першій половині XX ст., і відповідно, до зменшення впливу сучжоунського діалекту.

Після заснування КНР почалося масове просування путунхуа. Діалект у поступово витіснився зі шкіл та засобів

масової інформації, у державних організаціях спілкування та переписка велися на путунхуа. Сьогодні у зустрічається на телебаченні в основному у розважальних програмах.

Ще один розповсюджений діалект – це діалект юе – одна із головних діалектних груп китайської мови.

Назва «кантонська» походить від слова «Кантон» (Canton) – французької транскрипції, що використовувалася у колоніальну епоху англійців для позначення Гуанчжоу, столиці провінції Гуандун. У вузькому розумінні «кантонський» означає лише діалект Гуанчжоу та околиць, включаючи Гонконг та Аоминь, котрий також може називатися юехай та гуанчжоунський [1].

Самі ж носії юе у Китаї називають свою мову просто Ваак Ваа (проста мова або юеська мова (白話)). Варто зазначити, що Ваак Ваа, або з пекінською вимовою «байхуа», використовується для опису усіх сучасних розмовних форм китайської, та протиставляється класичній китайській мові.

Жителі Гонконгу, Аоминя та іммігранти в інших країнах зазвичай називають свою мову «гуандунська мова» (廣東話, 广东话). Розмовляють же кантонською на південному сході материкового Китаю, у Гонконзі, Макао, у середовищі китайської діаспори у Південно-Східній Азії; крім того, нею розмовляють хуацяо (华侨) – китайські мігранти гуандунського походження по всьому світі.

Діалекти кантонської мови відрізняються в залежності від місцевості. Головний із них – гуанчжоунський діалект, котрий також називають просто «кантонський». Гуанчжоунський діалект є лінгва-франкою не тільки для провінції Гуандун, але і для більшості закордонної діаспори. Ним розмовляють більше 70 млн. людей по

всьому світу. Гуанчжоунським діалектом також говорять у Гонконзі – фінансовому та культурному центрі південного Китаю. Крім гуанчжоунського діалекту є ще тайванський діалект, на якому говорять у повітах провінції Гуандун, звідки пішли більшість китайських іммігрантів у США із південного Китаю, так і сім'ї американських китайців гуандунського походження, що проживають у США протягом трьох поколінь [3].

Міграція суттєво вплинула на виникнення та розповсюдження діалекту хакка. Народ хакка утворився у результаті декількох хвиль міграції із півночі Китаю на південь під час війн та масових заворушень. Перші хакка прибули із провінцій, які сьогодні називаються Хенань та Шеньсі. Переселенці говорили на тих же китайських діалектах, котрі у подальшому розвинулися у путунхуа. Діалект хакка досить консервативний характер і з усіх інших говорів він ближчий за все до середньокитайської мови. Ознакою цього є збереження кінцевих голосних –р – т –к, що загублені у путунхуа. Якщо порівняти діалект хакка та кантонський, то різниця між ними приблизно така ж, як і між португальською та іспанською мовами.

Так, як міграція проходила поступово, на діалект хакка вплинули інші говори, включаючи мови мінь та мяо-яо [5].

Таким чином, можна із впевненістю сказати, що китайські діалекти сформувалися під впливом міграцій населення. Внаслідок цього різні народності контактували із населенням інших місць або іншої національності, що сприяло змішанню лексики, фонетики, а іноді, і писемності.

Висновки.

Китайські діалекти сформувалися під впливом міграції населення. Сьогодні вимальовується чітка картина топографічного розділення діалектів. Зокрема,

найрозповсюдженіший діалект ганьхуа розташувався на півночі країни, та практично не змінюється. Південні ж діалекти відрізняються різноманіттям та незрозумілістю для носіїв інших діалектів. Цей факт лише доводить ще раз значний вплив міграцій на розвиток діалектів у Китаї.

Список використаної літератури

1. Астрахан Е. Б. Диалекты и национальный язык в Китае / Е. Б. Астрахан. – М.: Наука, 1985.
2. Дин Шэн-шу и Ли Жун. Краткая таблица для исследования диалектов китайского языка. – Пекин, 1958.
3. Зав'ялова О. І. Діалекти китайської мови / О. І. Зав'ялова. – М.: Наукова книга, 1996. – 218 с.
4. Юань Цзя-хуа. Диалекты китайского языка / Цзя-хуа Юань. – М.: Наука, 1956.
5. Янкивер С. Б. Гуанчжоуский диалект китайского языка / С. Б. Янкивер. – М.: Издательство Наука, 1987. – 317 с.

Корінська О.О. Вплив міграції на розвиток діалектів китайської мови

В даній роботі розглянута актуальна проблема діалектів сучасної китайської мови, а саме особливості впливу міграції на розвиток діалектів. Метою написання даної роботи є вивчення особливостей поширення, функціонування та розвитку діалектів китайської мови.. Завдання роботи полягають в розгляданні поняття діалекту та впливу міграції на нього.

Ключові слова: діалекти, міграція, китайська мова, КНР, міграційна хвиля.

Коринская О.О. Влияние миграции на развитие диалектов китайского языка

В данной работе рассмотрена актуальная проблема диалектов современного китайского языка, а именно особенности влияния миграции на развитие диалектов. Целью написания данной работы является изучение особенностей распространения, функционирования и развития диалектов китайского языка .. Задачи работы заключаются в рассмотрении понятия диалекта и влияния миграции на него.

Ключевые слова: диалекты, миграция, китайский язык, КНР, миграционная волна.

Korinska O.O. The influence of migration on the development of Chinese dialects

This paper considers the current problem of dialects of the modern Chinese language, namely the features of the influence of migration on the development of dialects. The purpose of writing this paper is to study the peculiarities of the distribution, functioning and development of dialects of the Chinese language. The objectives of this work are to consider the concept of dialect and the impact of migration on it.

Key words: dialects, migration, Chinese language, CNR, migration wave.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

УДК 378.147:811]:004.738.5

ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ РЕСУРСУ ІНТЕРНЕТ

Литвинова В.К

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрантка
Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Зараз весь світ переживає кризу. Варто зрозуміти, що кризи це закономірний і природний етап розвитку. Вони завжди були і завжди будуть. Головне завдання кризи це створити для людини умови в яких він буде змушений сформувати нові моделі поведінки і стратегії мислення. Те, завдяки чому кризова ситуація перестане бути кризовою і стане чимось буденним. Варто запам'ятати, що криза це привід для розвитку. Таким чином, в 2020 році в усьому світі з'явилося актуальне питання " як вчитися будучи в умовах самоізоляції?". І практично всі навчальні заклади відкрили для себе нову функцію-дистанційне навчання. Тобто навчання через ресурси Інтернету. Це є геніальним способом в наш час, коли ти можеш сидіти вдома і безупинно отримувати знання не одного профілю, а відразу кілька. Навчання в інтернеті - про його переваги і недоліки давно ходять суперечки.

По-перше, це індивідуальний графік, в складанні якого

може брати участь сам учень. Таким чином, завжди можна посилити навантаження, наприклад, з фізики або математики перед іспитом, або виділити додаткові години на відточування навичок англійської мови перед Олімпіадою. До того ж навчання в Інтернеті дозволяє не переживати про темп засвоєння програми. З таким підходом є можливість повертатися потрібну кількість разів до складного матеріалу, а з цікавого предмету — навпаки, обганяти шкільну програму на місяці. Навчання в Інтернеті не вимагає ніяких додаткових технічних вимог: досить звичайного комп'ютера з виходом в Глобальну Мережу. Таким чином, це вирішує проблеми тих, хто знаходиться в місцях з утрудненим сполученням транспорту або не має коштів на покупку дорогих підручників і посібників. Згідно з проведеними дослідженнями, результати слухачів віддалених курсів нітрохи не поступаються показниками прихильників традиційної системи навчання, а часто і перевершують їх. До того ж частина матеріалів, яка відводиться студентам для самостійного навчання, стимулює трудову дисципліну. Якщо ж виникають незрозумілі моменти, слухач курсу може завжди звернутися за роз'ясненням до свого викладача.

Вченими давно доведено, що спокійна обстановка сприяє кращому засвоєнню інформації. У випадку з віддаленим навчанням слухач, перебуваючи вдома, не покидає зону комфорту, а значить — сприймає матеріал набагато краще, ніж в аудиторії. До того ж це додатковий плюс для самого викладача, який може спланувати свій розклад таким способом, щоб приділяти якомога більше часу учневі з урахуванням всіх нюансів. Така система дозволяє знаходити індивідуальний підхід до кожного, максимально розкриваючи творчий потенціал.

Існує і ряд нюансів. Наприклад, учень більше не конкурує з однолітками в гонитві за високим балом, домагаючись цього будь-якими способами. Однак цей момент трансформується в те, що дитина акцентує увагу на власний розвиток, а не прагне отримати позначку «відмінно». Проблема комунікабельності теж вирішується досить просто: викладачі часто проводять конференції, де учні можуть не тільки отримати відповіді на виниклі питання за матеріалом, а й поспілкуватися між собою. Нарешті, в найвіддаленіших регіонах пострадянського простору досі не дуже розвинене покриття, що надає доступ в інтернет. Але ця проблема поступово усувається, і з кожним роком ситуація стає кращою.

Сьогодні суспільство активно застосовує всілякі нововведення, що стосуються різних аспектів життя. Навчання в інтернеті стало значним проривом в області отримання інформації. З кожним роком ця схема знаходить нових шанувальників, які вважають за краще економити власні гроші і час, отримуючи знання, і не залишаючи при цьому зони комфорту.

Ми вважаємо, що навчання в інтернеті набирає популярність вже протягом останніх 5 років. У попередній інформації ми змогли побачити чіткі плюси навчання через Інтернет. Залишається тільки одне питання "А як це бути онлайн-вчителем і як застосувати ті навички навчання, які ми дізналися будучи студентами в університеті?". Адже зараз, в сучасних вузах, немає предмета "Викладання онлайн". Таким чином багатьом викладачам довелося вийти із зони комфорту і виявити нові навички навчання.

Ми виділили найважливіші питання з цієї теми

Найактуальнішим питанням і одночасно страхом Для мене було те, як утримати увагу цих непосид через екран?

Тут потрібно докласти набагато більше зусиль, ніж на занятті, коли ти фізично знаходишся з учнем в одній кімнаті.

Ми для себе відкрили такі прийоми, вони ж правила:

- Індивідуальний підхід
- Гнучкість
- Позитивний емоційний фон
- Залученість в інтереси дитини
- Гра
- Фізичний рух
- Чергування екран-учитель

Зупинимося на кожному пункті окремо.

- Індивідуальний підхід.

"Побудова уроків відповідно до інтересів і потреб студентів" - десь це ми вже чули. Але в такому контексті це не порожні слова — тільки індивідуалізація навчання допоможе вчителю встановити контакт з дитиною, зацікавити і утримувати його увагу, працюючи при цьому онлайн.

На першому пробному уроці не відразу можна зрозуміти, чим цікавиться учень, які завдання йому імпонують більше і т.д. на це може піти кілька уроків, тому не бійтеся експериментувати і коригувати програму.

Всі діти різні. Є 8-річні, який можуть висидіти годину, не відриваючись, роблячи завдання, повторюючи за вами слова. А є 8-річні, які після 30 хвилин уроку втомлюються і втрачають концентрацію.

Тривалість уроку (30, 45, може, 1 година), вибір завдань, частота зміна завдань, кількість завдань на уроці – все залежить від конкретного учня.

- **Гнучкість**

Це пункт впливає з попереднього. Плани уроків

потрібні, але важливо вміти в залежності від ситуації міняти план, імпровізувати. Наприклад, ви запланували на уроці помалювати, але ваш учень саме сьогодні не у себе вдома, а у бабусі з дідусем, і під рукою ні паперу, ні олівців. Будьте до цього готові.

- **Позитивний емоційний фон**

Вчителі, які викладають дітям, трошки аніматори. А у викладанні онлайн-аніматори в квадраті. Дуже важливо, щоб дитина бачила ваше обличчя, емоції, посмішку, позитивну реакцію і оцінку.

- **Залученість в інтереси дитини**

Дізнайтеся вашого учня, чим він / вона захоплюється, займається у вільний час? Може любить писати розповіді, фантазувати, обожає спорт або Гаррі Поттера? Використовуйте ці знання на своїх уроках.

А може дитина отримала в подарунок нову машинку або ляльку, зробив нову саморобку, намалював картинку, і буде дуже радий, якщо ви дозволите йому цим поділитися радістю.

- **Гра**

Ігри повинні бути частиною кожного вашого уроку, якщо ви викладачі англійська (або що завгодно) дітям онлайн. Не варто думати, що якщо вас розділяє екран, багато задумки нездійсненні. Це не так.

Варіант 1. Скористайтеся готовими іграми, наприклад, на ресурсі ESLGamesPlus.

Варіант 2. Придумайте свою настільну гру і грайте в неї, кидаючи кубик онлайн.

- **Фізичний Рух**

Одна з причин, чому утримати увагу дитини важче, це відсутність рухів. Дитина сидить перед екраном, здавалося б, як ви можете його розворушити? А ось і можете.

Виконуючи завдання, супроводжуйте його діями, щоб дитина не просто сидів і повторював, а вчив англійську через дію.

Це можна застосувати до будь-якого завдання. Ось мої ідеї для прикладу.

№1 Розклад. Нещодавно з однією з моїх учениць ми проходили Дні тижня і шкільні предмети. Щоб все це благополучно запам'ятати, ми разом склали Розклад уроків та інших актив на тиждень.

Все це супроводжувалося промовлянням і повторенням.

№2 Робота зі словами, фразами. Коли ви вводите нові слова / фрази, замість того, щоб просто писати в їх чаті або в документі і ділитися екраном, озбройтеся білою дошкою або аркушем паперу, попросіть учня зробити те ж саме і запишіть лексику разом.

№3 Письмо. Коли ми задаєте якесь питання, попросіть діток вам відповісти в чаті, написавши повідомлення. (Ім дуже подобається листуватися)

- **Екран – Учитель**

На онлайн уроках вчителі вважають за краще ділитися екраном і показувати учням необхідні матеріали, а не себе. Але я з дітьми такий підхід працює погано. Чим молодша дитина, тим швидше він втомлюється дивитися на картинку на екрані або зачитувати якийсь текст.

Щоб зберегти динаміку уроку, рекомендую чергувати екран і себе - 5 хвилин екран, 5 хвилин ви.

- **Організаційні моменти**

Після пробного уроку з дитиною, приділіть 5-10 хвилин розмови з батьками і обговоріть з ними всі ті моменти, які ви зазвичай обговорюєте з дорослими учнями.

Підручники, завдання - мені ще не доводилося просити

батьків купувати підручники спеціально для наших занять. Думаю, і не доведеться, так як завдання я складаю сама і беру з різних джерел. Для кожного учня у мене є folder, кожен урок-це окремий документ. В кінці уроку пройдені матеріал + домашнє завдання я висилаю або в Skype, або на пошту.

Підводячи підсумок, хочу сказати, що боятися викладати іноземну мову онлайн не варто, так як процес не сильно відрізняється від викладання оффлайн. Тримайте увагу учня, будьте цікаві і уважні, використовуйте ігри та інші комунікації, щоб навчити іноземної навіть найменших!

Таким чином, підводячи підсумки, хочу ще раз повторити свої слова і залучити усіх педагогів не боятися змін у час криз. Бо головне завдання кризи це створити для людини умови в яких він буде змушений сформуванати нові моделі поведінки і стратегії мислення. Те, завдяки чому кризова ситуація перестане бути кризовою і стане чимось буденним. Варто запам'ятати, що криза це привід для розвитку, а не для страхів та неприйняття нових тенденцій та навичок.

Список використаної літератури

1. «Искусство обучать. Как сделать любое обучение не скучным и эффективным» Д.Диркес
2. «E-learning: Как сделать электронное обучение понятным, качественным и доступным»
3. «Взрыв обучения. Девять правил эффективного виртуального класса» М.Мердок, Т.Мюллер

Литвинова В.К. Формування майбутніх учителів іноземної мови засобами ресурсу Інтернет

У даній роботі були розглянуті проблеми у формуванні майбутніх вчителів іноземної мови ресурсами Інтернет. Мета написання роботи полягає в тому, що б виявити основні складності навчання іноземної мови через Інтернет. Завдання роботи полягає у виявленні основних перешкод для викладачів та їх учнів у вивченні іноземної мови на відстані та складанні нового статуту принципів педагогіки.

Ключеві слова: формування; іноземна мова; ресурси Інтернет; навчання.

Литвинова В. К.. Формирование будущих учителей иностранного языка средствами ресурса Интернет

В данной работе были рассмотрены проблемы в формировании будущих учителей иностранного языка ресурсами Интернет. Цель написания работы заключается в том, что бы выявить основные сложности обучения иностранному языку через Интернет. Задача работы состоит в выявлении основных препятствий для преподавателей и их учеников в изучении иностранного языка на расстоянии и составлении нового устава принципов педагогики.

Ключевые слова: формирование; иностранный язык; ресурсы Интернет; обучение.

Lytvynova V. K.. Formation of future teachers of a foreign language by means of the Internet resource

In this paper, the problems in the formation of future teachers of a foreign language by Internet resources were considered. The purpose of this paper is to identify the main difficulties of teaching a foreign language via the Internet. The task of the work is to identify the main obstacles for teachers and their students in learning a foreign language at a distance and to draw up a new Charter of principles of pedagogy.

Keywords: formation; foreign language; Internet resources; training.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВТОРИННОЇ АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Передера О.А. Овчаренко Г.А.

ДЗ «Луганський національний університет
ім. Т. Шевченка», студенти.

Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Актуальність даного дослідження зумовлена слабкою розробленістю у науковій спільноті методики викладання китайської мови у вищих навчальних закладах. Метою написання роботи є дослідження шляхів удосконалення методики викладання китайської мови, заснованої на психологічних закономірностях асоціативно-вербального мислення.

Ще у працях Арістотеля висловлюється припущення про те, що мова опосередковує досвід безпосереднього сприймання людиною оточуючого світу. Формуючись в процесі діяльності, мова одночасно формує діяльність. І аж у ХІХ ст. мовознавці, такі як В. Гумбольдт, А. Шлейхер, Х. Штайнталь, О. А. Потебня, Ф. де Соссюр та ін., науково обґрунтовували філософську ідею єдності мови та мислення (Ярошевський, 1971).

Першим вагомим підсумком вивчення закономірностей функціонування вербальної аперцепції стало створення

списку асоціативних норм Кент-Розанова (1910 рік), розробленого експериментальним методом. У межах психолінгвістики розробкою асоціативних механізмів існування мови займалися О. Леонтьєв, О. Лурія та інші психологи, які розкрили потенціал цієї наукової категорії для подальших міждисциплінарних розвідок. Ґрунтовна теоретична розробка питання сприяла виникненню окремих наукових напрямків, таких як асоціативна лінгвістика та асоціативна грамати́ка, а також теорії асоціативно-вербальної мережі.

Когнітивна психологія розглядає асоціативно-вербальну мережу як сітку із «вузлами», у яких зберігається інформація про мовну картину світу. Саме зв'язок між такими «вузлами» ніколи не дає слову за виразом Ж.Вандрієса «виринати у нашій свідомості самотньо» (Гусак, 2015, с. 60). Ця структура умовно може бути поділена на сегменти, які у науці прийнято називати «концептами» або «концептосферами» (Тентимишова, 2016).

Асоціативно-вербальна сітка у сукупності всіх своїх індивідуальних структур спирається на універсальні відношення між словами, що притаманні для конкретної культури. Семантичне поле цих структур визначається наративами, які циркулюють у даній мовній спільноті. Ця модель мовної картини світу відображає передмовну готовність носія, весь його попередній досвід, зокрема і мовний. При цьому елементи моделі (наприклад, слова) частіше за все не є семантично унікальними для конкретної мови, але кожній культурі властива особлива система їх організації (Федорова, 2004).

Складність вивчення ієрогліфічних тонових мов для іноземців полягає й у фізіологічних відмінностях стратегії

сприймання вербальної інформації. При читанні і написанні китайського тексту активно використовується права півкуля мозку з її просторово-образним мисленням та холистичним способом обробки інформації, що не характерно для носіїв абеткових мов (Jianqiao Ge, Gang Peng, Bingjiang Lyu, Yi Wang, Yan Zhuo, Zhendong Niu, Li Hai Tan, Alexander P. Leff, Jia-Hong Gao, 2015).

З огляду на вищезначені особливості вивчення китайської мови, пропонуємо наступні способи оптимізації навчального процесу:

1. Побудова концептів ключових понять. Самостійна дослідницька робота студентів по створенню «мапи» мовних одиниць. Зазвичай процес вивчення китайської мови орієнтований на оволодіння лексичною базою, відповідною до вимог рівнів міжнародного екзамену HSK, тому пропонуємо прийняти за ядро концептосфери список слів для такої підготовки. Периферією будуть виступати мовні засоби, що асоціативно пов'язані з основними поняттями.

2. Розвиток правопівкульного типу обробки інформації. Педагогічна технологія, спрямована на поліпшення засвоєння та відтворення фонетичного компоненту китайської мови як тонової, а також уміння холистичного сприймання вербальної інформації. Корисними вправами стануть систематичні заняття каліграфією, ігрові методики розпізнавання подібного (знаходження повторюваних ієрогліфів у тексті, однакових ключів у ієрогліфах і т.п.), вивчення і використання характерної для східного типу культури жестикуляції тощо.

3. Конструювання реальності. Наратив як педагогічний прийом зобов'язує враховувати окрім змісту комунікативного акту («що» говорить), також хто, кому,

де і коли повідомляє інформацію. Наприклад, до традиційного використання на заняттях діалогічних текстів необхідно не тільки залучити елемент рольової гри, але і окреслити всі її вихідні характеристики, обов'язково використовуючи культурні наративи.

В умовах етапу становлення теоретико-методичних обґрунтувань викладання китайської мови як іноземної у закладах вищої освіти, а також відсутності широкого дослідження відповідних асоціативних структур, вважаємо доцільним використання категорії концептосфер (та їх докладної наукової розробки) і наративного дискурсу для формування вторинної мовної свідомості у студентів.

Перспективним напрямом роботи для вдосконалення методики викладання, ми бачимо створення асоціативного словника китайської мови, на основі якого може бути переглянута традиційна система класифікації лексики та інших навчальних матеріалів.

Список використаної літератури

1. **Ярошевский** М. Г. Психология XX столетия: Теорет. проблемы развития психол. Науки. М.: Политиздат, 1971. 247 с.
2. **Гусак** Л. Психолінгвістичні аспекти асоціативного навчання іноземних мов. Науковий журнал. 2015. №2. С. 59–66.
3. **Тентимишова** А. К. Концепт и концептосфера в исследованиях ученых-лингвистов. Научно-методический электронный журнал «Концепт». 2016. Т. 17. С. 226–230.
4. **Федорова** В. П. Формирование нарративной компетенции как способа моделирования вторичного языкового сознания: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)». Москва,

2004. 20 с.

5. **Jianqiao Ge, Gang Peng, Bingjiang Lyu, Yi Wang, Yan Zhuo, Zhendong Niu, Li Hai Tan, Alexander P. Leff, Jia-Hong Gao.** Cross-language differences in the brain network subserving intelligible speech. Proc Natl Acad Sci U S A. 2015. 112 (10). P. 2972–2977.

УДК 811.581-25

**ПРИЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ПУТУНХУА КАК
УНИВЕРСАЛЬНОМУ ЯЗЫКУ ОБЩЕНИЯ КНР**

Федичева Н.В. Подмарев А.А. Коринская О.О.

Федичева Н. В., доцент кафедры восточных языков, ГУ «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко»,
<https://orcid.org/0000-0001-8012-5636>

Подмарев А.А., преподаватель кафедры восточных языков, ГУ «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко»,
<https://orcid.org/0000-0003-0602-6140>

Коринская О.О., старший лаборант кафедры восточных языков, магистрант ГУ «Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко»,
<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

Путунхуа является стандартным вариантом китайского языка, универсальным языком общения в КНР, а также в Тайвани и Сингапуре. Путунхуа 普通话 был основан на северных диалектах, письменным его стандартом является байхуа 白话.

В статье рассматриваются пять этапов обучения пунтхуа,

описываются особенности каждого этапа, даются примеры тренировок в различных видах речевой деятельности. Авторы указывают, что предлагаемые приемы обучения пунтхуа можно варьировать, комбинировать, дополнять.

Первый этап – это: обучение китайской транскрипции Пиньинь 拼音, принятой официально в 1958 г в КНР. А с 1 января 2009 года пиньинь стал официальным стандартом на Тайване. Начиная с 1979 г. пиньинь используется во всём мире в качестве официальной латинской транскрипции имён и названий из КНР. Почему он был избран для обучения? Пиньинь не является сложной системой, и использует латинские символы, но чтение некоторых символов совсем иное. Приведем пример название фирмы «Сяоми» произносимой многими как: «Ксяоми». Знак «Х» в названии 小米 хǎоmǐ что дословно обозначает: «маленькое зернышко» «просо, пшено». Не произносится как: «Кс», а произносится как слегка мягкая, приглушенная «с». Еще один пример - это символ «q» произносимый как «кю», но на самом деле он произносится как приглушенный звук «ц» и «ч», некий средний звук между этими двумя символами. Также с помощью пиньинь, используя клавиатуру, производится ввод китайских иероглифов на компьютере. Изучение пиньинь очень важно на начальном этапе обучения, И как правило, не вызывает трудностей у студентов. Но нужно помнить, что пиньинь это всего лишь инструмент для изучения китайского языка. Значение пиньинь в изучении китайского языка, трудно переоценить, это действительно очень важный момент, на котором необходимо сосредоточить внимание на начальном этапе обучения.

Второй этап –использование тонов 声调

Китайский язык состоит из чуть более чем 400 слогов, и

более 80тыс. иероглифов. Тоновая система слогов представляет наибольшую трудность у изучающих! Это самая важная и самая значимая часть китайского языка.

声调 shēngdiào (тон, мелодика, интонация, тембр.) Четыре тона + нейтральный, дают в общей сложности более 1300 вариантов. И они к тому же могут изменяться. Студентам необходимо правильно различать их на слух, развивая при этом музыкальный слух. У всех китайцев – абсолютный музыкальный слух. Но еще нужно, правильно произносить тон. Поэтому многократное прослушивание и многократное повторение с диктором, всячески пытаюсь подражать носителю языка, является неременной и одной из самых основных задач для студентов.

В говорении нужно стараться копировать произношение, чтобы задействовать необходимые мышцы лица, языка, гортани, а также голосовые связки.

Третий этап – иероглифы

Начинающим изучать китайский язык кажется, что иероглифы это самое сложное. На самом деле, это не так. Система тонов, аудирование и говорение намного сложнее чем иероглифика. Обычно по завершению первого курса, студенты, как правило, чувствуют себя уже уверенно и «боязнь» иероглифов проходит. Связано это с тем что, иероглифы это не какое-то хаотичное написание, а полностью выверенная система, имеющая свои законы. Рассмотрим подробнее структуру иероглифа. Любой иероглиф состоит из определенного набора черт. Сами по себе черты не имеют лексического значения. Всего существует четыре типа черт и более двух десятков их разновидностей, образуя графемы, которые уже обладают лексическим значением. По сути графемы – это и есть иероглифы. Помимо графем существуют еще и ключи.

Ключи – это основные классификационные знаки. Стандартный список ключей насчитывает 214 знаков. В него входят многие графемы и некоторые черты, не имеющие фиксированного значения. Это и есть те, знаки из которых и состоят иероглифы.

Знание 500 иероглифов достаточно для понимания около 80% современного текста. Третий уровень экзамена HSK насчитывает 600 иероглифов. Обычно студенты справляются с этим за год. Знание 2400 иероглифов (четвертый год обучения) позволяет понимать 99% современного текста.

В КНР стандартом грамотности является знание 1500 знаков (в сельской местности) и 2000 знаков (в городах, а также для рабочих и служащих на селе).

Третий этап – работа с учебными материалами

К учебным материалам относятся учебники, видео, аудио, программное обеспечение. Благодаря развитию цифровых технологий, все это можно поместить в одно устройство как планшет, смартфон, электронная книга.

С развитием сети интернет, стало намного удобнее пользоваться словарями. Ведь поиск в китайском словаре нужного слова, совсем не простая задача. Если произношение известно, но не известно написание иероглифа. И наоборот, известно написание, но не известно произношение.

Поиск по количеству черт, по графемам является практически непреодолимой задачей. Сейчас используя сеть интернет, можно по поиску найти искомый результат, который не только покажет количество черт, но и порядок их написания, а также произношение, пиньинь. Необходимость в лингафонных аудиториях отпала. Аудирование теперь можно выполнять в любое время. А

также практиковаться в иероглифике.

Четвертый этап – самоподготовка.

Самоподготовка и выполнение домашнего задания, являются самыми важными условиями при обучении. Учебник состоит из четко структурированных материалов, подобранных с нарастающей сложностью, для усвоения и развития навыков даются упражнения, примеры, аудио тексты. Каждый пройденный материал есть основой для следующего материала. Структуру учебника можно сравнить со «снежным комом», который катясь, обрастает снегом, становясь все больше и больше. Необходимо периодически повторяя пройденный материал. Ошибка некоторых студентов состоит в недооценке самоподготовки.

Пятый этап

К обучению китайского языка нужно подходить творчески. Не существует правильных и не правильных методов и методик обучения. Кроме выполнения домашнего задания, студент сам должен искать способы, приемы для усвоения, запоминания, изучения языка.

Кому-то может подойти метод многократного прописывания иероглифов, то есть прописывание 150-300 раз одного и того же иероглифа. Кому-то достаточно всего лишь 10 повторов. А для кого-то каллиграфически медленного написания иероглифа достаточно и одного раза. Кому-то больше подходят карточки. Запоминание иероглифов по графемам является ключевым моментом для изучения. Но некоторым студентам этого недостаточно, поэтому они используют ассоциации. Стоит отметить, что этот метод на начальном периоде обучения, достаточно действенный. На продвинутом этапе, его, как правило, не используют. Аудирование также проходит индивидуально. Некоторые студенты применяют такой метод, когда

вслушиваясь в непонятный поначалу материал, попадаетея фраза, которая по тембру и по ритму очень хорошо запоминается. И очень легко повторяется. Либо фраза, которая звучит странно (необычно). Эти фразы являются привлекательными, и появляется интерес к их изучению. Узнав смысл фразы, и заучив иероглифы, студенты переходят к следующим фразам. Как правило, такие фразы и обороты речи не забываются. Главное - ритмичность и тональность, а они остаются надолго. Методы и приемы при обучении можно менять, подбирая необходимые приемы, а также комбинировать их.

Резюмируя вышесказанное, отмечаем, что на начальном этапе студентам необходимо: ознакомиться со слогами китайского языка. Начать следует с таблицы "как надо произносить" и запомнить произношение каждого слога. Потом нужно выучить таблицу Палладия (это то, как надо записывать китайские слоги русскими буквами). Далее следует выучить 4 тона китайского языка, а затем выучить ключи, запомнив их написание и значение. Произношение достаточно запоминать только ключей, которые могут использоваться как самостоятельные иероглифы. Очень желательно – найти носителя китайского языка, и организовать регулярное общение. Также важно находить интересные и познавательные тексты для аудирования на китайском языке.

Список использованной литературы

1. <https://www.chinahighlights.ru/culture/chinese-language.htm>
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/issledovanie-dialektov-kitaya-rossiyskimi-uchenymi>

3. <https://center-ua.com/interesno-znat/dialekty-vseh-yazykov/pekinskij-dialekt/amp/>

Федичева Н.В., Подмарьов О.О., Корінська О.О. «Прийоми навчання універсальної мови спілкування в КНР»

Путунхуа є стандартним варіантом китайської мови, універсальною мовою спілкування в КНР, а також в Тайвані і Сінгапурі. Путунхуа 普通话 був заснований на північних діалектах, письмовим його стандартом є байхуа 白话.

У статті розглядаються п'ять етапів навчання пунтхуа, описуються особливості кожного етапу, даються приклади тренувань в різних видах мовленнєвої діяльності. Автори вказують, що запропоновані прийоми навчання пунтхуа можна варіювати, комбінувати, доповнювати.

Федичева Н.В., Подмарёв А.А., Коринская О.О. «Приемы обучения универсального языка общения в КНР»

Путунхуа является стандартным вариантом китайского языка, универсальным языком общения в КНР, а также в Тайване и Сингапуре. Путунхуа 普通话 был основан на северных диалектах, письменным его стандартом является байхуа 白话.

В статье рассматриваются пять этапов обучения пунтхуа, описываются особенности каждого этапа, даются примеры тренировок в различных видах речевой деятельности. Авторы указывают, что предлагаемые приемы обучения пунтхуа можно варьировать, комбинировать, дополнять.

Fedicheva N.V., Podmarev A.A., Korinska O.O. «Methods

of teaching the universal language of communication in China»

Putonghua is a standard version of the Chinese language, a universal language of communication in China, as well as in Taiwan and Singapore. Putonghua 普通话 was based on northern dialects, its written standard is Baihua 白话.

The article discusses the five stages of Punthua training, describes the features of each stage, and gives examples of training in various types of speech activity. The authors indicate that the proposed methods of teaching Punthua can be varied, combined, supplemented.

УДК 37.016:81:[378.015.3:159.955.6]

<https://orcid.org/0000-0003-0602-3644>

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ЗАСОБІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

О.О. Гусакова

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»,
викладач кафедри східних мов

Модернізація суспільства та стрімкий науково-технічний прогрес впливають на виховання майбутнього покоління. Самостійність, ініціативність, взаємодія та творчість – гарантія успіху молодій людині у будь-якій сфері професійної діяльності. Головне завдання сучасної вищої освіти – підготувати висококваліфікованого спеціаліста, здатного творчо вирішувати проблемні питання та

знаходити вірні рішення в професійних ситуаціях. Інтеграція вищої освіти в європейський простір значно підвищує важливість знання іноземної мови. Володіння іншомовною комунікацією – визначає рівень успішності людини та її майбутнє професійне зростання.

Умови, в яких опинилася сучасна освіта, у зв'язку з пандемією, тимчасовий перехід на дистанційне навчання – це новий виклик для професіоналів. Вчасне освоєння та адаптація до нових умов навчання та викладання ще раз підкреслили важливість оволодіння навичками критичного мислення, бо саме воно дає можливість налаштуватися на новий етап розвитку світу.

Сучасний вчитель іноземної мови – це людина, яка навчатиме покоління, народжені у час стрімкого розвитку інтернет технологій, а тому Інтернет-ресурси, блоги, портали тощо – невід'ємна частина розвитку критичного мислення.

Питаннями професійного розвитку засобами медіа технологій займалися Ю.Казаков, І.Сахневич, а дослідженням критичного мислення приділяли увагу Д. Гейнер, Л. Гудсон, С. Терно, Д. Халперн та інші.

Важливо відмітити, що підготовка майбутніх вчителів іноземної мови передбачає формування іншомовної комунікативної компетентності.

Критичне мислення – (дав.-гр. критική τέχνη — «мистецтво аналізувати, судження») – це наукове мислення, головна риса якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень. Найбільше йому притаманні такі властивості, як усвідомленість та самовдосконалення [1, с. 7].

До основних ознак критичного мислителя С. Терно відносить відкритість для сумнівів (пошук та усвідомлення

суперечностей), самостійність та гнучкість (пошук нової інформації, нових прийомів пізнання та діяльності), пошук доказів та перевірка обґрунтованості будь-яких знань [2, с. 30].

Відкритий доступ до Інтернет ресурсів, а відповідно і до автентичних матеріалів, формує нове підґрунтя для критичного мислення – медіаграмотність.

Критичне мислення означає здатність актуалізувати, осмислювати, узагальнювати, оцінювати інформацію та рефлексувати, а медіаграмотність трактується як сукупність мотивів, знань, умінь і можливостей, що сприяють добиранню, використанню, критичному аналізу, оцінюванню та передаванню медіатекстів різних форм, жанрів [3, с. 26].

Американські дослідниці С. Шайбе та Ф. Рогоу комбінують ці два поняття та говорять про критичну медіаграмотність, яка розширює поняття грамотності, включає в себе різні форми масової комунікації, популярні культури і новітні технології, а також поглиблює уміння критично аналізувати відносини між ЗМІ та аудиторією. У той самий час, дослідниці стверджують, що в сучасній освіті медіаграмотність - це не сукупність знань про медіа. Такий вид грамотності надає студентам інструменти, за допомогою яких вони вивчають зміст різноманітних предметів, проте цей контент може містити певні факти про медіа [4].

Тож, процес формування критичної медіаграмотності у майбутніх вчителів іноземної мови – це не лише розвиток іншомовної компетентності, але й розвиток критичного мислення. Таким чином, майбутні вчителі іноземної мови мають здатність аналізувати та розв'язувати ті меседжі, що постійно з'являються у засобах масової інформації.

У навчанні іноземних мов медіазасоби поділяють на аудіальні (аудіозаписи, пісні, підкасти тощо), візуальні (тест, фото, цифрові зображення, діаграми, схеми, таблиці, SMS-повідомлення, логотипи, етикетки, плакати, біл-борди, флаєри, афіші тощо) та аудіо-візуальні (фільми, відео, мультимедійні презентації, веб-сторінки, блоги, інтерактивні онлайн ігри, MMS-повідомлення, реклама тощо) [5, с. 86].

Кожен з цих медіазасобів має відповідне повідомлення з особливими цілями, призначене для певної аудиторії. Маючи безцінну базу лексичних одиниць та граматичних явищ, всі вони можуть бути використані для обговорення, бесіди, написання статті або твору, порівняння, аналізу.

Технології, що впроваджуються для аналізу таких медіа меседжів не є техніками для аналізу засобів масової інформації. Їх застосування більш важливе для формування іншомовної компетентності майбутніх вчителів іноземної мови, бо аналізуючи медіа повідомлення, вони, тим самим, формують та створюють власні меседжі з професійним поглядом та оцінкою.

Дослідниця С. Іць пропонує наступну класифікацію медіатехнологій, основу на видах мовленнєвої діяльності: навчально-ситуативні, самостійно-креативні та імітаційно-компілятивні технології [6].

Використання медіа засобів під час навчання майбутніх вчителів іноземної мови потребує відповідного технічного забезпечення процесу навчання, наявність мережі Інтернет, Wi-fi, комп'ютерів тощо, адже все це є важливим компонентом змішаного навчання (поєднання онлайн роботи та офлайн занять), з яким має справу зараз весь світ.

Таким чином, підготовка майбутніх вчителів

іноземної мови, які є конкурентноспроможними в світі, це не лише традиційна іншомовна комунікація, але й потужний вплив медіа засобів на процес навчання та розвиток критичного мислення. Технологія розвитку критичного мислення є основою для аналізу медіа меседжів. Медіа технології та технічне забезпечення створюють сприятливі умови для підготовки майбутніх вчителів іноземної мови та розширюють можливості для розвитку критичного мислення.

Список використаної літератури

1. Формування навичок критичного мислення на уроках іноземної мови : навчально-практичний посібник / О. С. Нікітченко, О. А. Тарасова. Харків : “Друкарня Мадрид”, 2017. 104 с.

2. Терно С. Світ критичного мислення: образ та мімікрія. Історія в сучасній школі. 2012. № 7–8. С. 27–39

3. Іванов В., Іванова Т. Медіаосвіта і медіаграмотність як актуальні тенденції виховання сучасної молоді. Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив: збірник статей методологічного семінару. Київ, 2013. С. 25–44.

4. Шайбе С., Рогау Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителів. К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. 319 с.

5. Петрик Л. Розвиток критичного мислення майбутніх вчителів початкової школи засобами медіа. THE PEDAGOGICAL PROCESS: THEORY AND PRACTICE (SERIES: PEDAGOGY). - № 4 (59), 2017

6. Іць С. В. Педагогічні медіатехнології у професійній підготовці майбутнього вчителя іноземної мови: навчально-методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013. 106 с.

Гусакова О.О. Використання медіа засобів для розвитку критичного мислення майбутніх вчителів іноземної мови.

У даній роботі розглянуто вплив медіа повідомлень на розвиток критичного мислення майбутніх вчителів іноземної мови, використання медіа засобів та технологій для аналізу месенджів під час формування іншомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: критичне мислення, медіа засоби, медіа технології, медіаграмотність, іншомовна компетентність.

Гусакова О.А. Использование медиа средств для развития критического мышления будущих учителей иностранного языка.

В данной работе рассмотрено влияние медиа сообщений на развитие критического мышления будущих учителей иностранного языка, использование медиа средств и технологий для анализа месенджей во время формирования иноязычной коммуникативной компетентности.

Ключевые слова: критическое мышление, медиа средства, медиа технологии, медиаграмотность, иноязычная компетентность.

Husakova O.O. The use of media tools for developing critical thinking of future foreign language teachers

The article deals with the influence of media messages on the development of critical thinking of future foreign language teachers, the use of media tools and technologies for the analysis of messages during the formation of foreign language communicative competence.

Key words: critical thinking, media tools, media technologies, media literacy, foreign language competence.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ СИНОЛОГІЇ

ПОЧУТТЯ ДУШІ І ФІЛОСОФСЬКІ ДУМКИ СУ ДУН ПО

Доценко А.Є.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант
Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Великий китайський поет Су Дун-по (Су Ши) стверджував своєю творчістю кращі традиції корифеїв дотанського і танської поезії в Китаї і в той же час новаторському урізноманітнив, збагачував класичні вірші; також ввів громадянську і побутову теми в поетичний жанр старовинних мелодій, а його поеми стали вершиною прозо-поетичної творчості: в них органічно поєднуються ліричні, філософські та сатиричні мотиви. Поет вдається до роздумів про красу життя і багатство природи, стверджує особистість в людині, його суспільну значимість, повстає проти мракобісся і забобонів.

Твори Су Дун-по вперше публікуються російською мовою, вони дають уявлення про життя китайського народу в епоху Сун. Су Дун-по був їдким сатириком, здатним однієї міткою рядком осоромити і висміяти будь-якого з можновладців, лякав їх своїм могутнім авторитетом вченого, поета і філософа. За Су Дун-по, творча здатність людини - це великий дар, а натхнення - таємничий момент: без натхнення немає і творчості, а всяке тиск на творця позбавляє його натхнення, заважає творити.

Су Ши добре розумів моральні принципи конфуціанства, канони буддизму і даоський містицизм. А саме, знання буддизму і даоського містицизму допомогли йому всебічно проаналізувати і досліджувати різні філософські проблеми, і звільнитись від гірких дум про життя, а володіння конфуціанською думкою мало вплив на його погляди щодо управління.

В поезії Су Ши широкий зміст, незвичайні метафори і образна мова. Вірші в жанрі «ци», написані Су Ши, оригінальні за своєю суттю. Він не лише вирвався з кола старого розуміння жанру «ци», який до нього був пов'язаний з романтичним змістом віршів, а й у своїх творах у жанрі «ци» він зобразив життя і прагнення звичайних людей. Відомим є поеми «Під мелодію Цін'ялін», «Моєму молодому синові», "Під мелодію «Метелики навколо квітів», «Червоні скелі», «Згадуючи Кнібі», «Згадуючи Су Че», «Скорботно зітхаю, дивлячись на плоди лічжі».

Описуючи образ будди, створений Сунської художником У Дао-юанем, Су Дун-по зауважує, що «мистецтво живопису У є результат його духовного осяяння». «Він бачив себе уві сні, - продовжує Су, - в образі буддійського крилатого святого. Коли ж прокинувся, кисть його прийшла в рух без будь-якого контролю з його боку. І, здавалося, чарівна сила влилася в кожен прекрасний її волосок! »

Говорячи про художників, Су Дун-по фактично розмірковував про мистецтво взагалі і про поетичне мистецтво зокрема. «Вірші Шао-лина (поета Ду Фу), - писав він, - це живопис без полотна; живопис ж Хань Гана є поезією без слів. Коли я читаю вірші Ван Вей, я знаходжу в них живопис; коли ж милуюся його живописом, вона здається мені подібною його поезії ».

Хоча, як ми бачили, Су Дун-по кілька фетишизували творчий процес художника, головна думка в його судженнях, по-перше, полягала в тому, що мистецтву потрібна перш за все свобода. Але і в неволі, вважав він, в творця не вмирають потенційні творчі сили («Птах у клітці все одно пам'ятає, як слід літати; кінь на прив'язі теж не забуде, як потрібно скакати», - писав він з цього приводу, маючи на увазі репресованих Чжан Чунем поетів і вчених). По-друге, - і це, мабуть, головне, - поет, все життя захоплювався красою і гармонією природи, хоче пізнати внутрішні закони навколишнього світу, щоб поставити і красу цю, і гармонію в приклад людині, суспільству. Таким є зміст його філософських міркувань в поемах (фу), його ліричних віршів про природу, що звучать як мрія про земне ідеалі.

Історичні ж приклади, якими він так часто і вміло користується і у віршах і в поемах, здебільшого покликані пояснити тіньові сторони людського життя, нікчемність прагнення людей до багатства, знатності, влади - в порівнянні з розумним і прекрасним, вічним і різноманітним рухом в природі («Червона скеля»). Отже Су Дун-по, хресний батько моральних ідеалів Тао Юань-міна, в поезії своїй не тільки не забував про життя і не був байдужий до подій свого часу, а й навчав людини усвідомлювати свою значимість і як творця, і як господаря, з яким «у володіння дан цей вічний джерело живої краси »- природа! Людське життя – наче мандрівка у зворотному напрямку, і я також – мандрівець. Отже, як бачимоз наведеної поезії, у житті Су. Отже, з наведеної поезії, у житті Су Ши поєдналися два типи буття: життєво-реальний, коли поета-чиновника кидало по службі, мов пилінку, з одного кінця Піднебесної в інший, та містичний, адже він

вірив у даоські уявлення про вічну життєву мандрівку і знаходження постійного пристановища аж по смерті. З цього погляду останній рядок аналізованого ци (何处是吾乡 ° Де ж моя батьківщина?) можна інтерпретувати і в прямому сенсі (Коли ж я насправді повернуся додому?), і в переносному: де ж розташована та справжня, істинна домівка кожної людини загалом і поета зокрема? Нездійсненні мрії про відхід від метушливого суспільного життя Су Ши висновує уже в зрілому віці. Проте – поет може тільки мріяти і висловлювати свої ідеали в поезії.

Розглянемо вірш на мелодію "Рухомі пахоші" ("行香子"):

清夜无尘，月色如银。酒斟时、须满十分。浮名浮利，
虚苦劳神。叹隙中驹，石中火，梦中身。
虽抱文章，开口谁亲。且陶陶、乐尽天真。几时归去，
作个闲人。对一张琴，一壶酒，一溪云。

Прозорої ночі – жодної пилінки, Місячне світло – мов срібло.

Вином слід наповнювати келих по вінця.

Плинна слава, плинна вигода, Даремно страждав, витрачав сили. Зітхаю, [що життя – мов стрибок] скакуна через

ущелину, Камінь у вогні, Тіло уві сні.

Хоч і пишу художні твори, Та [щойно] розтулю рота – хто ж їх любить? Якщо сильно радіти, завзято веселитися, [то будеш справді] природним. Та коли ж я повернуся, Стану вільною людиною?

[Тоді] зі мною буде цитра, Чайник вина,

[Довга, мов] струмок, хмарина.

Точно невідомо, коли був написаний цей вірш – вважається, що в період 1086-1093 років. Оскільки тогочасний імператор Сун Чже-цзун (宋哲宗) був занадто молодим, і фактична влада перебувала в руках імператриці Гао (高太后), яка підтримувала консервативну політику, то Су Ши мав особливу прихильність володарки. Але вороги імператорського двору постійно намагалися звести наклеп на поета, і хоча під захистом імператриці він не постраждав, та вважається, що саме в цей час у Су Ши, який зненавидів придворні інтриги, народжуються ідеї відходу від активного суспільного життя, мрії про відлюдництво. Слава і вигода, яких прагнуть усі, марні – в гонитві за ними людина тільки страждає і витрачає свій життєвий дух (енергію 气 ці). Поет зітхає над швидкоплинністю життя, порівнюючи його зі стрибком скакуна через ущелину, добутиим кременем вогнем та тілом уві сні. Су Ши вдався до двох ремінісценцій на "Чжуан-цзи" ("庄子") – вони стосуються першого й третього порівнянь. Щодо першого, у трактаті є такі слова: 人生天地之间 · 若白驹之过郤 · 忽然而已。 Життя людини між Небом та Землею – мов стрибок білого скакуна через ущелину: за мить промайне і зникне (із розд. 22 "Як знання гуляло на Півночі", "知北游" [3, с. 199]).

Слід зазначити, що із миттєвим летом баского коня через прірву традиційно також порівнювали швидкоплинну сонячну тінь, а оскільки наше життя нерозривно пов'язане із сонцем, то неважко провести асоціацію між стрибком коня і життям. Усвідомлюючи життя як мить, поет ніби пере/проживає його, а отже, осягає увесь його прихований смисл. А "пере-живати життя – значить зберігати в собі нескінченність життя" [3, с. 27]. Джерело рядка 梦中身

плоть у дрімоті тлінна – також слова із вищезгаданого даоського трактату: 方其梦也，不知其梦也。梦之中又占其梦焉，觉而后知其梦也。且有大觉而后知此其大梦也。

Коли нам щось сниться, ми не знаємо, що бачимо сон. Уві сні ми можемо навіть ворожити на своєму сні і, лиш прокинувшись, дізнаємося, що то був сон. Але є ще велике пробудження, після якого дізнаєшся, що є великий сон (із розд. 2 "Як речі урівноважують одна одну", "齐物论" [3, с. 72]). Отже, Су Ши зітхає над життям – великим сном, повністю осягнути сутність якого можна тільки після пробудження, тобто після смерті. Поет має намір радіти всьому і веселитися досхочу – тільки так можна повернутися до істинної природності (乐尽天真). Цьому його прагненню відповідає і бажання наповнити келих із вином по вінця – поет хоче повністю насолодитися життям, бо невідомо, коли ще може випасти така нагода. Однак Су Ши не збирається зовсім відходити від суспільного життя, бо риторично запитує, коли остаточно зможе повернутися "до начал" (Велике Повернення 大归). Він уявляє, як стане вільною людиною; оскільки ієрогліф на позначення ознаки 闲 вільний також має значення порожній, бачимо натяк на ту саму "порожнечу" (虚), яку передбачає і Велике Повернення, і даоський принцип не діяння (为无为).

Таким чином, вживаючи лише один семантично місткий знак, поет досягає нашарування символічного значення, що веде до витоків його світогляду. Наприкінці вірша поет висловлює мрії і сподівання того, які предмети будуть його оточувати, коли він буде "на волі". Найцікавішою тут є згадка про хмарину, що викликає асоціацію з омріяним

відлюдницьким життям: так, відомий танський парафраз "жити серед сосон і хмар" означає "вести життя самітника". До хмари тут лічильним словом виступає ієрогліф 溪 струмок – отже, йдеться, вочевидь, про хмарину довгої форми, що водночас є натяком наплинність його життя

Список використаної літератури

1. Резаненко В.Ф. Елементи семантико-графічної системи ієрогліфічним писемності: Учеб. допомога. - К., 1988. - Ч.1. - 354 с. ;

2. Резаненко В.Ф. До проблеми семантики ключовими зрозуміти у дослідженнях Релігійно-філософських вчень Далекого Сходу // Вісник Львів. ун-ту. Сер. Філологія. - 1995. - Вип. 36. - С. 90-95;

3. Чжуан-цзи. Лецзи / Пер. з кит., вступ. ст. і приміт. В.В. Малявіна. - М., 1995. - 440 с. ;

4. 古代汉语词典 / "古代汉语词典"编写组编 / 陈夏华主编. - 北京, 1998. - 2087 页; 5. 宋词经典 / 施蛰存 陈如江主编. - 上海, 1999

Доценко А.Є. Почуття душі і філософські думки Су Дун По

Стаття присвячена аналізу філософії в китайській поезії простежено на прикладі творчості відомого китайського поета доби Сун Су Ши (1037-1101). Висвітлюється вплив на філософське світосприйняття поета, а саме на його усвідомлення феномену людського існування одного з основоположних даоських трактатів "Чжуан-цзи". Здійснюється аналіз низки поезій Су Ши у жанрі ци із визначенням ключових художніх образів.

Ключові слова: філософія, китайська поезія, поет, Сун

Доценко А.Е. Чувство души и философские мысли Су Дун По

Статья посвящена анализу философии в китайской поэзии прослеживается на примере творчества известного китайского поэта эпохи Сун Су Ши (1037-1101). Освещается влияние на философское мировосприятие поэта, а именно на его осознание феномена человеческого существования одного из основных даосских трактатов "Чжуан-цзы". Осуществляется анализ ряда стихов Су Ши в жанре ци с определением ключевых художественных образов.

Ключевые слова: философия, китайская поэзия, поэт, Сун

Dotsenko A.E. Feelings of the soul and philosophical thoughts of Su Dong Po

The article is devoted to the analysis of philosophy in Chinese poetry traced on the example of the work of the famous Chinese poet of the day, Sung Su Shi (1037-1101). The influence on the philosophical worldview of the poet, namely on his awareness of the phenomenon of human existence of one of the fundamental Taoist treatises "Zhuang-tzu" is highlighted. A series of poetry of Su Shi is analyzed in the genre of qi, with the identification of key artistic images.

Key words: philosophy, Chinese poetry, poet, Song

«ЧОТИРИ КЛАСИЧНИХ РОМАНИ» ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КИТАЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Халімон О. Г.

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка», студентка
Наук.керівник – Малахова Ю.В.,
викладач кафедри східних мов

Китайська література по праву вважається однією з найдревніших у світі (її історія налічує близько трьох тисячоліть). Саме завдяки своїй широкій сфері поширення, самобутності та впливу на літератури сусідніх народів вона стоїть в одному ряді з літературами Європи, Індії та Персії. У всі часи для китайської традиції було характерно особливе сакральне ставлення до письмового знаку, словам, творам. Для будь-якої освіченої людини було необхідним знання древніх творів, класичних канонів та поезії. Здібності цитувати по пам'яті, коментувати, тлумачити, демонструвати літературні та поетичні здібності були основою державної екзаменаційної системи на отримання посади чиновника. Поява більш звичної для нас форми художньої літератури припадає на XIII-XIV століття, а точніше на період зародження і розвитку повісті, роману та драми. Ці жанри стрімко росли, але змогли зберегти міцні зв'язки з народною літературою та фольклором. Серед пам'яток китайської художньої літератури виділяють декілька важливих творів, що вплинули на розвиток як китайської літератури та її жанрів, так і на світову літературну традицію. Ці твори називають «Чотири великих творіння» 四大名著 або «Чотири перлини». До них входять романи «Трицарство», «Річкове прибережжя», «Подорож на Захід» та «Сон у червоному теремі».

«Трицарство». Роман «Трицарство» 三 国 演 义 вважається першим історичним романом в китайській літературі; він складається зі 120 розділів та налічує 800 000 слів. Його написав романіст та драматург часів династії

Юань та Мін – Ло Гуаньчжун 罗贯中 (1330-1400). При написанні твору автор використовував як історичні джерела (за деякими даними це були історичні хроніки придворного історика Чень Шоу), так і фольклорні (народні легенди та казки). Події твору розвиваються у II–III столітті н.е., коли Піднебесна розпалася на окремі царства.

Основу сюжету становить міжособна боротьба 184-280 рр. за владу між трьома царствами - царством Шу на чолі з Лю Беєм, царством У на чолі з Сунь Цюанем і царством Вей на чолі з Цао Цао. Дії роману розгортаються навколо володінь Шу (царства побудованого знатним воєначальником) і зачіпають його протиріччя з сусідніми царствами, під проводом талановитих правителів. У творі з великою точністю викладаються наймовірні стратегії, що використовувалися в частих битвах між цими царствами.

Лю Бей, один з центральних персонажів, зображений в романі як мудрий, благочестивий, милостивий і досить пасивний правитель, чий образ відповідає традиційному китайському образу ідеального імператора, «Сина Неба». Його найближче оточення – побратими Чжан Фей і Гуань Юй; вони були полководцями та відданими воїнами. Образ останнього, Гуань Юя, під ім'ям Гуань Ді, став частиною китайської народної традиції незабаром після його смерті: йому присвячувалося безліч храмів по всій Піднебесній, особливо на кордонах, для захисту від кочових сусідів. Шанувався він в першу чергу як божество війни і захисник всіх несправедливо скривджених. Був у Лю Бея і мудрий радник - Чжуге Лян. Він є однією з найбільш яскравих і цікавих постатей роману - мудрець, стратег і чаклун в одній особі. Він влаштовує на полях битв цілі вистави, будує хитромудрі пастки, залякує військо противника різними трюками, уявним і справжнім чаклунством, привертає на

свій бік духів і вищі сили.

У цьому романі розумно та грамотно об'єднані фольклор і філософські ідеї з реальною історією Китаю. Читач може не тільки оцінити захоплюючі сцени військових баталій і придворних інтриг, військові стратегії, доблесні подвиги і магію, а також ознайомитись з китайською історією, звичаями, традиційними віруваннями та ідеалами.

Роман «Трицарство» сильно вплинув на весь жанр історичного оповідання. Після нього з'явилося безліч літературних творів, в яких реальні історичні події і художня вигадка переплітаються самим різючим чином і породжують неймовірні сюжетні повороти. Серед них були історії про китайські династії або історичні романи, що розповідають про окремі династії. Також були присутні романи, в яких центральне місце займали окремі історичні особистості, наприклад, великий роман Цянь Цая (XVII ст.) про сунського полководця-патріота «Сказання про Юе Фея».

Річкове прибережжя. Роман «Річкове прибережжя» 水浒传 є одним з перших китайських романів, написаних в жанрі авантюрно-героїчної епопеї, пригодницького «лицарського» роману. Хоча авторство достеменно не встановлено, його приписують китайському письменнику часів династії Юань – Ши Найаню 施耐庵 (1296-1372). Саме він був учителем Ло Гуаньчжуня і допомагав йому написати «Трицарство». Існує також версія, що роман був написаний поетапно кількома авторами.

Сюжет роману відноситься до епохи правління династії Сун (960-1127 н.е.) і описує повстання Сун Цзяна на початку 20-х років XII століття. Як і «Трицарство», цей твір базується на історичних хроніках і народних переказах. Основою сюжету служить опис пригод і доблесних подвигів

ста восьми «благородних розбійників» на чолі з Сун Цзянем. Всі вони з різних причин втекли від несправедливості влади і створили братство «Вірних і Справедливих» в своєму таборі Ляншаньбо, що отримав в романі певний утопічний характер. У книзі наведена історія життя і пригод кожного з них до вступу в розбійницьке братство. Союз благородних розбійників виявляється незламним. Вони здобувають перемогу над владою, після чого вступають в союз з імператором Хуейцзуном і допомагають йому в боротьбі з царством Ляо.

Герої «Річкових заправ» відрізняються від піднесених і благородних героїв «Трицарства». Вони більш приземлені, більш наближені до народу, адже самі вони мають порівняно низький соціальний статус (серед них були не дуже багаті чиновники, бідні військові та прості селяни). Образи персонажів наділені певною героїкою, але не відрізняються чимось надприродним від образів простих людей. Читач того часу бачив в героях роману якості благородних лицарів - людей вільних вдач і поривів. В наступні століття образи героїв Ляншаньбо були поширені серед учасників народних рухів і членів таємних товариств.

Форма історичних оповідань мало широке поширення серед авторів аж до ХХ ст. Роман Ши Найаня надав неймовірний вплив на розвиток героїко-пригодницького жанру. Існує безліч так званих «продовжень», в яких задіяні ті ж самі герої або розвиваються окремі епізоди роману. Великий вплив роман Ши Найаня надав на специфічний жанр «судового роману», який набув поширення в пізньосередньовіччя і навіть у Новий час. В рамках цього жанру, головним героєм виступає благородний і непідкупний суддя, також присутні лицарі, за подобою героїв «Річкового прибережжя». У ХVIII-ХІХ ст. досить популярними були

«Судові справи Пена», «Судові справи Ши» і багато інших схожих творів. Деякі окремі епізоди «Річкового прибережжя» були в майбутньому розвинені в літературні та фольклорні сюжети.

Подорож на Захід. «Подорож на Захід» 西游记 – перший китайський роман, написаний в авантюрно-фантастичному жанрі фантастичної епопеї. Тільки у XX столітті його автором почали вважати У Чен'єня 吴承恩 (1500-1582), китайського новеліста та поета часів династії Мін. Цей сатиричний роман складається зі 100 розділів, а також у деяких іноземних перекладах (французьких чи англомовних варіантах) має назву «Король мавп».

Основою сюжету роману служить історична подія - подорож буддійського ченця Сюаньцзана на захід, тобто в Індію, по Шовковому шляху, за священними книгами - буддійськими сутрамами. Як і в інших випадках при створенні роману автор орієнтувався на історичну пам'ятку – «Подорож в Західний край за часів Великої Тан» - подорожні нотатки, які описують сімнадцятирічну подорож Сюаньцзана по Центральній і Південній Азії, і фольклорні джерела - легенди і перекази. У романі шлях Сюаньцзана пролягає через низку фантастичних країн, населених надприродними істотами. Подібне зображення характерно для традиційної китайської космографії, міфологічних уявлень про устрій світу, про крайню незвичайність чужоземних земель.

У романі відображені різноманітні традиційні релігійні вірування, представлений численний пантеон буддійських бодхисатв і даоської демонології. На шляху ченця зустрічається незліченна кількість духів, демонів і перевертнів, які прагнуть збити його з істинного шляху і перешкодити досягти мети - отримати і доставити в

Піднебесну священні буддійські книги. Але Сюаньцзана оберігають його учні і супутники - Сунь Укун (цар мавп), Чжу Бацзе (безсмертний борів-людина, який раніше був небесним полководцем), Ша Сен (монах пісків, також колишній небесний полководець) і білий кінь-дракон (в минулому був принцом), який служить їздовою твариною для Сюаньцзана.

Монах Сюаньцзан є фігурою символічною і статичною, він грає пасивну роль у творі. Основними дійовими особами є його соратники, перераховані вище, заслані на землю у вигляді чудовиськ і демонів за проступки і покликані на допомогу ченцю для спокути скоєних ними гріхів. Головним героєм роману виступає Сунь Укун - шахрай, хитрун, воїн і дебошир, що володіє надприродною силою і чарівним посохом, який він ховає в вусі. На шляху їм допомагають посланці Будди і бодхисатва Гуанінь.

Після «Подорожі на Захід» з'явилася величезна кількість творів на схожу тему. Наприклад, в XVI ст. велику популярність здобув роман Сюй Чжунліня «Зведення в ранг духів». Про автора роману мало що відомо, навіть не дивлячись на те, що його твір користувалося великою популярністю аж до XX століття. Багато епізодів роману ставилися в театрі. Зміст ґрунтується на фольклорних і письмових джерелах, що існували ще в епоху Хань. Деякі герої стали головними героями численних повістей і оповідань. До того ж, багато китайських письменників писали продовження роману У Чен'єня. Наприклад, в 1641 році письменник Дун Юе опублікував роман «Доповнення до Подорожі на Захід» або «Вежа міріада дзеркал», дія котрого відбувається між 61-ю і 62-ю главами роману У Чен'єня.

Сон у червоному теремі. Роман «Сон у червоному

теремі» 红楼梦 є одним з найбільш складно влаштованих багатопланових творів, у якому перетинаються безліч сюжетних ліній та реалістичне побутописання поєднується з філософськими ідеями та метафорами. Саме він вважається самим популярним твором із «чотирьох перлин». Автором роману є визначний письменник-романіст часів династії Цін – Цао Сюецінь 曹雪芹 (1715-1763 або 1764), за життя він написав перші 80 розділів роману, який тоді називався «Нотатки про камінь» 石头记, але не встиг завершити свою працю. Майже через 30 років, 1791 р., письменник Гао Е 高鹗 та його помічник написали ще 40 розділів, тим самим завершивши роман і давши йому назву «Сон у червоному теремі».

Події в романі відбуваються за часи правління династії Цін (1644-1912). В основу сюжету покладено долю одного дуже багатого і багатолюдного аристократичного роду - сім'ї Дзя, чотирьох його гілок і трьох поколінь, його розквіту, а потім поступового і повного занепаду. Сама назва роману має різні трактування: «червоний терем» – закриті покої жіночої частини палацу, в яких відбувається чимала частина подій роману, або «червона кімната», в якій головний герой роману бачить сон про майбутню долю родини. Дія роману розвивається на тлі однієї з основних сюжетних ліній – долі трьох з основних героїв (спадкоємця сім'ї Дзя, безтурботного Баюя, який не бажає йти по загальноприйнятих кар'єрних сходах, і двох його кузин – Лін Дайюй і Сю Баочай), пов'язаних духовною близькістю, дружбою і любовними переживаннями. У романі задіяно понад п'ятсот основних і другорядних персонажів, піднімається безліч тем і опитувань з різних сфер життя китайського суспільства того періоду.

Велика увага в романі приділено соціальним засадам,

етикету, моральним цінностям та їх розуміння в той час. «Сон в червоному теремі» може служити своєрідним путівником по китайській культурі і повсякденному житті, що дає читачеві уявлення про самі різні її аспекти: соціальний устрій, етикет, мистецтво, народну релігію, філософію, оздоблення на одязі, церемонії чаювання, архітектуру, традиційну медицину, фольклор і міфологію. Вперше настільки детально включають відомості щодо внутрішнього світу і переживань героїв, які виражаються через поетичну мову та опис навколишнього світу. Сцени реального життя перемежуються з надприродними подіями. Характерною рисою китайської літератури є зовнішня міфологічна канва, в яку вбудований роман. Ім'я головного героя - Баоюй, «дорогоцінна яшма», і народився він з шматочком яшми в роті, що послужило щасливим знаком. А описується вся історія як пригоди, які сталися з каменем, що потрапив у світ людей.

Цей роман складно віднести до якогось одного літературного жанру, так як він містить в собі різні художні пласти. Даному роману притаманні автобіографічні, сімейні і навіть політичні риси. Громадська думка про роман було зовсім не однозначною. Він був заборонений для читання на деякий час через фривольність деяких сцен. Однак художні переваги роману принесли йому величезну популярність. У XIX ст. з'явилося безліч «продовжень», але жодне з них так і не досягло художнього рівня оригіналу. Постійні суперечки і дискусії навколо роману в XIX-XX ст. послужили появі цілого наукового напрямку – хунсюе 红学, наука про «Сон у червоному теремі», яке в наш час стало цілою галуззю літературознавства. Суперечки навколо роману не затихають і до цього дня.

Таким чином, «чотири класичних романи» є основою

китайської літератури, які дають можливість читачеві дізнатися більше про історію, культуру та традиції Піднебесної. Усі вони є основоположниками своїх жанрів, що спонукали письменників свого часу на нові ідеї та літературні традиції. У наш час романи до сих пір дуже популярні як у Китаї, так і за кордоном; їх регулярно перевидають, на їх основі ставлять театральні сцени, знімають фільми та серіали.

Список використаної літератури

1. Жемчужины китайской литературы [Электронный ресурс] // Редкие земли. – 2014. – Режим доступа к ресурсу: <http://rareearth.ru/ru/pub/20140414/00558.html>
2. Китайская литература [Электронный ресурс]. – Режим доступа к ресурсу: <https://www.krugosvet.ru/enc/literatura/kitayskaya-literatura>
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Romance_of_the_Three_Kingdoms
4. https://en.wikipedia.org/wiki/Water_Margin
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Journey_to_the_West
6. https://en.wikipedia.org/wiki/Dream_of_the_Red_Chamber

Халімон О. Г. «Чотири класичних романи» та їх роль у розвитку китайської літератури

«Чотири класичних романи» є основою китайської художньої літератури. Вони допомагають читачеві дізнатися та зрозуміти історію, культуру, традиції та ідеологію Китаю.

Ця стаття присвячена дослідженню ролі та впливу романів на формування китайської літератури, якою ми знаємо її на сьогоднішній день. Автор аналізує сюжети

творів з метою віднайти та вивчити причини авторитету та значущості «чотирьох перлин» в китайській культурі.

Ключові слова: «чотири класичні романи», китайська література, нові жанри літератури.

Халимон О. Г. «Четыре классических романы» и их роль в развитии китайской литературы

«Четыре классических романа» являются основой китайской художественной литературы. Они помогают читателю узнать и понять историю, культуру, традиции и идеологию Китая.

Эта статья посвящена исследованию роли и влиянию романов на формирование китайской литературы, который мы знаем её на сегодняшний день. Автор анализирует сюжеты произведений с целью найти и изучить причины авторитета и значимости «четырёх жемчужин» в китайской культуре.

Ключевые слова: «четыре классических романа», китайская литература, новые жанры литературы.

Khalimon O. H. «Four Classic Novels» and their role in the development of Chinese literature

«Four Classic Novels» are the basis of Chinese literature. They help the reader to know and understand the history, culture, traditions and ideology of China.

This article examines the role and influence of the novels on the formation of Chinese fiction as we know it today. The author analyses the plots of these works in order to find and study the reasons of the authority and significance of the «Four Pearls» in Chinese culture.

Key words: Four Classic Novels, Chinese literature, new genres of literature.

КИТАЙСЬКА Й УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ: ПОДІБНІСТЬ І ВІДМІННІСТЬ

Гладченко К.С.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», студентка
Наук.керівник – Федічева Н.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Китай – одна з найдревніших цивілізацій на планеті. Вона дивовижним чином зберіглася до наших днів у практично незайманому вигляді. Причиною цього явища, певною мірою, є традиціоналізм китайців. Вони плекали культурно-мистецькі надбаня. Аби вберегти власну самобутність, не дозволяли нікому зазіхати та привносити щось нове, адже це вважалось «деструктивним» елементом, понівеченням.

Вивчення культури будь-якої країни, починається з вивчення її історії, культури, міфів та легенд. Особливо цікавим аспектом вивчення є міфи та легенди. Вони дають нам уявлення про первісне мислення та уявлення про освоєння світу; міф дає змогу пізнати цей світ заново, адже він реконструює картину світу; ми маємо змогу зрозуміти невідоме або віддалене минуле.

Говорячи про китайську міфологічну систему, можна з упевненістю стверджувати що первісні вірування й культури китайців майже не відрізнялися від міфології стародавніх народів. Лише з подоланням довгого шляху, у середині першого тисячоліття до нашої ери, у країні починає формуватися власний та неповторний світогляд, релігія з її унікальним стилем.

Давні китайці були певні, що їхня країна розташована в

центрі світу, а в горах Куньлунь знаходиться царство небесних богів. Так з'явилася назва «Піднебесна імперія», яка вказувала на житло богів. Згодом означення «Піднебесна» перейшло і на всю країну.

Слід зазначити, що китайська міфологія в свою чергу складається з трьох міфологічних систем, таких як: старокитайська, даоська, буддійська та пізня народна міфологія. Старокитайська міфологія реконструюється за фрагментами давніх історичних і філософських творів :

- «Шу-цзін», – 書經 – «Книга історії» XIV-XI ст. до н.е. – розповідає про «золоте» століття; вміщує в себе мудрі висловлювання правителів та їх радників;

- «Ши-цзін», – 詩經 – «Книга пісень» - XI-VIII ст. до н.е. («Гофин» - пісні, в яких висловлюється ненависть до жорстоких правителів, протест проти суспільного укладу; «Сяо-я» – «Малі оди» - пісні для урочистих церемоній; «Сяо-да» – «Великі оди» - пісні про історичні події);

- «І-цзін», – 易經 – «Книга змін» - перша з п'яти книг конфуціанського канону, на якому базується китайська натурфілософія, VIII-VII ст. до н.е.;

- «Чжуан-цзи», – 专机 – IV-III. до н.е. – доаська книга;

- «Ле-цзи» - 列子, IV ст. до н.е. – IV ст. н.е.;

- «Хуайнань-цзи» - 淮南子, II ст. до н.е.;

- «Критичні судження» - 論衡 - Ван Чуна, I ст. н.е.[1].

Традиційна китайська міфологія стверджує, що задовго до свого створення Всесвіт перебував в хаотичному стані і мав вигляд великого Яйця, з якого згодом народився Пань-гу (盤古)[2]. Він начебто розірвав Яйце зсередини і тим самим увірвався у цей світ, після 18 тисяч років сну. Розірване Яйце послугувало утворенню Неба і Землі. За однією з версій відомо, що між двома частинами

залишилась перемичка, яку Пань-гу постійно розрубав сокирою та долотом, які виникли поряд з ним. Верхня частина – легенька й суха стала Небом (Ян), нижня важка й волога стала Землею (Інь). Пань-гу пожертвував собою і став поміж ними на багато віків, щоб важка Інь й легка Ян не з'єдналися. Коли вже він впевнився, що частини не несуть загрози, то й помер. Після смерті з його тіла утворилися різні речі та явища світу.

Його дихання стало вітром, голос – громом, ліве око – сонцем, праве око – місяцем. Руки і ноги утворили сторони світу, тулуб став землею, з крові виникли річки, з вен – дороги, з волосся – зірки, рослини, дерева, а з зубів і кісток – метал, з кісткового мозку – нефрит. Паразити на його тілі перетворилися на людей.

Згідно з іншим поширеним міфом, китайці були створені богинею Нюйвою і всі є її нащадками. Існує й український відповідник даному міфу. За легендами, тіло першочоловіка зробив Бог із глини. Однак глина – мертвий матеріал, і, щоб оживити людину, Творець схилився до неї й в уста вдихнув безсмертну душу.

Китайський міф про створення Всесвіту Пань-гу має схожість з міфом про створення світу давніх українців. Відмінність полягає лише в тому, що в міфології давніх українців, Рід – створив не лише світ, а й інших божеств, які згодом почали організовувати первісний лад на Землі.

Символізм світового Яйця можна зустріти і в міфологічних системах багатьох інших народів світу.

Згідно з віруваннями стародавніх слов'ян, сонце виступає в образі Жар-птиці, яку хоче викрасти злий чарівник (Зимовий холод). Жар-птиця встигає знести золоте яйце, яке стає джерелом тепла і світла, пробудження усього живого. Його тепло зігріває землю, викликає рясні дощі та

розганяє тумани. Це призводить до змін пір року. Саме з яйця-райця і зароджується все живе на Землі. Посередині слов'янського Всесвіту розташована сама земля, як жовток у яйці. Верхня частина «жовтка» – наш Живий світ, Світ людей. Нижня частина – Світ Мертвих, Країна ночі. Для того, щоб потрапити туди, треба перетнути Океан-море, що оточує Землю. Або прорити колодязь, і камінь буде падати в цей колодязь двадцять днів і ночей [9].

Ще давніше уявлення праслов'ян про світове яйце, з якого постає Всесвіт, або Бог-Творець, якому належить створити землю і все на ній. Недаремно деякі слов'янські племена вважали яйце символом життя. У християнстві й сьогодні яйце – головний символ Великоднього свята. Погляньте на українські великодні писанки. Ви побачите на них не тільки дивовижні візерунки, які за найдавнішими уявленнями мали магічну силу, але й зображення сонця, місяця, зірок, світового дерева, небесних оленів, коней, птахів та інше[9].

Міфологічні образи яйця китайської міфології та міфології стародавніх слов'ян дещо подібні.

Таку ж паралель можна провести між іншими образами та персонажами з китайської та слов'янської міфології.

Ось, наприклад, дерево.

Жо – священне дерево китайської міфології, що росте за Південним морем на крайньому заході у гори Куньлунь. Листя його було темно-зеленим, а квіти – червоні, чимось нагадували квітку лотоса. Вважалось, що світло квіток освітлювало землю [2].

Сонячне дерево фусан (букв. 扶桑 «підтримуюче шовковичне дерево»), на якому мешкають сонця – десять золотих воронів. Спершу сонце купається в затоці, а потім

піднімається на фусан і вирушає в дорогу по небу [4].

В свою чергу в слов'янській міфології є світове дерево. Три його основні частини були пов'язані з різними тваринами: гілки та вершина – з птахами (сокіл, соловей), а також із сонцем і місяцем; стовбур пов'язаний із бджолами; корені – зі хтонічними тваринами (змії, бобри). Модель світового дерева давала змогу моделювати потрібну вертикальну структуру світу – три царства: небо, земля та пекло, четвертинна горизонтальна структура (північ, південь, захід, схід); життя і смерть (зелене дерево, яке росте і цвіте, та сухе дерево) [6].

Найголовнішими істотами на світовому дереві були – два голуби і сивий сокіл. То не просто птиці. Це втілені у пташину подобу боги, які створили світ – заснували небо із сонцем, місяцем і зорями з синього та золотого каміння, а землю – із дрібного піску.

Найдавніші українські міфи твердять, що людей розмножила по світу птиця. Ота первісна птиця – Першоптах – голуб чи сокіл, як кажуть народні легенди.

«Постала земля серед води, та покрилася вона деревами і травою. Але сумним був світ без людського гомону. І тоді Першоптах, що мав у собі божественний вогонь, здатний запалити живу душу, злетів над лісом і вдарив блискавкою в сухий пеньок, що стримів на галявині. З того пенька постало тіло першого чоловіка, а з вогню Птаха-Бога – безсмертна людська душа»[9].

Китайський міфологічний пантеон – унікальне явище. Схожість або відмінність іноді може дивувати. Ось, наприклад:

Гуаньді (Гуань Юй – 關羽) та Пек. Якщо в китайській міфології Гуаньді представлений як бог війни, бог

багатства, покровитель чиновників (вважається, що був реальний прототип – воєначальник Гуань Юй, або Гуань Йо), то Пек був богом Пекла, війни, кривавих бійок, кровопролиття та всілякої біди.

Гуаньїнь (觀音) та Лада. Лада – богиня любові і краси, берегиня, Світла Богородиця і Велика Мати Божа, жіноча іпостась Сварога у Яв'єму світі, богиня весни (свято Лади наставало тоді, коли починав танути сніг), символізує світову любов, що є основою життя на землі. Гуаньїнь – богиня співчуття і милосердя, допомагала усім зеленим істотам досягти духовного осяяння, є родопомічницею; іноді її зображено з дитиною в руках.

Перун – Лейгун (雷公). Перун постає перед нами як бог-неба, в його владі увесь небозвід, атмосфера, опади, вітри і погода, як чоловік Землі, він стає Батьком земної Природи. У Київській Русі вважався головним аж до запровадження християнства. Лейгун відрізняється від Перуна зовнішніми ознаками. Також є богом грому, але мав тіло дракона, людську голову, він бив по своєму животу, як по барабану. Часто його зображували із чорними крилами кажана, з пташиними кігтями і головою, синім людським тулубом[8,10].

Нюйва й Фусі, та Жив і Жива. Нюйва – жіноче божество у вигляді напівжінки-напівзмії. Згідно з міфами, з'єднання брата і сестри, які врятувались від всесвітнього потопу, – Фусі і Нюйви – в подружню пару, сталося для відродження загиблого при катастрофі людства. Вважається, що Нюйва створила людей з глини і впорядкувала світ. Фусі навчив людей ремеслам, полюванню і використанню вогню. Жив і Жива виступають в старослов'янській міфології теж як чоловіче й жіноче Вселенське Начало. Коли Жив – це

позитивна, сонячна енергія янь, то Жива – негативна, місячна енергія інь.

В китайській міфології ми зустрічаємо Сі Ванму та Пань-гу (вищезазначений). Сі Ванму спочатку виступала як чудовисько з людською статурою, зубами тигра і хвостом леопарда, яке править демонами хвороб і відоме як божество епідемій; проте слід зазначити, що пізніше вона постає як чарівне втілення жіночого начала, власниця зілля безсмертя та правителька раю безсмертних [6].

Шеньнун та Кас'ян. Кас'ян постає перед нами спочатку як землеробський бог, потім – цар мертвих, бог смерті. Головною відзнакою від Шеньнуна була людська подоба. Вважалося, що у китайського бога було змієне тіло, людська статура, бичача голова і ніс тигра; колір шкіри в колір трави.

На противагу Жу Шоу – божеству осені, духу металу, – виступав Ярило (або Ярила) – бог пробудження природи, родючості, покровитель рослинного світу. Зображувався Ярило молодим, у білій полотняній одежі, на білому коні, босим, на голові – вінок квітів, як символ вічності й неба.

Останні, але не менш важливі Юйді та Рід. В китайській міфології Юйді – верховний владика, якому підкорявся увесь світ: небеса, земля і підземний світ, усі божества і духи. Давні уявляли його сидячим на троні в прекрасному імператорському халаті з вишитими драконами, в царському головному уборі, з нефритовою дощечкою у руці. На відміну від Юйді, Рід – це первісний бог давніх слов'ян. Є всеохоплюючим, утримує в собі все, образом його немає кінця. Входив до пантеону давньоукраїнських богів. Рода вважали творцем світу та нового життя на Землі.

Хоча всі ми різні: зовні, відрізняємось мовами, історією,

традиціями, але все одно можна знайти щось спільне.

Доля міфів, кожної з низки древніх культур загальнолюдського значення (китайська, індійська, єгипетська, культура Межиріччя тощо), була неоднакова, і далеко не всі дійшли до наших днів. На жаль, матеріали з китайської міфології дещо втрачені, і збереглися лише певні уривки. Китайська культура не перестає вражати кількістю різноманітних літературних пам'яток. Хоча не значна спадщина китайської міфології дійшла до наших часів, але навіть те, що збереглося, є дуже цінним для сучасних сходознавців.

Список використаної літератури

1. Самозванцев А. М. «Мифология Востока». — М.: «Алетей», 2000. — С. 243—283.

2. Міфологія Стародавнього Китаю. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%D0%9C%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%8E

3. Міфічні істоти і демони Давнього Китаю. Китайська міфологія. – Режим доступу: https://supermif.com/kitai/istoti_kitaja_.html

4. Древо Миров. – Режим доступу:

<http://aumgram.oceana.su/sacral-tree/>

5. Пань-гу. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D1%8C-%D0%B3%D1%83>

6. [Лагунова Т.І. Легенди.Міфи.Сказання. – Харків: «Фактор», 2004. – 192с.: іл.](#)

7. Мифы народов мира/под ред. Токарева С. А. - М., Советская энциклопедия, 1987 г. - т.1 - 671 с.

8. Боги і Богині Китаю. Китайська міфологія. – Режим доступу:

https://supermif.com/kitai/bogi_kitaja_.html

9. Релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен. – Режим доступу: <https://studopedia.org/12-61312.html>

10. Боги і Богині слов'янської міфології. – Режим доступу:

https://supermif.com/slovjane/bog_slav.html

11. [Нейл Филип. Мифы и легенды. Расшифрованные послания и символы в работах великих мастеров. – Харьков: Книжный Куб «Клуб Семейного Досуга», 2009. – 128 с.](#)

12. Міфи про створення світу різних народів світу (добірка). – Режим доступу:

<https://mala.storinka.org/%D0%BC%D1%96%D1%84%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83-%D1%80%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0.html>

Гладченко К.С. Китайська й українська міфологія:

подібність і відмінність

У даній роботі розглянуті китайська й українська міфологічні системи. Метою написання даної роботи є визначення спільних та відмінних рис у сюжетах китайської та української міфологічних систем, знайти відмінність та подібність між богами і богинями, їх призначенням і функціями, які вони виконували. Завдання роботи полягають у аналізі основних аспектів дослідження китайських та українських міфів, виділення спільних рис у сюжетах міфів китайської та української(старослов'янської) міфології.

Ключові слова: міф, міфологічна система, китайська міфологія, боги, богині.

Гладченко Е.С. Китайская и украинская мифология: схожесть и отличие

В данной работе рассмотрены китайская и украинская мифологические системы. Целью написания данной работы является определение общих и отличительных черт в сюжетах китайской и украинской мифологических систем, найти отличия и сходства между богами и богинями, их предназначением и функциями, которые они выполняли. Задачи работы заключаются в анализе основных аспектов исследования китайских и украинских мифов, выделении общих черт в сюжетах мифов китайской и украинской(старославянской) мифологии.

Ключевые слова: миф, мифологическая система, китайская мифология, боги, богини.

Hladchenko E.S. Chinese and Ukrainian mythology: similarity and difference

This paper examines Chinese and Ukrainian mythological systems. The purpose of writing this work is to identify the common and distinctive features in the subjects of Chinese and Ukrainian mythological systems, to find the differences and similarities between gods and goddesses, their purpose and the

functions they performed. The tasks of the work are to analyze the main aspects of the researching of Chinese and Ukrainian myths, to highlight the common features of the plots in the myths of Chinese and Ukrainian (Old Slavic) mythology.

Keywords: myth, mythological system, Chinese mythology, gods, goddesses.

КАРТИНА СВІТУ ДАВНЬОГО КИТАЮ В ОПОВІДКАХ

Беценко Т.П.

доктор філолог. наук, професор
Сумський державний педагогічний
університет ім. А. С. Макаренка
Україна, Суми

<https://orcid.org/0000-0002-1936-6673>

Як відомо, Кита́й, або Хі́ни – культурний регіон і стародавня цивілізація Східної Азії, що належить до найбільш прадавніх. Ця могутня цивілізація інтегрувала велику кількість держав та культур упродовж 6 тисяч років поспіль. Загальновідомо, що Китай має довгу і майже неперервну історію та одну з найдревніших і найскладніших систем письма. До 19 століття він був основним культурним центром Східної Азії. Китайський вплив на сусідні держави залишається істотним до тепер.

Китайська культура визнана безперечно автентичною у світі. Вона оприявлена у філософських ученнях. Вважається, що китайська філософія репрезентує оригінальне уявлення про людину і світ. Її витоки сягають міфологічного світогляду, що пов'язувався з обожнюванням неба, землі, рослинного і тваринного світу. Китайцями

розроблені ґрунтовні та самобутні уявлення про світобудову, зародження та еволюцію буття.

Сьогодні Україна і Китай взаємовідкривають по-новому одне одного. В усьому світі набуло поширення на побутовому рівні поняття фен-шуй. Взагалі **фен-шуй** (переклад. з китайської як «вітер і вода») – давнє містичне вчення про гармонію людини і Всесвіту.

На наш погляд, завжди цікавими та істотними для пізнання іншого світу, іншої дійсності мають писемні джерела – особливо, – художні твори. Суттєвими для осмислення китайської культури, світогляду будуть «Оповідки Давнього Китаю». Зазначена книга – це збірник, укладений відомим літератором Чжу Юй і виданий у 1982 р в Шанхаї. Переклад з китайської на українську здійснили Ігор Зуєв і Олег Лишега. У цій праці зібрані маловідомі зразки юйянів, які надто складно перекладати. Взагалі класичні зразки юйянів в оригіналі записані книжною мовою – т. з. веньяном – своєрідним аналогом латини, який не всі китайці знають. У зв'язку з цим існує особливий спосіб переказу (коментування) таких текстів сучасною, живою мовою – бай хуа, що складає основу літератури Давнього Китаю. Саме ці адаптовані перекази і перекладені для збірника «Оповідки Давнього Китаю». Представлені оповідки ближчі до новел: суть у них подається з допомогою сюжетних ходів, де наявні різноманітні деталі й фіксується місце подій, часто зустрічаються імена персонажів, конкретні дати і подробиці

Оповідки мають повчальний характер: «Дидактика цієї збірки замішана на тонкій іронії, дуже властивій для традиційного Китаю, і націлена переважно проти глупоти в усіх її численних проявах – пихи, дворушності, нікчемності і т.д.», – відзначає в передмові Григорій Хорошилов.

За спостереженнями Івана Дзюби, у оповідках звернено увагу на такі суттєві речі, як розрізнення справжнього і несправжнього («Про колісницю, зроблену в царстві Юе»); сприйняття і несприйняття краси, колізія естетики і практичної похvatності («Бамбуковий ціпок»; «Про стесане «Камінне око»); вплив краси природи на душевний стан і мистецький хист людини («Пенлай будить натхнення») та ін. Перекладачі зуміли відтворити китайську мудрість як національно-ментальну відзнаку.

Отже, картина світу «Оповідок Давнього Китаю» – своєрідний фрагмент картини світу китайців – як духовної, так і матеріальної.

Виходячи з того, що картина світу – складно структурована цілісність, що інтегрує три головні компоненти: світогляд, світосприйняття та світовідчуття, які синтезовані в ній специфічним для певної епохи, етносу чи субкультури чином, вона репрезентує уявлення про світ і місце людини в ньому; ідеали, морально-етичні ціннісні переконання та духовні орієнтири; представляє фундамент світосприйняття людини (етноспільноти) тощо.

У «Оповідках» найперше на картину світу китайської дійсності вказує простір (макропростір, що відповідає китайській реальності: географічним умовам середовища): гори (Далеко в горах жив один чоловік, звали його Ці. («Своя музика»), Люди в горах добре знають прісноводну черепаху... («Фатальна помилка»)), Східне море (... подався він у мандри до безкрайого Східного моря. («Фатальна помилка»)). Море, гора – споконвічні просторові реалії китайців: Десь там у просторах синього моря височіє таємнича і чарівна гора Бошань, – гора Скарбів («Приховна перлина»), Живе в морі риба, називається кунджа. («Риба кунджа»)).

Так само актуальними для оповідок є просторові поняття, що вказують на певний територіальний устрій (провінція, царство): провінція Цзян Су («Кунжут і всеохоплююче свічадо»), провінція Шеньсі («Сила звички»), царство Юе, царство Цзінь, царство Чу («Про колісницю, зроблену в царстві Юе»), царство Чжао («Кішка і миші») та ін. До цієї категорії належать поняття місто, село, столиця: місто Бінчжоу («Вчений муж із Бінчжоу»), округа Цзян («Як упізнати гуску») та ін.

У аналізованих творах також спостережене вживання перифрастичного найменування Китаю – Піднебесна («З опудалом тигра», «Пацюки і хата»).

Своєрідною є вказівка на час: епоха Сунь («Художник і селянин»).

Свідченням репрезентації китайської дійсності у оповідках постають власні імена: Конфуцій («Сокира і стріли»), імператор Сун Гаоцзун («Юе Фей про коней»), художник Дай Сун («Художник і селянин»), мудрець Сим Гуань («Кунжут і «всеохоплююче свічадо»), правитель Цянь Жоген («Як упізнати гуску») та ін.

Реаліями китайського світу виступають також назви рослин, характерні для тамтешньої дійсності: бамбук, кунжут,

На китайську дійсність вказують інші відзнаки: ароматний порошок арроурт («Порошок із Цичжоу»), цінь, чжу – музичні інструменти («Своя музика») та ін.

Отже, пізнання іншої картини світу можливе на основі художніх текстів. Аналізовані твори підтверджують, що китайська картина світу – давня, оригінальна і самобутня.

Список використаної літератури

1. Голубовская И. А. Этнические особенности языковых

картин мира. – К., 2002. - 293 с.

2.Кремень В. Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. – К.: Книга, 2005. – 528 с.

3.Оповідки Давнього Китаю / Пер. І. Зуєв, О. Лишега - К.: "Дніпро", 1990. - 142с.

ЛІНГВІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СХІДНИХ МОВ (ТУРЕЦЬКА, ЯПОНСЬКА, АРАБСЬКА)

УДК 811.581'282

DIALECTS OF THE TURKISH LANGUAGE

Korinska O.O.

Luhansk Taras Shevchenko National University,
Educational and Research Institute of Commerce,
Serving Technology and Tourism, 1st year student
Thesis adviser – Fedicheva N.V., candidate of
Pedagogical sciences, head of the
Oriental Studies Department

Nowadays we cannot imagine our vacation without visiting hot eastern country Turkey. Every spring, summer, autumn and winter thousand hundreds of people visit that charming country making it one of the most visited destinations in the world.

Throughout the history, Turks have extended over a large geographical area, from today`s Mongolia up to the north coast of the Black Sea, East Europe and Africa. Surely all the time they were taking their language with them. As a result, language has suffered really badly, and diverse number of dialects and accents has appeared. The Ottoman Empire had the same influence on the Turkish, making it a mix of different

languages.

The common history of the language is classified into three main groups:

- old Turkish (from the 7th to the 13th centuries);
- mid-Turkish (from the 13th to the 20th);
- new Turkish from the 20th century onwards.

Now, more than fifty thousands of Turkish speakers live outside the country, for instance, in Uzbekistan, Azerbaijan and Kazakhstan. At about one and half million speakers are situated in Bulgaria and Greece, over three million live in Germany and about forty thousands in the United States of America.

The biggest city, that is at the same time country's economic, historical, and cultural center is Istanbul. Playing an important role in the life of the whole country, Istanbul has its own language, which is quite different from those, spoken in Turkey. By the way, it is not a usual thing as Turkish is divided into couple of dialects.

So, what do we know about the Turkish language? It is a part of the Ural-Altai linguistic family and belongs to the Altai branch. The language is divided into dialect groups and has classifications that distinguish the groups.

Turkish is an agglutinative language. It has 8 vowels, and 21 consonants. Unlike the classical Latin alphabet, Turkish does not have such letters as Q, W and X, but at the same time they have added some of their own letters, such as Ç, Ş, Ğ, İ, İ, Ö, Ü.

Its grammatical functions are indicated by adding various suffixes to stems. Separate suffixes on nouns indicate both gender and number, but there is no grammatical gender. Nouns are declined in three declensions with six case endings:

- nominative,
- genitive,

- dative,
- accusative,
- locative,
- ablative.

Number is marked by a plural suffix. Verbs agree with their subjects in case and number, and, as in nouns, separate identifiable suffixes perform these functions. The order of elements in a verb form is:

- verb stem + tense aspect marker + subject affix.

There is no definite article; the number "one" may be used as an indefinite article.

And what is about the dialect? The only state dialect of Turkey is Turkish. According to the Constitution of the republic, only Turkish language can be taught in educational institutions of the country. That fact often causes discontent among the ethnic minorities of the country who speak their languages. But the government does not officially recognize other languages.

In 1923, after the formation of the Republic of Turkey, the "new language" movement started by Kemal Atatürk. In 1928, five years after the proclamation of the Republic, the Arabic alphabet was replaced by the Latin one, which in turn speeded up the movement to rid the language of foreign words.

The Turkish Language Institute (Türk Dil Kurumu) was established in 1932 to carry out linguistic research and contribute to the natural development of the language. As a consequence of these efforts, modern Turkish is a literary and cultural language developing naturally and free of foreign influences. Today literacy rates in Turkey are over 96%.

As every single language, Turkish has a wide range of dialects which differ according to each region. Western part of Turkey speaks more different than eastern part.

Same as the society affects the language, the society affect their dialects. The language can be same but dialects of the region make it incomprehensible for other region of people. It is because there are many lexical and phonological differences. According to this, we can pick out three regional dialects of Turkish:

- Çanakkale;

There are some phonologic differences in Çanakkale dialect. Couple of sound changes takes place. For example:

- The ‘a’ sound changes into ‘u’ sound:

buba instead of baba (translation: father)

- The ‘ö’ sound changes into ‘ü’ sound:

‘güz instead of göz (translation: eye)

- The ‘h’ sound dropping at the beginning of the word:

oroz instead of horoz (translation: cock)

- The consonant sounds are dropping and pronunciation become short:

Bakem instead of bakayım (translation: see)

- In most speech, they are using/ adding these words:

‘abe’ or ‘beya’

- Konya;

Konya dialect is different in pronunciation.

- The ‘g’ sound is used instead of ‘k’ sound. For example:

Gız instead of kız (translation: girl)

- The ‘u’ sound changes into ‘ı’ sound:

Mıhtar instead of muhtar (translation: headman)

- The ‘e’ sound changes into ‘i’ sound.

Yiter instead of yeter (translation: enough)

- Manisa.

In Manisa dialect the main features are phonological

differences and the change in vocabulary(a variety of local words)

- İyi instead of iyi (translation: good)
- Domat instead of domates (translation: tomato)
- Akıdeş instead of arkadaş (translation: friend)

One of the existing classifications says that modern Turkish has two accents:

1. Western Turkish
2. Eastern Turkish

Western Turkish sub-accent are divided into four:

1. Anatolian and Rumelian Turkish
2. Gagauz Turkish
3. Azerbaijani Turkish
4. Turkmen Turkish

Eastern Turkish sub-accent are five:

1. Kazakh Turkish
2. Kirghiz Turkish
3. Uzbek Turkish
4. Uighur Turkish
5. Tatar Turkish

Speakers of both Eastern and Western Turkish can communicate easily if they speak slowly not run. All dialects', accents', sub-accent's have also really rich and various oral speeches. That makes it hard to count them.

In spite the fact that the Istanbul dialect is generally considered to be "true Turkish", all regions and most cities' folks have considerably different speech.

Turkish language is a range amazing and paradoxical

transformations, but even a superficial acquaintance with its basics will significantly enrich your understanding of the country. All dialects of the language are subject to general grammar rules; the difference between them is noted mainly in the use and pronunciation of individual words. Therefore, it is not difficult for the indigenous people of the country to understand each other, even speaking different dialects. Difficulties are faced mainly by foreigners who begin to learn Turkish.

The problem of dialects is not attributed just to Turkish language, but to all other. The official dialect in Turkey is Istanbul dialect. It is taught in the schools from the primary education and is used in every field of people's life(educational, political, financial and so on).

References

1. Alshamrani, H. (2012). Diglossia in Arabic TV stations. *Journal of King Saud University-Languages and Translation*. 24 (1), 57-69.
2. Demirci, M. (1998). Gender and Age-based Variation in the Perception of Turkish Dialects, *Language Awareness*, 7 (4), 206-222.
3. Guise, John. (2014) *The Turkish Language Explained For English Speakers*. ManisaTurkish.1 Edition.
4. Şen, M. Baykal, N. (2004). Evaluational Reactions of Standard Accented Turkish Speakers Towards Accented Speech and Speakers.(http://www.inst.at/trans/15Nr/06_1/sen_baykal15.htm).

Корінська О.О. Діалекти китайської мови

У даній роботі розглянуті діалекти турецької мови. Метою написання даної роботи є вивчення турецьких діалектів, виявлення особливостей їх поширення на території сучасної Турції, та особливостей їх розвитку та функціонування. Завдання роботи полягають в розгляданні поняття діалекту, описання історії виникнення та аналізування розвитку у ХХ ст.

Ключові слова: турецька, мова, діалекти, Стамбул.

Коринская О.О. Диалекты китайского языка

В данной работе рассмотрены диалекты турецкого языка. Целью написания данной работы являются изучение турецких диалектов, определение особенностей их распространение на территории современной Турции, и особенностей их развития и функционирования. Задачи работы заключаются в рассмотрении понятия диалекта, описания истории происхождения и анализирования развития в ХХ в.

Ключевые слова: турецкий, язык, диалект, Стамбул.

Korinska O.O. Dialects of the Turkish language

In this paper, the dialects of Turkish language are considered. The aim of the work is to study Turkish dialects, determine the characteristics of their distribution on the territory of modern Turkey, and the characteristics of their development and functioning. The tasks of the work are to consider the concept of the dialect, describe the history of the origin and analyze the development in the 20th century.

Keywords: Turkish, language, dialects, Istanbul.

УДК 811.521+811.531+811.581]-042.2

ВІДМІННІ ТА СПІЛЬНІ РИСИ СХІДНИХ МОВ

Козуб О.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», магістрант
Наук.керівник – Малахова Ю.В.,
викладач кафедри східних мов

Данна стаття являє собою спробу виокремити спільні та відмінні риси східних мов. Предметом даного дослідження являються китайська, японська та корейська мови. За наше тисячоліття знання жодної мови не цінувалося так як знання і вміння говорити однією зі східних мов. Адже китайська, японська та корейські мови вважаються одними з найскладніших в світі. Та досліджуючи тему відмінних та спільних рис китайської, японської та корейської мов всіма доступними нам ресурсами, ми не знайшли жодного україномовного джерела з цього питання, що дає нам право зробити висновок, що дана тема являється унікально актуальною в україномовному просторі.

Очевидним фактом є те, що мови-сусіди впливають один на одного і кожна країна являється тому прикладом. Так іспанська впливає на італійську, німецька - на фламандську, польська на українську і так далі. І східні мови не являються виключенням. Китайська є праматір'ю всіх східно-азіатських мов, і приблизно одна п'ята населення світу говорить на ньому в тій чи іншій формі. Так, китайська писемність була передана в Корею, а потім через корейського посла китайські ієрогліфи в трактатах по філософії були привезені та передані Японії. Адже, до 4-го століття нашої ери у Японії не було власної системи письма, і вона поступово почала приймати китайський

сценарій, об'єднуючи китайські ієрогліфи в їх власний японський стиль. Таким чином, хоча кожна з цих країн була само-ізолювана від всього світу і займалася в період ізоляції розвитком своєї власної як культури так і мови, але все ж таки, ми можемо побачити і почути як в Японії так і в Кореї споконвічно китайські слова. І ми можемо зробити висновок, що найбільший вплив на японську та корейську мови справила саме китайська. Тож, через цей історичний факт ми спробуємо визначити на скільки далеко знаходиться одна мова від одної та що ж все таки залишається спільним.

Існує велика різноманітність основних східно азіатських тріо мов: китайської, корейської та японської, але існують і деякі внутрішні зв'язки. Варто зосередитися на граматиці, мови, читанні та письмі, щоб отримати об'єктивний порівняльний погляд на дану тріаду мов.[1]

Китайська мова:

Зовнішній вигляд знаків: квадратні, складні.

Звуки: гучні, сильні, агресивні, пунктуальні

Грамматика.) На відміну від європейських мов, форма слів в китайській мові не змінюється. Слова в китайській мові мають одну і ту ж форму, незалежно від того що вони позначають і яке положення займають у реченні. Дієслова в китайській мові не відмінюються, а прикметники не узгоджуються з іменниками. Згідно з правилами китайської граматики, слово - це слово.[2,3]

Китайська мова - це схема. Підмет - присудок - додаток», тільки в такому порядку розставляємо непорушну основу. Решта слова будуть нанизуватися, як намистинки, на вже існуючу канву.[4]

Американський лінгвіст виділив 6 видів базових схем порядку побудови речення: SOV, SVO, VSO, VOS, OVS,

OSV.

За американським лінгвістом Джозефом Гринбергом, домінуюча схема побудови речення китайської мови – (SVO) Суб'єкт – Дія – Об'єкт

Приклад: 张 收到了 一封信。

Zhāng shōudào-le yī-fēng xìn.

Чжан отримав одне листівко

Чжан отримав листівко.[5]

У китайському широко використовуються різноманітні службові слова, багато хто з яких можуть мати також і самостійне значення. Наприклад, минулий час показується окремим словом; місцезнаходження позначається за допомогою 在 [zài]; союз «і/та» в китайській мові найчастіше позначається словом 和 [hé], однак воно може з'єднувати лише іменники, а не дієслова або інші частини мови; присвійна частка позначається 的 [de] і т.д.

Приклади: 我在这里。wǒ zài zhèlǐ. Я тут.

这是你的。zhè shì nǐde. Це твоє.

我和我哥哥要去北京。wǒ hé wǒ gēgē yào qù běijīng. Мій брат і я збираємось в Пекін.

Говоріння. Насправді, земля червоного дракона має найстарішу розмовну мову, що використовується в даний час в світі понад 3000 років. Говоріння на китайському включає інтонації, які можуть бути дуже складними. Інтонація в китайській мові змінює значення слів і фраз. Так, наприклад, в мандарині кожна голосна має 4 типи читання або тони: спадний, висхідний, плато, трамплін.

Основний фонетичної одиницею китайської мови є склад. Склад складається з приголосної частини - ініціали (声母, shēng mǔ) - на початку складу і гласною частині -

Фінали (韵母, yùn mǔ) - в кінці складу, а також тони. У сучасному путунхуа налічується близько 400 основних складів. Для запису звуків китайської мови використовується фонетичний алфавіт пін'їнь (拼音, pīn yīn) - Транскрипційні система на основі латинського алфавіту.

Наприклад, слово "ма", тому у них позначає 4 зовсім різні речі.

ма (媽 - мати), ма (麻 - конопля), ма (馬 - кінь) і ма (罵 - лаяти) - дуже важливо зрозуміти їх правильно, інакше ви можете в кінцевому підсумку назвати свою маму конем або ще гірше!

Китайська інтонація - це допомога і перешкода для тих, хто вивчає її на усному мовленні, тому що якби на китайському говорили тільки усно, було б дуже важко розрізнити багато фраз. Коли звикаєш до тональної структури китайської мови, стає легше говорити дуже швидко.[1]

Читання/Письмо.

我很高兴跟你见面 - 见面 ě ě g o x ě P ĭ à mǐ P - (пін'їнь) – приємно познайомитися.(на мандарині)

我很高兴跟你见面 (спрощений китайський - використовується в материковому Китаї)

很高兴跟你见面 (традиційний китайський - використовується в Гонконзі, Макао і Тайваню) [5]

У китайській мові існують два види ієрогліфів - традиційні та спрощені ієрогліфи. Класичний китайський - мова стародавнього Китаю, в основу якого покладено написання більш складних ієрогліфів. Спрощена китайська, так званий мандарин, загальний китайську мову, має спрощені ієрогліфи.

Раніше стародавні китайці писали зверху вниз, справа наліво, але після культурної революції в Китаї традиційний китайську мову став більш модернізованим і тепер написаний горизонтально.

Найбільш поширеним видом китайської мови є мандарин. Ідея, що всі китайські ієрогліфи є графічними, є хибною: більшість символів складаються з семантичного елемента, який вказує значення, і фонетичного елемента, який вказує на вимову. Проте, вам потрібно вивчити приголомшливі 3000, просто щоб прочитати газету. [6] Щоб повністю зрозуміти китайську мову, необхідне знання 3 тис.- 4 тис. ієрогліфів з 50 тис. нових разом з застарілими. [1]

Японська мова:

Зовнішній вигляд знаків: хвилястий, милий, круглі

Звуки: м'які, жіночні, стримані, евфонічні

Граматика. Японська мова відрізняється від інших поширених мов тим, що в ньому існують жіночий (女言葉 "онна котоба" - "жіночі слова" або 女性語 "дзёсеіго" - "жіночий мову") і чоловічий стилі спілкування, які формується у японських дітей до трьох років. Використання того чи іншого стилю спілкування не відноситься до поняття граматичного роду, як "він" або "вона" в українській мові, а обумовлений поділом ролей статей в японському суспільстві.

Приклади: Займенник «Я»

Жіночий стиль: あたし (atashi), あたくし (atakushi), あたい (atai)

Чоловічий стиль: 僕 [ぼく (boku)], 俺 [おれ (ore)], 俺 [わし (washi)], 我輩, 吾輩 [わがはい (wagahai)], 俺様 [おれさま (oresama)], 我, 吾 [われ (ware)]

Нейтральний стиль: 私 [わたし (watashi)], わたくし

(watakushi)], 自分 [じぶん (jibun)], うち (uchi)

Також, в японському ввічливість виражається граматично вибором слів як з займенниками та граматичними конструкціями. Наприклад, займенник 俺 [おれ (ore)] – я, в використанні жінкою буде звучати дуже нагло, та грубо.

В японській використовуються частки в реченні, які слідує після слова яке вони змінюють. Всі частинки записуються хіраганою. Японська мова взагалі схематична, структурна, використовую граматичні конструкції.

Приклади: は (wa), が (ga): покажчики іменників

きみはつよい (kimi wa tsuyoi): "Ти - сильний";

を (wo): покажчик об'єкта дії

ねこがみずをのんでいます (neko ga mizu wo nonde imasu): "Кошка п'є воду";

の (no): присвійний (родовий) відмінок

かれのとけい (kare no tokei): "Його часи"

に (ni): покажчик прислівника, と (to): об'єднавча частка ("і", "разом з", "коли", "якщо") і т.д.

Частки це те, що взагалі скріплює слова в реченні. Частки використовуються щоб висловити: в, до, от, с, і, хочу, до того часу як, від, із, після, також, якщо, коли, разом, куди і т.д. Також при твердженні, запереченні, майбутньому або минулому часі змінюються кінцева частка дієслів та прислівників, а прислівники, в свою чергу, поділяються на –і прислівники та –на прислівники, а дієслова поділяються ще на 3 групи для відмінювання часу і на 5 основ і т.д.

За американським лінгвістом Джозефом Гринбергом, домінуюча схема побудови речення японської мови – (SOV) Суб'єкт – Об'єкт – Дія

Приклад: 私 は 本 を 読みました。

Watashi wa hon wo yomimashita.

Я книга прочитав(ла)

Я прочитав(ла) книгу.[5]

Говоріння. Японська мова володіє відносно невеликим звуковим інвентарем, але відрізняється великою кількістю місцевих діалектів. Японці відчувають деякі труднощі при проголошенні букви «р», оскільки немає прямого відповідного звуку і в основному виходить щось посередині між «р» та «л». Існує особлива майстерність відмінностей по висоті звуку, які є у носіїв японської мови, але здебільшого це відносно легкий спосіб вимови. Немає різниці в тому, як вимовляються комбінації голосних і приголосних. Фонетично, є тільки 5 голосних на японській мові «А І U E О» та комбінації з приголосними «К, Н, S, М, N, R, Т» , наприклад: ка,кі,ку,ке,ко,ра,рі,ру,ре,ро... і всі їхні звуки англійською мовою. За повідомленнями, це один із самих природних азійських мов для мовця англійською.[1]

Читання/Письмо.

初めまして – Hajimemashite (ромадзі) - радий з вами познайомитися.

В японській мові існує три види писемності: кандзі (漢字) та дві азбуки: хірагана(ひらがな) і катакана(カタカナ) , які складаються з 46 фонетичних складів, які насправді є спрощеними китайськими ієрогліфами, які були злегка змінені для формування фонетичного шрифту. Хірагана володіє всіма звуками, які ви можете видавати на японській мові, катакана використовується в основному для запозичених слів, особливо з англійської. Міжнародна транскрипція японської писемності називається: ромадзі. Багато хто говорить, що японське читання вимагає знання меншої кількості символів, ніж китайський, для досягнення

грамотності, але також і те, що кілька наборів символів потрібно часто комбінувати, що складно.[1]

Приклади: 太郎 (ієрогліфи)は(хірагана)ミキ(катакана)を見ました(хірагана); (たろうはみきをみました)-те саме, але хіраганою. Так пишуть зазвичай дитячі книги для дошкільнят, поки вони ще не вчили ієрогліфи.

Корейська мова:

Зовнішній вигляд знаків: кутові, овальні і прямі, літерні

Звуки: гладкі, мелодійні, що повторюються, звивисті

Граматика. Граматика корейської мови сильно відрізняється від граматики слов'янських або романо-германських мов. Подібність і аналогію можна провести між японською і корейською мовами в даному випадку. Що не дивно, втім. Колись Японські острови примикали до Корейського півострова. І є гіпотези, які стверджують, що японці - це ті ж корейці, тільки заселили острова. Граматика цих двох країн побудована докорінно на незмінності імені іменника і використанні величезної кількості граматичних закінчень. Основи корейської граматики:

Завершальні закінчення (чонгьольтхо). Це закінчення, які завершують речення. Приєднуються до присудка, яке стоїть завжди в кінці. Присудок може бути виражене іменником або дієсловом / прикметником.

Сполучні закінчення (уонгьельтхо)

Ці закінчення з'єднують прості речення в складі складного за змістом. Несуть різноманітні значення: причини, умови, протиставлення і т.д.

Вступні слова. Стоять на початку пропозиції і утворюються шляхом додавання сполучних закінчень до займенника 그렇다 (киротха). З'єднують дві пропозиції за змістом.

Стилі мови. Залежно від обраного стилю мови, змінюються і граматичні закінчення. Чим довше закінчення, тим з більшою повагою мова. У ввічливого стилю є своя атрибутика - різні поважні суфікси або використання альтернативних важливих слів замість звичних простих. Детальніше про стилях мови тут

Час. Час в корейській мові - сьогодення, минуле і майбутнє, а також даний продовжене і стан результату дії.

Нахилення. Спонукальне і наказовий способу, а також їх негативні варіанти.

Питальні слова. Хто? Що? Де? Куди? ... Найчастіше використовуються для здавна спеціальних питань. А в оповідних пропозиціях набувають сенсу хтось, щось, десь, кудись..

무엇? (mueot?)- Що?; 뭐? (mwo?) – Що?; 어디? (eodi?)- Де?; 누구? (nugu?) – Хто?

언제? (eonje?) – Коли?; 무슨? (museun?) – Котрий?; 얼마? (eolma?) – Скільки?

Відмінки. Відмінки в корейській мові - закінчення іменників (але не тільки, також числівників і навіть говірок), показують на роль слова в реченні або надає певний сенс. [7]

За американським лінгвистом Джозефом Гринбергом, домінуюча схема побудови речення корейської мови як і в японській – (SOV) Суб'єкт – Об'єкт – Дія

Приклад: 남자가 고릴라를 쏘다

nam-ja-ga go-riil-la-reul sswat-da

Человек гориллу убил

Человек убил гориллу [8]

모르겠습니다 –moreugetseumnida-Я не розумію

알겠습니다 (algetseumnida) – Я розумію

Говоріння. В корейській багато звуків, котрих немає в японському та китайському. Вони состоят только из гласных, наприклад, 어 («eo») и 의 («ui»); или из двойных согласных: ㅌ («ss») или ㅍ («bb»). А также есть слоги, которые оканчиваются на согласную, например, ㅌ («bwek»).

Корейський не має тонів, але замість цього має важкі звуки, такі як «EO», який є гібридом «o / e», і «er» звук, який досить гортанний. Багато слова закінчуються на «l», корейське закінчення словом «l» звучить як англійське початок слова «l». Так що більше звучить як «le», ніж як «ель».[1]

Читання/Письмо.

습니다 반갑 습니다 - Mannaseo bangapseumnida (ромадзя) – приємно познайомитися.

Незважаючи на те, що корейська мова також є похідним від китайської мови, його легше читати, ніж китайський або японський, оскільки в ньому є алфавіт (званий хангиль), що містить 24 приголосних і голосних. Однак замість того, щоб бути написаними послідовно, як букви латинського алфавіту, літери хангиль згруповані в блоки, такі як 한 хан; кожен з цих блоків записує склад, що складається з трьох різних букв: ㅎ h, ㅣ a і ㄴ n.

Корея розташована географічно близько до Китаю, і тому не дивно, що корейську мову також прийняв китайські ієрогліфи. У Кореї був свій розмовна мова, але не система письма, і тому корейську мову «запозичив» китайські

ієрогліфи. До 15-го століття це призвело до того, що Корея створила свій власний письмова мова, щоб підвищити грамотність серед простих людей. Хангиль легше читати і писати, ніж більшість азіатських мов, так як символи являють собою не короткі фрази, а окремі літери. Замість різних символів для ka / ki / ku / sa / shi / su / і т. Д., Є один символ кожен для k, s, a, i, u і т.

Приклади речень:

감사합니다 – Kam-sa-ham-ni-da – Дякую

죄송합니다/미안합니다 – Chway-seong-ham-ni-da/Mi-an-ham-ni-da – Прошу пробачення

Тож, коротко підсумовуючи, можемо зробити висновок, що корейська є найпростіша з трьох азіатських мов для читання, тому що система письма - це алфавіт. Корейська пишеться на хангиль, оригінальному і унікальному корейському фонетичному листі. Проте, як і в японській щонайменше 50% слів чітко ідентифікуються як такі, що китайське походження. Тож, дуже цікаво звернути увагу на схожість лексики китайської, японської та корейської через вагомий вплив Китаю:

約束 («yaku-soku») 약속 («yak-sok») – обіцянка;

關係 («kan-kei») 관계 («gwan-gye») – відносини;

人間 («nin-gen») 인간 («in-gan») – людина;

未来 («mi-rai») 미래 («mi-lae») – майбутнє;

Подібна схожість можна пояснити. Справа в тому, що корейська та японська, давним-давно запозичили лексику з китайської мови. Згодом звучання китайських слів стало відрізнятися від того, як їх виголошували в корейській та японській через фонетичні особливості мов.

Щодо символів, то кандзі являються надзвичайно складними і використовуються як в китайській так і в японській мовах. Одне з основних відмінностей між цими двома мовами полягає в тому, що на китайській мові використовується набагато більше символів кандзі, ніж на японському. Хоча 80% символів кандзі використовуються на обох мовах і зазвичай мають однакове значення. Інша схожість між символами кандзі, використовуваними в китайській і японській мовах, полягає в тому, що вони виглядають абсолютно однаково, що робить досить важким побачити відмінності між ними. Також відмінністю в корейській та японській мові від китайської полягає в тому, що в цих мовах використовуються рівні мовленнєвої ввічливості, що може проявлятися навіть на граматиці. Однак по тональності більш переважає китайська мова. З чисто граматичної точки зору корейська мова з японською мають більше схожих структур пропозицій і слів, ніж з китайською. [2] У китайській та корейській немає роду, числа, артиклів і дієвідмін. В японській мові така граматика присутня. Тож, робимо висновок, що найбільший вплив на дану тріаду зробила китайська мова, хоча якщо порівнювати, то японська та корейська мають більше спільного ніж з китайською, що підтверджує гіпотезу про те, що японці- це ті ж корейці, тільки заселили острова.

Список використаної літератури

1. Chinese, Japanese, Korean: A Language Comparison.
 1. URL: <https://bilingua.io/chinese-japanese-korean-language-compariso>
 2. 12 особенностей изучения китайского языка.
 3. URL: <https://1way-to-english.livejournal.com/449402.html>

4. Энциклопедия языков: 5 главных правил грамматики китайского языка.

5. URL: <https://langopedia.ru/2015/02/10/5-rules-of-chinesegrammar/amp/#rule4>

6. 4. Основа китайской грамматики или с чего надо начать изучение китайского языка вообще.

7. URL: <https://hscake.ru/основа-китайской-грамматики-чег/>

8. 5. Википедия: Типология порядка слов.

9. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Типология_порядка_слов

10. 6. How To Tell The Difference Between Asian Languages.

11. URL: <https://randomwire.com/how-to-tell-the-difference-between-asian-languages/>

12. 7. Школа корейского языка «Кими»: Грамматика корейского языка. Правила

13. URL: <http://kimi-school.ru/baza-znaniy/grammatika-korejskogo-yazyka/>

14. 8. Что общего у японского языка с корейским.

15. URL: https://konnichiwa.ru/page_amp/2210/

Козуб О.О. «Відмінні та спільні риси східних мов»

Дослідження полягає в тому, щоб порівняти основні риси китайської, японської та корейської мов. І зважаючи на те, що країни даних мов являються сусідами, а сусідні країни завжди мають вплив один на одну, виявити вплив якої мови переважає серед даної тріади. Та, оскільки в українському просторі джерела за даною темою відсутні ставимо за мету зацікавити та розвинути бажання до вивчення та дослідження східних мов.

Ключові слова: кандзі, хангиль, ромадзі, піньїнь, хірагана,

катакана.

Козуб Е.А. «Отличительные и общие черты восточных языков»

Исследования заключается в том, чтобы сравнить основные черты китайского, японского и корейского языка. И беря во внимание то, что страны данных языков являются соседями, а соседние страны всегда имеют влияние друг на друга, выявить уровень воздействия языка, который преобладает среди данной триады. Но поскольку в украинском пространстве источники по данной теме отсутствуют ставим целью заинтересовать и развить желание к изучению и исследованию восточных языков.

Ключевые слова: кандзи, хангиль, ромадзи, пиньинь, хирагана, катакана.

Kozub O.O. «Distinctive and common features of oriental languages»

Research is to compare the main features of Chinese, Japanese and Korean. And taking into account the fact that the countries of these languages are neighbors, and neighboring countries always have influence on each other, to reveal the level of influence of the language that prevails among this triad. But since there are no sources on this topic in the Ukrainian space, also we set the goal to interest and develop a desire to study and study Oriental languages.

Key words: kanji, hangil, romaji, pingyin, hiragana, katakana.

САМОБУТНІСТЬ СХІДНОЇ КУЛЬТУРИ

РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА СХОДУ

Шило Т.В.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», студентка 1 курсу
Наук.керівник – Подмарьов О.О,
викладач кафедри східних мов

Мета дослідження - порівняння розвитку музичного мистецтва Європи і країн Сходу на прикладі Китаю, аналіз формування музичної культури і досягнень в області музики.

Наукова новизна роботи полягає в підході в порівнянні музичних систем і висвітленні важливих першооснов у формуванні китайської музичної культури.

В результаті дослідження було виявлено, що в Китаї деякі відкриття в області теорії музики з'явилися раніше, ніж про них дізналися в Європі; проведено порівняння інтенсивності розвитку музичного мистецтва, а також його професійного становлення на світовій арені.

Музика – що це таке? Крім загальноприйнятих визначень, це в першу чергу – мова. Мова, що поєднує сотні людських душ, яка допомагає висловити свої почуття, коли слова безсилі, яка супроводжує людину впродовж всього життя – вона один на всіх. Музика – як повітря: ми нею дихаємо, вона наповнює кожен клітинку душі життям і змістом. Музика - це справжня історія, в якій не можна змінити жодної ноти, жодного слова, жодної паузи; вона показує що було, що є і підказує що може бути.

Це найбільший дар, який дав людству Всесвіт. Це

найпотужніша сила, енергія, що з'єднує розум з духовним початком.

Музична культура Стародавньої Греції утворює перший історичний етап в розвитку музичної культури Європи, представляючи таким чином її дитинство. Саме в цей час формуються основні роди і жанри мистецтва, а одним з найважливіших досягнень стає народження театру. Музична культура античної Греції абсолютно унікальна, зі своїми досягненнями, які і передасть європейському Середньовіччю, а потім – в більшій мірі – і Відродження.

І якщо історія музики давніх часів більш або менш відома світу, то що ж у цей час відбувається на Сході?

Китайська цивілізація – одна з найдавніших у світі. Тут раніше всіх формувалися найважливіші акти цивілізації Сходу, музичне мистецтво також не є виключенням, тому на його прикладі ми розглянемо основні напрямки розвитку в галузі музики.

Яка ж була музика в Архаїчному Китаї? Як і скрізь, музика спочатку супроводжувала трудову діяльність людини у вигляді синтетичного жанру - слово, спів і танець, складають єдине ціле. У цей період виявлені зразки найпростіших музичних інструментів, прообразів сучасних. Це насамперед ударні інструменти: цин (кам'яна плита) і чжун (бронзовий чи залізний дзвін), духовий шен (глиняний порожниста куля з отворами). В часи існування протодержави Шан-Інь (XVI–XI ст. до н. е.), закінчену конструкцію набувають бянь-цин і бянь-чжун – інструменти, що представляють собою дерев'яну раму з двома горизонтальними брусками, на яких підвішені кілька кам'яних плит (цин) або бронзових дзвонів (чжун). У класичному варіанті таких плит або дзвонів, налаштованих в хроматичної шкалою по півтони, 16 (в Європі це

ксилофон, але у ХХ ст. К.Орф став застосовувати набір маленьких кам'яних платівок у своїй оркестровій музиці).

Музична мова набуває характерних мелодичних поспівок, заснованих на поступовому русі з невеликими стрибками на терцію і кварту. Саме на ранньому етапі Стародавнього Китаю сформувалися основні властивості та якості китайської музики. Їй властиво одноголосся з елементами гетерофонії. В інструментальній ансамблевій музиці виявляються елементи багатоголосся. Ритміка музики проста, зазвичай в дводольних метрах переважають повторювані ритми. Характерними для китайської музики є високі звуки, а в співі – фальцетна манера.

Умовно ми можемо поділити музику Стародавнього Китаю на три періоди:

Чжоуськая доба (ХІ–ІІІ ст. до н. е.).

Музика цього періоду в основному базувалася на пентатоновому звукоряді. Між сусідніми ступенями могло бути лише два види інтервалів – велика секунда і мала терція, які не мають сильних ладових тяжінь, в результаті чого відсутня тональний центр лада. Однак професійні музиканти знали вже семиступеневі звукоряди, що нагадують лідійську гаму. Незважаючи на це в музичній практиці Китаю пентатоніка залишалася і залишається основним звуковим матеріалом для музичного твору протягом багатьох наступних століть, а семиступеневі звукоряди розглядалися як похідні від пентатоніки. В Європі ж завжди використовувався 7-ступенний звукоряд.

Поряд з філософським осмисленням ролі і місця музики в суспільстві, велика увага приділялася проблемам теорії музики. Паралельно із стародавніми греками, китайці зацікавилися питаннями числового співвідношення музичних звуків. Вони зрозуміли, що від довжини

шовкових струн чи дерев'яних трубок залежить висота тону. У трактаті 管子 guānzǐ кожному з п'яти звуків пентатонного звукоряда надається числовий вираз: 宫 gong, 商 shang, 角 jue, 徵 zhǐ, 羽 yǔ. У семиступеневому звукоряді 4 і 7 ступінь носять назву: 变徵 biànzhǐ і 变宫 biàngong. Більш того, в цьому трактаті найраніше згадується поняття "люй" (міра, норма, закон) – в даному контексті це півтон 12-ступеневого хроматичного звукоряду. Ця система стала основою китайської музичної теорії. «В результаті розвитку системи «люй», китайці в XVI ст. прийшли до темперації, передбачивши аналогічне відкриття в Європі кількома десятиліттями пізніше» (Цзо Чженьгуань, 1987, с. 257).

Ханьська епоха (206 до н. е. – 220 н. е.). В цю епоху були налагоджені культурні зв'язки з західними країнами; відкриття шовкового шляху давало широку можливість для культурного обміну. Так, китайцями в цей період були запозичені багато музичні інструменти з сусідніх країн. У цю епоху великою популярністю користувалися народні пісні різних жанрів (трудові, жартівливі, міські), але кульмінацією пісенної творчості стає жанр сяньхг («пісня взаємної згоди»). Тут примітивні народні пісні а саpella, більш розвинені пісні з інструментальним супроводом і, нарешті, розвинені пісні з танцями, які отримали назву «дацюй», тобто «великий мотив або велика арія». Назва «дацюй» пов'язано з тим, що основу складають пісенні розділи, обрамлені танцювальними фрагментами. При цьому вокальні і танцювальні частини будуються на мелодіях, заснованих на одній і тій же ладотональності. Остаточний етап у розвитку форми «дацюй», в якій спів, музика і танець органічно з'єднуються за допомогою певного сюжету, належить епохи Тан (618-907) – часу розквіту танцювального мистецтва.

Таким чином, ми бачимо, що історія розвитку музичної культури Європи і Китаю в епоху Давніх часів мала однакове спрямування і схожі досягнення. Хотілося б відзначити, що музичне мистецтво Китаю розвивалося в межах однієї країни, було "закритим", що помітно за досить тривалим періодом роботи в одному жанрі – синтетичному. На Заході ж відбувається обмін знаннями, що сприяє виникненню нових музичних форм і жанрів.

Далі розвиток музичної культури Західної Європи проходить тривалий шлях у кілька історичних епох: Середньовіччя, Відродження; формуються різні музичні напрями: бароко (кінець XVII - початок XVIII ст.), класицизм (XVIII – поч.. XIX ст.), романтизм (XIX ст.). У цей час відбувається безліч музичних відкриттів: з'являється ДТК, праці по теорії музики, створюються нові жанри і вихідні з них форми. Музичне життя Західної Європи перебуває в активному розвитку і процвітання.

Китайська музична культура цього часу не відрізняється яскравим розвитком, вона живе в народних піснях з традиційними ладотональними особливостями. Звичайно ж, композитори пишуть музику для церемоній і різних заходів, але все це не виходить за рамки раніше відомих форм.

Становлення професійної музики в Китаї.

З 1902 року більшість китайських музикантів їздили в Японію і Європу з метою отримання європейського музичного освіти (наприклад: Сяо Юймэй, Дат Шоутянь, Фень Ясюнь, Чень Цончжи, Лу Ліюань та ін.). Після формування нового уряду з 1912 року, була реорганізована система освіти, а також приділено увагу розвитку музичної культури у дітей і школярів. У підручниках з музики вже використовувалася західна форма нот, метод цифрових нот, принципи теорії музики та методика викладання музичних

інструментів, а також видані перші книги по теорії музики.

Поширення європейської культури у всіх регіонах країни спонукало появу багатьох молодих талантів у різних сферах мистецтва. Конфлікт зіткнення європейських та східних культур в Китаї підштовхнув до висновку, що система музичної освіти застаріла.

І так, початком **професійної музичної освіти** в Китаї вважається відкриття Шанхайської консерваторії (1927 р), було відкрито чотири спеціалізації: вокальне мистецтво, фортепіано, скрипка та основи композиції. У викладацький склад входили багато провідні музиканти зі світовим ім'ям (серед них були громадяни Італії, Росії, Німеччини і т. д), першим деканом факультету спеціалізації фортепіано був Борис Захаров (Росія). Шанхайська консерваторія, як перше національне заклад Китаю, внесла великий внесок у музичну освіту країни. Було проведено безліч музичних заходів та сформовані нові тенденції сучасного музичного мистецтва Китаю.

Європейське і китайське музичне мистецтво формувалося на різних культурних основах. Якщо європейське мистецтво вважається «класичним» внаслідок широти поширення, то китайське - «традиційним», оскільки першоосновою для формування творчої діяльності є релігійно-філософські традиції.

Історія музичного мистецтва Китаю пройшла важкий шлях формування, впровадження музичної дисципліни в систему освіти, пошук нових форм, також становлення професійного музичного мистецтва. Вона пережила період занепаду і повернення до витоків, відродження і активне музичне громадський рух.

Зараз, коли перед культурним товариством Китаю

відкрилося все багатство музичної культури Європи, стоїть питання про пошук золоті середини між європейською (класичною) музичною школою і традиційним творчістю, не кажучи вже про нові музичні напрямки, наприклад, авангарді.

Список використаної літератури

1. **Алексеев В.М.** Наука о Востоке: Статьи и документы. М.: Наука, 1982. 536с.
2. **Будда.** Конфуций. Жизнь и учение. М.: Искусство, 1995. 319с.
3. Музыкальна естетика стран Востока / Общ. ред. и вступ. ст. **В.П. Шестакова.** М.: Музыка, 1967. 688с.
4. **Федоренко Т.Н.** Цюй Юань. Истоки и проблемы творчества. М.: Наука, 1986. 156с.
5. **Виноградова В.С.** Проблемы музыки Востока // Советская музыка. – 1962
6. **Цзо Чжэньгуань.** О музыкально-теоретической системе «люй» в китайской музыке Музыка народов Азии и Африки. Вып.5. М.: Советский композитор, 1987. С. 257

Шило Т. В. “Розвиток музичного мистецтва Західної Європи та Сходу”.

Історія розвитку музичної культури Європи і Китаю в епоху Давніх часів мала однакове спрямування і схожі досягнення. Якщо європейське мистецтво вважається «класичним» внаслідок широти поширення, то китайське - «традиційним», оскільки першоосновою для формування творчої діяльності є релігійно-філософські традиції.

Ключові слова: музичне мистецтво, Китай, розвиток, культура.

Шило Т.В. “Развитие музыкального искусства Западной Европы и Востока”.

Европейское и китайское музыкальное искусство формировалось на различных культурных основах. Если европейское искусство считается «классическим» вследствие широты распространения, то китайское - «традиционным», поскольку первоосновой для формирования творческой деятельности являются религиозно-философские традиции.

Ключевые слова: музыкальное искусство, Китай, развитие, культура.

Shylo T. V., “The development of musical art in Western Europe and the East”.

European and Chinese musical art was formed on various cultural foundations. If European art is considered “classical” due to its wide distribution, then Chinese is considered “traditional”, since the religious and philosophical traditions are the primary basis for the formation of creative activity. The Chinese musical art developed within one country and was “locked”.

Key words: musical art, Chine, development, culture.

УДК 140.8:141.336

ОСОБИСТІТЬ, СИСТЕМА МИСЛЕННЯ ТА ЦІННОСТІ МЕВЛЯНИ

Федічева Н.В., Меліке Бахар Тетік Тіке

Історія людства не настільки рясніє іменами людей, чії світобачення і образ думок продовжують чинити величезний вплив на уми мільйонів крізь століття. Серед

плеяди філософів особливе місце займає особистість Мевляни Мухаммада Джалаледдіна Румі (1207-1273). Він був одним з найбільш відомих представників анатолійського містицизму. Великий мудрець Мевляна був і до сих пір залишається одним з найбільш значущих людей в історії Туреччини.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що необхідно комплексне вивчення і просування знань про філософію й творчість Мевляни Румі. Слід також залучати увагу громадськості, тюркологів, студентів, що вивчають турецьку мову, до істинних цінностей його філософії. Також, на нашу думку, слід приділити увагу на важливість перекладу його творів на українську мову.

Мета статті – розглянути світогляд, філософію та систему цінностей Мевляни, якого вже вісім століть люди Сходу називають просто Мевляна, або повелитель, пан душі.

Мевлана народився в місті Балх, розташованому на території нинішнього Афганістану. Свою першу освіту Мевляна отримав у Баха ад-Діна Валадье, одного з чільних мислителів своєї епохи, якого називали «султаном вчених». Основу філософії Мевляни склало духовне вчення суфізм або тасаввуф, якому він навчився за межами медресе. Медресе (араб. مدرسة) означає «місце навчання» от араб. درس д'араса «навчати». Для того щоб краще зрозуміти Мевляну та його думки, треба мати уяву про суфізм або тасаввуф як містичне вчення в ісламі. Прихильники суфізму, виснажуючи себе побутовими незручностями, холодом, голодом, безсонням, спрагою, грубим одягом і статевим стриманістю, домагалися «зливатися з богом».

Головною цінністю, найголовнішим стрижнем і

центром філософії є Аллах й любов до нього та його творінь.

У фокусі філософії Мевляни знаходиться людяність, а мета філософії - зробити людину зрілою, допомогти їй позбутися від земних бажань і наблизитися до божественної любові. Філософію Мевляни можна коротко описати так: мінімум їжі, мінімум розмов, мінімум сну, перемога над нафс (нафс - пристрасті, всі негативні риси душі, властиві людям), стійкість перед лицем страждань, що заподіюються людьми, встановлення контактів з позитивними людьми і дистанціювання від поганих.

Згідно Мевляни, щастя для людини можливо, якщо він доброзичливий з людьми і вдячний за те, що має, живе простим життям, далеким від усього наносного і поверхневого. Філософія містицизму проявила себе не тільки в мисленні, а й у поведінці Мевляни. Він був вкрай скромною людиною, уникав багатолюдних місць, йому не подобалося, коли йому в знак поваги цілували руку і надавали зайві почесті. Він не судив про людину по його соціальному статусу і завжди був привітний з людьми всіх станів.

Великий вплив на особистість та систему мислення Мевляни справив Шемсі-і-Тебрізі. Він докорінно змінив розмірене життя Мевляни, вдихнув в нього радісний стан душі, що не вмщувався в звичні рамки. Шемсі-і-Тебрізі навчив Мевляну позбавлятися від свідомості земного «я», відкидати земні блага і перемагати бажання, які породжують пристрасті і жадання. При порівнянні Мевляни і Шемсі-і-Тебрізі можна сказати, що це були два рівних по силі і глибині колосальних мислителя.

Звернемо увагу на те, як Мевляна сприймав життя та відхід з нього. Мевляна описував життя словами «Я був

незрілим, але з часом я дозрів і став тим, ким я є», а смерть він вважав переродженням і справжнім існуванням. Згідно Мевляни, людина до появи на світло живе щасливим життям, бо дух людини вільний, а при земному народженні він стає полоненим у власному тілі. Він вірив, що дух в момент смерті звільняється від пут тіла і возз'єднується зі своїм Улюбленим, тобто з Творцем. Смерті, вважав Мевляни, не треба боятися, так як вона є, по суті, зустріччю з Аллахом і початком вічного життя. Мевляна називав день смерті "Шебі-Арус", що можна перевести як «день весілля» або «день зустрічі з коханим» і просить своїх справжніх друзів не сумувати після його смерті.

Після смерті Мевляни в Анатолії його сином був заснований орден "Мевлеві". Діяльність ордену поширилася по всій Анатолії після заснування Османської держави і охоронялася державою. Говорячи про діяльність ордену "Мевлеві", необхідно звернути увагу на символічне для ордену явище, - танець обертових дервішів «Сема». Танець «Сема» в ордені Мевлеві - це шлях зближення, єднання з Богом, шлях осягнення божественної істини. Танець можна охарактеризувати як крок на шляху до вселенської любові, молитву, ритуальний танець, який несе в собі особливості обряду. Для Мевляни не існувало часу, місця і правил танцю «Сема». Він виконував цей танець кожен раз, коли входив в транс, відчуваючи в кожній клітинці свого тіла любов до Аллаха, яка ніколи не покидала його душі. Танець обертових дервішів був внесений в до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.

Незважаючи на те, що пройшло 813 років з моменту народження Мевляни, його філософія любові протягом довгих століть привертає увагу не тільки турецького народу, а й усіх людей світу різних культур і віросповідань,

продовжує висвітлювати душі і шлях людей. Його вірші звертаються до всіх людей, незалежно від часу і місця. У всьому світі відомі 7 заповідей Мевляни, які вчать терпимості і самоконтролю. Вони є яскравим прикладом способу життя самого філософа:

- У щедрості і допомоги будь як струмок
- У співчутті та милосерді будь, як сонце
- Ховаючи недоліки інших будь, як ніч
- В гніві і люті будь як померлий
- У смиренні і скромності будь як земля
- У поблажливості будь як море
- Будь таким, яким себе уявляєш, або будь таким, який ти є.

Філософія Мевляни вплинув на багатьох діячів культури, - від німецького класика Гете до відомого хореографа Моріса Бежара, і цей вплив зберігається і в наші дні. Багато мислителів і письменників поділяють слова відомого французького тюрколога, Ірен Мелікофф, яка сказала: «Якщо всі народи переведуть на свої мови і прочитають твори Мевляни, то в світі не залишиться ні ворожнечі, ні воєн, ні помсти, ні ненависті» [1].

Мевляна говорив: «Ми не садимо в цю землю нічого, крім любові, в це чисте поле ми не кидаємо іншого насіння». Послання Мевляни, яке ставило за мету посіяти серед людей любов, мир і розуміння, в наші дні набуває особливого змісту. В наші дні послання і доктрина Мевляни вказують шлях життя в мирі та гармонії представникам всіх культур і віросповідань світу.

Список використаної літератури

1 Батанова, И. А. Истинные ценности философии Мевляны в русских переводах / И. А. Батанова, А. А.

Утеева. — Текст : непосредственный, электронный // Актуальные проблемы филологии : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Казань, май 2018 г.). — Казань : Молодой ученый, 2018. — С. 31-33.

2.Олександр Лисенко. ПИТАННЯ ЩОДО ПРОЯВЛЕННЯ «МІСТИЧНОГО СВІТЛА» НА ПРИКЛАДІ ДАВНЬОЦЕРКОВНОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ МІСТИКИ URL:<https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/12323/47-62.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3.Шамиль Аляутдинов. Тасаввуф (суфизм) URL:<https://umma.ru/tasavvuf-sufizm/>

4. Мевляна - великий учений, філософ, суфій URL:<https://www.trt.net.tr/russian/tvortsy-turietskoi-istorii/2016/05/07/mievljana-vielikii-uchienyi-filosof-sufii-485058>

5. ХТО ТАКИЙ МЕВЛАНА І ЩО ТАКЕ ШЕБ-І-АРУС, NEWS TURK, НОВИНИ ТУРЕЧЧИНИ

URL:<https://jak.koshachek.com/articles/hto-takij-mevlana-i-shho-take-sheb-i-arus-news.html>

Федічева Н.В., Меліке Бахар Тетік Тіке Особистість, система мислення та цінності Мевлани

Стаття присвячена опису й аналізу філософії, систем мислення та цінностей Мевлани, одного з найбільш значущих людей в історії Туреччини. Мета статті – розглянути світогляд, філософію та систему цінностей Мевляни, якого вже вісім століть люди Сходу називають просто Мевлана, або повелитель, пан душі. Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що вважаємо за необхідне комплексне вивчення і просування знань про філософію Мевляни.

Ключові слова: Мевляна, філософія, творчість, турецький народ, вчення суфізм, тюрколог.

Федичева Н.В., Мелик Бахар Тетик Тике Личность, система мышления и ценности Мевлана

Статья посвящена описанию и анализу философии, систем мышления и ценностей Мевлана, одного из самых значимых людей в истории Турции. Цель статьи - рассмотреть мировоззрение, философию и систему ценностей Мевляна, которого уже восемь веков люди Востока называют просто Мевлана, или повелитель, господин души. Актуальность нашего исследования заключается в том, что считаем необходимым комплексное изучение и продвижение знаний о философии Мевляна.

Ключевые слова: Мевлана, философия, творчество, турецкий народ, учение суфизм, тюрколог.

Fedicheva N.V. Melike Bahar Tetik Tike The personality, thinking system and values of Mevlana

The article describes and describes the philosophy, systems of thought and values of Mevlana, one of the most significant people in Turkey's history. The purpose of the article is to examine the outlook, philosophy and value system of Mevlana, which for eight centuries has been called simply Mevlana, or lord, master of the soul. The relevance of our research is that a comprehensive study and promotion of knowledge about the philosophy and creativity of Mevlyana is needed.

Keywords: Mevlana, philosophy, creativity, Turkish people, Sufism teaching, Turkologist.

УДК 94(560)(045)

ПОСТАТЬ АТАТЮРКА В ІСТОРІЇ ТУРЕЧЧИНИ

Федічева Н.В.

доцент кафедри східних мов,
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

<https://orcid.org/0000-0001-8012-5636>

Серед видатних особистостей ХХ століття постать засновника Турецької Республіки посідає одне з провідних місць. За вже більш як 90-річну історію цієї близькосхідної держави ніхто не ставить під сумнів заслуги Мустафи Кемалю Ататюрка (1881– 1938) в її створенні на уламках колись могутньої Османської імперії.

Стаття присвячена розгляду життєвого шляху Мустафи Кемалю Ататюрка, який заслуговує не лише на увічнення своєї пам'яті, а й на глибокі дослідження його життя і діяльності. Стаття становить інтерес для усіх, хто цікавиться історією країн Близького і Середнього Сходу та історією українсько-турецьких взаємин.

Військовий за освітою, він віддав армії майже тридцять років життя, почавши служити ще в османській армії. Потім він зробив усе, щоб перетворити цю армію на силу, яка б підтримувала нову республіканську Туреччину. Пройшовши шлях від кадета військового ліцею, де Мустафа дістав своє друге ім'я Кемаль (Досконалий), до маршала, Верховного головнокомандувача збройними силами республіки, здобувши почесний титул Газі (переможець), Мустафа Кемаль відіграв провідну роль у перемозі турецького національно-визвольного руху, у звільненні території країни від іноземних окупантів. Ця перемога була закріплена на Лозаннській конференції 1922–1923 рр., коли

було підписано мирний договір, яким західні держави офіційно визнавали незалежність і суверенітет Туреччини, що створювало сприятливі умови для мирного розвитку країни.

Важливою була діяльність Мустафи Кемалю після ліквідації султанату і халіфату та проголошення 29 жовтня 1923 р. Турецької Республіки. Мустафа Кемаль ініціює реформи. “Кемалістський експеримент” по перетворенню відсталого Османського імперії на нову республіку, яка будувалася на засадах так званих “шести стріл” Ататюрка, став серйозною спробою подолати відсталість і залежність у рамках національної капіталістичної моделі. Особливе значення мали принципи етатизму і лаїцизму, які дали змогу, з одного боку, розбудувати економічні підвалини нової держави, а з другого – перетворили Туреччину на першу сучасну світську державу серед інших мусульманських країн.

Саме з ініціативи Мустафи Кемалю здійснювалися перетворення в галузі освіти, культури, без яких неможливо було будувати нову державу. “Мовна революція”, яка замінила арабську абетку на латиницю, що відповідала фонетичному складові турецької мови, не лише значною мірою спростила вивчення турецької мови, а й сприяла підвищенню освітнього рівня населення усієї країни. Надання жінкам рівних прав із чоловіками, запровадження міжнародного календаря й сучасного літочислення, нововедення в галузі освіти і побуту – всі ці глибокі перетворення в тогочасному турецькому суспільстві були започатковані Мустафою Кемалем. У 1934 р. законом турецького парламенту в республіці були введені прізвища. За величезні заслуги перед батьківщиною Мустафі Кемалю саме тоді було надано прізвище Ататюрк, або Türklerin

Babası, що означає “Батько турків”.

Список використаної літератури

1. Andrew Mango. Ataturk: The Biography of the Founder of Modern Turkey. - Harry N. Abrams- 2002- 539 p.
2. <https://www.biography.com/political-figure/mustafa-kemal-ataturk>
3. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000074752>

Федичева Н.В. «Постать Ататюрка в історії Туреччини»

Стаття присвячена розгляду життєвого шляху Мустафи Кемалю Ататюрка, який заслуговує не лише на увічнення своєї пам'яті, а й на глибокі дослідження його життя і діяльності. Стаття становить інтерес для усіх, хто цікавиться історією країн Близького і Середнього Сходу та історією українсько-турецьких взаємин.

Ключові слова: республіка, перемога, реформи, заслуги, турецька мова.

Федичева Н.В. «Фигура Ататюрка в истории Турции»

Статья посвящена рассмотрению жизненного пути Мустафы Кемалю Ататюрка, который заслуживает не только на увековечение своей памяти, но и на глубокие исследования его жизни и деятельности. Статья представляет интерес для всех, кто интересуется историей стран Ближнего и Среднего Востока и историей украинского-турецких отношений.

Ключевые слова: республика, победа, реформы, достижения, турецкий язык.

Fedicheva N.V. «The figure of Ataturk in the history of

Turkey»

The article is devoted to the life of Mustafa Kemal Atatürk, who deserves not only the perpetuation of his memory, but also an in-depth study of his life and work. The article is of interest to anyone interested in the history of the Middle East and the history of Ukrainian-Turkish relations.

Key words: republic, victory, reforms, merits, Turkish language.

КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ

КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ. СУЧАСНІ СПОСОБИ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА КИТАЙСЬКОЇ КУЛЬТУР

Корпан А.В.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», студент I курсу
Наук.керівник – Чепурна І.М.,
викладач кафедри східних мов

Китайська нація здавна зберігає добрі традиції культурного взаємообміну з іншими країнами та народами. Культура Китаю ввібрала в себе найкраще з інших культур, збагачуючись новими віяннями. Сьогодні Китай став більш відкритим для всього світу, і неперервно шириться культурний обмін, примножуються і посилюються зв'язки з іншими народами. Народи Китаю і України дуже гаряче люблять мир, цінують культуру, бережуть сімейні цінності і поважають працю. Однакові системи цінностей, незважаючи на величезну відстань між нами, є взаємно

визнаними та взаємно прийнятними.

Відомі синологи Н. Ісаєва, А. Акімова, Б. Курц, В. Кіктенко вивчали особливості китайської культури та її взаємодію з іншими культурами. Проте актуальності не втрачає дослідження способів взаємодії української та китайської культур, і передусім тому, що сучасність – це завжди розвиток, рух уперед і нові можливості, які додаються до вже набутого досвіду.

Мета статті – дослідити способи взаємодії української та китайської культур та розглянути фактори, що сприяють поліпшенню українсько-китайських стосунків.

Українсько-китайські стосунки завжди вирізнялись глибокою взаємною повагою та довірою між народами й керівництвом наших країн. Взаємодію української та китайської культур поглиблюють декілька факторів.

1. В Україні створюються **інститути Конфуція**. Інститути Конфуція – мережа освітніх організацій, які мають за мету «забезпечення ресурсів для вивчення китайської мови та культури по всьому світу». Такі інститути є в Києві при Національному університеті імені Тараса Шевченка та Національному лінгвістичному університеті, в Харкові та Одесі. У Запоріжжі діє так званий клас Конфуція. У 2014 році Інститут Конфуція при Луганському державному університеті переїхав з окупованої території разом з університетом. Окрім класичних центрів вивчення мови та культури, Китай створює «спеціалізовані». У 2019 році при Національній музичній академії імені Чайковського відкрився Музичний центр Конфуція, що має впроваджувати новітній курс китайського музичного мистецтва в Україні та сприяти культурній співпраці між двома країнами (Китай – країна..., 2019). Джерелом підготовки українців Китаю є

Шанхайський університет іноземних мов, у якому 2007 року було відкрито кафедру української мови та літератури.

2. Проведення **культурних заходів** із взаємною участю українців та китайців посилює взаємодію ментальностей. В останні роки з відновленням прямого авіасполучення і спрощенням пересування двосторонні культурні зв'язки міцнішають, зокрема варто виділити свята «Радість Свята весни», «Новорічна ялинка», «Тиждень китайського кіно», «Концерт золотої осені». Україна переживає небувалий сплеск «лихоманки китайської культури» і «лихоманки китайської мови». Серед китайського населення також зростає інтерес до української культури. За останні роки студент з Китаю на ім'я Чжоу Шень виконував пісню на конкурсі «Голос Китаю», українська група La Vivo виступала на щорічному телешоу з нагоди Китайського Нового року, китайська шахістка Хоу Іфань завоювала лавровий вінок на світовому чемпіонаті з шахів у Львові (Україна – Китай, 2017).

Особливо варто відзначити впровадження «Днів культури України» в Китаї з 2018 року після великої перерви від 2010 року. Заходи у рамках «Днів культури» починаються з відкриття виставки пам'яток культури та декоративно-прикладного мистецтва з музеїв України. Українська експозиція протягом двох місяців представляє культуру України в різних видах і жанрах: від археологічних раритетів до робіт сучасних художників. Українське образотворче мистецтво представлене живописом, графікою, художньою фотографією і декоративно-ужитковим мистецтвом (У Пекіні..., 2018).

3. Взаємодію культур поглиблюють **китайсько-української наукові та освітянські обміни**. Китайські студенти входять до десятка найчисленніших іноземних

спільнот в українських ЗВО. Ця молодь, яка здебільшого повертається до своєї країни, розуміє та бачить обидві країни зсередини, тому могла б стати рушійною силою для налагодження культурних відносин між країнами в майбутньому (Китай – країна..., 2019).

Українці мають можливість пройти навчання або стажування у вишах Китаю – у 2019 році китайська сторона надала 45 стипендій відповідно до Угоди про співробітництво в галузі науки між Міністерством освіти і науки України та Міністерством освіти КНР (Уряд КНР виділив..., 2019).

Україна має міцний фундамент і наукові школи, що займають перші місця у світі, а університети КНР завжди добре проявляли себе у сфері інновацій. Водночас серед випускників середніх шкіл Китаю є достатньо високий попит на навчання в українських вузах (Україна і Китай..., 2017).

Окрім студентських обмінів, спостерігається розвиток прямих контактів між вищими навчальними закладами України та Китаю, підписуються нові угоди про співпрацю, впроваджуються академічні обміни, науково-технічне співробітництво й обмін досвідом у сфері розробки професійних стандартів.

Китайці прагнуть відкрити свою країну, познайомити якомога більше людей з їх історією, культурою. Водночас трапляються певні труднощі, що містять емоційно-експресивний складник, як-от неоднозначна ситуація з коронавірусом, яка впливає не лише на торгово-економічну, а й на культурну взаємодію, зокрема на особисті враження та ставлення представників різних культур один до одного. Сподіваємося, що українсько-китайські стосунки посилюватимуться й розвиватимуться в позитивному руслі,

створюючи міцні міжкультурні зв'язки.

Список використаної літератури

1. Китай – країна великої культури. Тематична виставка Сектору картографічних видань Відділу комплексного бібліотечного обслуговування. 2019. Url: <http://www.nbu.gov.ua/node/4683>

2. Україна – Китай. Спеціальний випуск. № 1 (7). 2017. Url: http://tuipravo.info/images/vydanya/ukrchina_2017_03_04_A4_All.pdf

3. У Пекіні відкрили "Дні культури України" у КНР. 2018. Url: <http://ukrainian.cri.cn/841/2018/09/26/2s57793.htm>

4. Уряд КНР виділив 45 стипендій на навчання або стажування українців – заявки прийматимуться до 27 грудня. 2019. Url: <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-knr-vidiliv-45-stipendij-na-navchannya-abo-stazhuvannya-ukrayinciv-zayavki-prijmatimutsya-do-27-grudnya>

5. Україна і Китай активізують університетську співпрацю та обмін студентами. 2017. Url: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2253501-ukraina-i-kitaj-aktivizuuat-universitetsku-spivpracu-ta-obmin-studentami.html>

ФІЛОСОФІЯ МАРКСИЗМУ В ОПОВІДАННІ ЛУ СІНЯ “ЩОДЕННИК БОЖЕВІЛЬНОГО”

Глиненко Г.О.

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», студентка
Наук.керівник – Федічева Н.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри східних мов

Лу Сінь є одним з найвпливовіших сучасних китайських письменників. Це обумовлено не тільки художньою цінністю його творів, але й їх прополітичністю. Мао Цзедун вдало використовував ідеї та вплив Лу Сіня під час Культурної революції: ранні роботи Лу Сіня традиційно вважаються втіленням духу марксизму. Глорія Девіс у своїй книзі “Революція Лу Сіня: Письменництво у Часи Насилля”, навпроти, пише про “байдужість Лу Сіня до марксизму як системи або науки” та пояснює його філософію як “радикалізацію його гуманістичної позиції”(1, с. 160-161), що близько до сучасного китайського лібералізму. У цій роботі ми проаналізуємо перше оповідання Лу Сіня “Щоденник божевільного” з точки зору марксистської філософії та охарактеризуємо політичну свідомість, яку автор транслює у своєму творі.

Лу Сінь написав “Щоденник божевільного” у 1918 році. Завдяки доступній мові та революційному настрою, історія про село канібалів, оформлена як щоденник параноїдального фермера, одразу зробила Лу Сіня відомим та шановним у колі радикальних лівих письменників. Сама історія досліджує сучасне Лу Сіню конфуціанське китайське суспільство засобом аллегорій та метафор.

Головний герой повісті жахається, коли дізнається, що люди навколо нього – канібали. Він виглядає божевільним, тому що його світогляд протиставляється світогляду решти жителів села. Людина, яка намагається протестувати проти норми сприймається як душевнохвора, а у цьому місці норма – це канібалізм: “За старих часів часто їли людей: це я смутно пом’ятав з історії. Щоб розібратися, відкрив

підручник. В ньому не було дат, зате кожна сторінка була багата словами «гуманність», «справедливість», «мораль» і «доброчесність». Люди сприймають звірства за конфуціанські чесноти, раціоналізують та легалізують власні злочини. Це є відображенням діалектико-матеріалістичного розуміння суспільної свідомості. Карл Маркс писав: “Не свідомість людей визначає їх буття, а їх суспільне буття визначає їх свідомість”(2, т. 13, с. 7). Той, хто живе у класовому суспільстві, піддається впливу ідеології класу експлуататора. Епізод, в якому божевільний розуміє, що його брат вже давно додає людську плоть до їх страв, символізує обов’язкову культурну спадщину, багатовікові традиції, які формують не тільки свідомість та поведінку населення, але й їх історію. Якщо так повелося з давніх-давен, значить це правильно. “Як така людина, як я, з тисячами років історії людодства за спиною, можу сподіватися зустріти справжню людину?”.

Експлуаторів у творі символізують канібали, які “хочуть їсти, нічого з цим не зробиш”. Поїдання тіл символізує диктатуру феодалів та буржуазії над простими людьми, системне пригнічування, яке не може бути перебудоване одним індивідом. “Якщо вони можуть з’їсти мене, то вони можуть з’їсти і тебе, а потім будуть їсти один одного”. Боротьба експлуаторських класів між собою така ж жорстока, як і їх насилля над експлуатованими.

Критика Лу Сінем конфуціанства схожа на критику капіталізму Марксом. Лу Сінь стверджує, що конфуціанство гальмує розвиток суспільства, не дає своїм послідовникам усвідомити та реалізувати свій потенціал: “Вони їдять людей і самі бояться щоб їх не з’їли, дивляться один на одного з підозрою. А як було б всім спокійно, якщо б вони відмовилися від цих думок, займалися іншими справами,

гуляли, їли, спали”. У конфуціанському суспільстві людина не може бути істинно вільною, бо вона вимушена виживати. Маркс описував капіталізм як систему, нездатну вдовольнити потребу людей у “широті та різноманітності прагнень, всебічній діяльності та розвитку, способах удосконалення власних талантів”(3, с. 72). Отже, Лу Сінь і Маркс описують та критикують суспільний устрій, який робить неможливим вільний розвиток людини.

Вплив марксизму на творчість Лу Сіня є очевидним, але не є послідовним. “Щоденник божевільного” був написаний за рік до подій Руху четвертого травня, коли було ще рано говорити про його однозначні політичні прихильності. Ся Джицин у своїй книзі “Ворота Темряви” описує Лу Сіня як культурно дезорієнтованого гетеродокса і тлумачить його прагнення до змін як особистий відчай, стверджує, що його політична залученість є більш емоційною, ніж інтелектуальною: “Лу Сінь був людиною настроїв. [...] Сучасне зображення його саркастичної або пророчої сторони, можливо, було деяким перебільшенням”(4, с. 157). “Щоденник божевільного” є описом суб’єктивних переживань не менш, ніж політичною сатирою. Вольфганг Бауер пише: “Одинак у пустині, явний божевільний, який насправді є єдиним розсудливим серед божевільних – це стара китайська притча, за допомогою якої Лю Сінь говорив про свою самотність. У стосунку з цим, божевільний з щоденником цілком може розглядатися як автопортрет” (5, с. 579).

Несистемність поглядів та відсутність великих упорядкованих теоретичних робіт не дозволяють назвати Лю Сіня філософом, але, на час створення “Щоденника божевільного”, його сприйняття марксизму можна вважати діалектичним процесом. Для нього марксистська філософія

– це ще один метод дослідження суспільства, спосіб співвідносити власні рефлексії та протиріччя з динамікою соціального та політичного розвитку.

Список використаної літератури

1. **Gloria Davies**, *Lu Xun's Revolution: Writing in a Time of Violence*, Cambridge, MA, Harvard University Press, 2013, 408 pp.
2. **Маркс, К.** К критике политической экономии, М.: Политиздат, 1959, т. 13, 771 с.
3. **Norman Geras**, *Marx and Human Nature*, 1983
4. **Tsi-an Hsia**, *The Gate of Darkness: Studies on the Leftist Literary Movement*, The Chinese University of Hong Kong Press, 2016, 392 pp.
5. **Wolfgang Bauer**, *The Face of China. Autobiographical Self Depiction in Chinese Literature from its Beginning until the Present Day*, Munich, Vienna: Carl Hanser Verlag, 1990.

УДК 811.581

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ДІЛОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ З КИТАЙЦЯМИ

Малахова Ю.В.

к.філол.наук, доцент кафедри східних мов
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

<https://orcid.org/0000-0003-4083-810X>

Загальною характерною рисою всіх рівнів і видів міжкультурної комунікації є неусвідомленість культурних відмінностей її учасниками. Справа в тому, що більшість людей в своєму сприйнятті світу дотримуються наївного

реалізму. Їм здається, що їх стиль і спосіб життя є єдино можливим і правильним, що цінності, на які вони орієнтуються, однаково зрозумілі і доступні всім людям. І тільки зіштовхуючись із представниками інших культур, вони виявляють, що звичні моделі поведінки перестають працювати, звичайна людина починає замислюватися про причини своєї невдачі.

Коли в комунікацію вступають представники різних культур, тоді стикаються різні культурно-специфічні погляди на світ. При цьому кожен з партнерів не усвідомлює ці відмінності, вважає свій образ світу нормальним.

Тому для успішної комунікації необхідно володіти знаннями в області стратегії і тактики ведення переговорів. Ведення бізнесу на Сході вимагає особливого підходу, так як тут дуже тісно переплітаються міжособистісні та ділові відносини. Щоб провести паралелі між китайським і західним стилем ведення переговорів, необхідно звернутися до самого поняття «переговори». Дослідники А.В. Дмитрієв, Є.М. Бабосов розглядають переговори як спосіб мирного врегулювання конфліктної ситуації (Дмитрієв, 2009). М.Г. Ятманова вважає, що переговори – це «усвідомлене спілкування з людьми для досягнення певних цілей» (Ятманова, 2012). Г. Кеннеді дає лаконічне визначення: «переговори – це процес пошуку умов для отримання того, що потрібно нам, у того, хто чогось хоче від нас» (Кеннеді, 2011). Американські дослідники Р. Фішер і У. Юрі характеризують переговори як «човниковий взаємозв'язок, призначений для досягнення угоди» за умови, що обидві сторони мають однакові або протилежні інтереси (Фішер, 1992). У китайській мові слово «переговори» (谈判, tánpà) складається з двох ієрогліфів:

谈 – розмовляти і 判 – вирішувати. З китайської точки зору переговорний процес – це перш за все механізм, основна мета якого полягає у вибудовуванні довірливих довгострокових відносин між сторонами за допомогою діалогу. Саме тому сам процес важливий так само, як і результат.

Таким чином, переговори можна визначити як процес обговорення цілей сторін, шляхів їх досягнення і спільне прийняття рішень. Стаття присвячена розгляду підходів до дослідження стратегій ведення переговорного процесу і міжкультурній комунікації. Мета статті – розглянути і охарактеризувати процес ведення переговорів представниками китайських компаній, виявити особливості міжкультурної комунікації.

Китай представляє собою свого роду етнокультурний моноліт, який виник із сукупності споріднених народностей і спочатку мав єдині духовні традиції. Китайці економні, старанні, ощадливі, обережні і терпимі. Поєднують гнучкість з жорсткістю і сподіваються, що партнер також володіє цими якостями. З-за великої території і багатонаціонального складу, в китайській культурі, незважаючи на її цілісність, існують відмінності між регіональною і національною культурами. Китайський народ зазвичай розділяється на південних і північних китайців, межа між ними проходить по річці Хуанхе, і вони відрізняються характерами. Північні китайці простіше, чесніше і більш відкриті, цінують дружбу, в той час як південні китайці дріб'язкові, м'які і гарні бізнесмени. Якщо ми розділимо північних і південних китайців на більш дрібні групи відповідно до місця розташування регіонів, ми можемо виявити, що їх характери теж відрізняються. Наприклад, китайці з північного сходу природні і відкриті,

шанхайці – розумні, пекінці – практичні, тьянцзинці – чесні і терпимі, китайці з Шансі – працьовиті й ощадливі, стійкі до труднощів, кантонці – товариські і люблять заробляти гроші. Насправді, однак, характер людей з однієї місцевості також різоче відрізняється, завдяки можливості виховання. Зазвичай пекінських підприємців ділять на три групи.

Перша група – це китайці, які здобули освіту за кордоном, знайомі з іноземною культурою особисто. Друга група – це підприємці з Чжунгуаньчуньської зони, більшість з яких знайомі з тим, що таке труднощі започаткування власної справи. Третя група – це керівники державних підприємств, вони найбільш схильні до впливу традиційної китайської культури. Тому, не слід дотримуватися однієї і тієї ж лінії поведінки, коли ви працюєте з китайцями. Як каже китайське прислів'я: «Знай свого супротивника і знай себе, тоді ти виграєш сотню битв, без небезпеки ураження», кожному слід знати себе і свого партнера, щоб вигравати кожен операцію.

Для багатонаціонального Китаю характерний колективізм. З приходом до влади комуністичної партії ця традиція лише посилилася. Важливим нормативним ознакою, з особливою силою виявив себе саме в поселеннях неолітичних землеробів, де кожне домогосподарство зазвичай належало великій сімейно-клановій групі, стала практика централізованого перерозподілу. Її суть зводилася до того, що голова групи мав право від імені колективу розпоряджатися всім сукупним майном.

Індивідуальний успіх, що перевершує усіх співробітників в одній компанії, не схвалюється. У свідомості китайців діє правило: «Успіх належить всім». Тому, якщо потрібно заохотити китайців, що працюють у вашій компанії, будьте обережні у виборі методів, інакше ви можете поставити їх у

скрутне становище, і заподіяти шкоду внутрішній атмосфері серед ваших працівників.

Якщо потрібно скоротити загальні витрати вашої компанії, зустрівшись з виробничими труднощами, перебуваючи у своїй країні, ви захочете звільнити деяких працівників. Але в Китаї має дотримуватися крайню обережність, якщо ви вибрали саме цей шлях скорочення витрат. Звільнення декількох людина може перемогти все підприємство в паніку. Більш мудрим буде зменшити всім працівникам зарплату, тим самим змусивши їх шукати шляхи до досягнення прибутку. У Китаї люди воліють перебувати в колективі і нести колективну відповідальність, що їх відрізняє від людей Заходу, які прагнуть до особистої свободи і дбають про власні права. Китайські традиції допомагають культивувати на підприємстві атмосферу лояльності. У китайській бізнес-культурі не прийнято звертатися на «Ви». Найчастіше в мові фігурує звернення «*贵公司*» (guì gōngsī), що в перекладі з китайської мови означає «Шановна компанія».

Китайці ведуть переговори, чітко розмежовуючи окремі етапи: початкове уточнення позицій, їх обговорення і заключний етап переговорів. На початковому етапі значна увага приділяється зовнішньому вигляду партнерів, манері їх поведінки, відносин усередині делегації. На цій основі китайці намагаються визначити статус кожного з учасників переговорів. Надалі вони орієнтуються переважно на людей з більш високим статусом, як офіційним, так і неофіційним. Крім того, в делегації партнера вони виділяють людей, які висловлюють симпатії китайській стороні. Саме через них китайці згодом намагаються вплинути на позицію протилежної сторони.

На переговорах з китайською стороною не варто

очікувати, що партнер першим «відкриє свої карти», тобто першим висловить свою точку зору, зробить пропозиції тощо. Якщо переговори проводяться на території китайської сторони (до речі, вони це люблять), китайці можуть посилатися на те, що, згідно з їхніми традиціями «гість говорить перший». Спроби ж отримати інформацію від китайської сторони часто виявляються безрезультатними: вона зводиться в основному до загальних положень. При цьому бажано не забувати, що під час вітання при обміні рукоштовками (воно прийнято в Китаї) спочатку тиснуть руку більш високопоставленої особи.

Китайці роблять поступки зазвичай під кінець переговорів, після того, як оцінять можливості партнера по переговорах. Причому тоді, коли здається, що переговори зайшли в глухий кут, вони раптом вносять нові пропозиції, що передбачають поступки. У результаті переговори поновлюються. Однак помилки, допущені партнером в ході переговорів, уміло використовуються китайцями. Остаточні рішення зазвичай приймаються китайськими учасниками не за столом переговорів, а вдома. Схвалення досягнутих домовленостей з боку «центру» практично обов'язкове. При цьому не виключено, що вони намагатимуться внести поправки і певні застереження. У Китаї великого значення надають налагодженню неформальних відносин із зарубіжними партнерами. Вас можуть запитати про вік, сімейний стан, дітей – не ображайтеся, це щирий інтерес до вас. Вас радо запросять у гості або на обід в ресторан, де подадуть не менше 20 страв. Якщо ви не готові скуштувати подане вам екзотичне блюдо – не відмовляйтеся демонстративно.

Китайці віддають пріоритет взаємодовірі в довготривалих стосунках. Свої духовні цінності і принципи

вони ставлять вище грошей і миттєвої вигоди. Характерними ознаками китайського ділового стилю спілкування є практицизм, шанування своїх національних традицій, ввічливість, стриманість, уважне ставлення до партнера, уміння використати у своїх цілях його сильні та слабкі сторони. Витоками його є особливості психології китайського народу, господарської, ділової, етичної культури. Формування психології населення Китаю зумовлене своєрідністю історичного, соціокультурного, економічного, географічного розвитку країни. Значно вплинуло на неї конфуціанство як філософська, релігійна, етична система. Китайців характеризують дисциплінованість, залежність індивіда від групи, згуртованість на основі чіткого розподілу ролей, витримка, терпимість, співчуття й співпереживання у міжособистісних відносинах. У спілкуванні з особами свого кола (в референтній групі, сім'ї, з колегами і друзями) розмовляють швидко, обриваючи кінцівки фраз, слів, насичуючи мову жаргонізмами. В офіційній обстановці їх мова стримана, дещо формалізована стереотипними фразами, артикуляція є чіткою і виразною, міміка й жести – мінімальними. Вербальна й невербальна поведінка китайців має, як правило, етикетний характер. Тому, готуючись до переговорів з китайськими партнерами, потрібно враховувати загально визнані в їх етнічному утворенні особливості мовного етикету. Для китайців важливо, щоб їх спілкування відповідало таким основним вимогам: тема розмови має бути цікавою, адекватною часу і реальній комунікативній обстановці, містити якомога більше тотожних і менше суперечливих моментів. Комунікативна поведінка китайців зумовлена своєрідністю етнічної психології, її характеризують яскраво виражена

церемонність, стриманість, приховування справжніх намірів, статечність, поважність, схильність до захоплення «штампами ввічливості». Ця специфіка виявляється і на переговорах. Для них важливе дотримання процедурно-сміслових етапів, зокрема попереднє уточнення позицій, їх обговорення, підбиття підсумків. На попередньому етапі китайці звертають особливу увагу на зовнішній вигляд, манеру поведінки партнерів, виокремлюють людей з більш високим статусом і тих, що симпатизують їм. Саме завдяки цим людям вони намагаються впливати на позицію протилежної сторони. Особливістю китайських делегацій є велика кількість експертів – експерт з фінансових питань, технічних тощо. Як наслідок, її чисельність, як правило, є досить великою. У процесі переговорів китайці не поспішають відкривати свою позицію, охоче вислуховують протилежну сторону і тільки після того, як оцінять її можливості, розкривають свої інтереси та аргументи. При цьому вони вміло використовують у власних цілях помилки партнерів. Спосіб мислення китайців на переговорах є практичним, позбавленим непотрібних ускладнень. Вони надають перевагу простим інтелектуальним конструкціям, рідко користуються абстрактними принципами. Часто вдаються до надбань народної мудрості «Не забувай минулого, воно – вчитель майбутнього», «Прийшло щастя – будь пильним, прийшло горе – будь стійким», «Тому, хто не відчув гіркоти життя, ніколи не оцінити насолоди від нього».

Загалом китайському стилю ділового спілкування властиві такі особливості:

- обумовленість спілкування етнічними стереотипами і ціннісними орієнтаціями, етнокультурними особливостями сприймання й мислення, що сформувало в їх психічному

складі такі риси, як консерватизм і прагматизм, поклоніння перед догмою й авторитетом, повага до віку тощо;

- орієнтація на групі, а не індивідуальні цінності, переважний вплив групових еталонних моделей спілкування на комунікативні процеси;

- повага до людини. Під час спілкування китайці демонструють, що вважають співрозмовника розвиненим та освіченим, навіть якщо це не так;

- стриманість у розмові з малознайомими людьми. Якщо, наприклад, під час спілкування японець нахилиється вперед, тіло його рухливе, особливо м'язи обличчя, то китаєць, навпаки, у всьому спокійний, розмовляти голосно вважається недопустимим. Китайці не дивляться на співрозмовника прямо, оскільки вважають, що так роблять тільки вороги. Це іноді призводить до непорозуміння: зауваживши відведений погляд китайця, його починають підозрювати в нещирості та неухважності до себе. Насправді – це звичка, традиція, за якою добрих людей свердлили очима непристойно;

- ввічливість під час бесіди. Вона не є простою формальністю, зовнішньою формою поведінки, їй властиві люб'язність, уміння поставити себе на місце іншого, скромність, повага до співрозмовника.

Таким чином, Китай – це велика країна з багатою історією і найбільшим у світі населенням. Її тисячолітня філософія розповсюдилася на усі сфери життя: від щоденного спілкування до традицій ведення бізнесу. Якщо вам хочеться відчувати стовідсоткову впевненість в успішному результаті переговорів з китайцями, необхідно враховувати відмінності в ментальності, культурі і традиціях, які можуть перешкодити в налагодженні вигідного і плідного співробітництва.

Список використаної літератури

- 1.Дмитриев А.В. Конфликтология: учебник / Изд. 3-е, перераб. М.: Альфа-М; ИНФРА-М, 2009. 336 с.
- 2.Кеннеди Г. Переговоры: Полный курс / пер. с англ. М.: Альпина Паблишер, 2011. 388 с.
- 3.Кулантаева, Л. И. Особенности ведения переговоров с китайскими предпринимателями // Молодой ученый. – 2017. – № 19 (153). – С. 406-409. – URL: <https://moluch.ru/archive/153/43256/> (дата обращения: 20.04.2020).
- 4.Фишер Р., Юри У. Путь к согласию, или переговоры без поражения / пер. с англ. А. Гореловой; предисл.В.А. Кременюка. М.: Наука, 1992. 158 с.
- 5.Ятманова М.Г. Ведение переговоров. Стратегии и тактики: учебно-методическое пособие. СПб.: СПбГУ, 2012. 92 с

Малахова Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ДІЛОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ З КИТАЙЦЯМИ

Стаття присвячена розгляду підходів до дослідження стратегій ведення переговорного процесу і міжкультурній комунікації. Мета статті – розглянути і охарактеризувати процес ведення переговорів представниками китайських компаній, виявити особливості міжкультурної комунікації.

При написанні статті були використані наступні методи і прийоми дослідження, як: описовий метод, що включає прийоми спостереження, інтерпретації, зіставлення, узагальнення, типологізації.

Ключові слова: ділові переговори, ділове спілкування, Китай, міжкультурна комунікація

Малахова Ю.В. ОСОБЕННОСТИ ВЕДЕНИЯ

ДЕЛОВЫХ ПЕРЕГОВОРОВ С КИТАЙЦАМИ

Статья посвящена рассмотрению подходов к исследованию стратегий ведения переговорного процесса и межкультурной коммуникации. Цель статьи – рассмотреть и охарактеризовать процесс ведения переговоров представителями китайских компаний, выявить особенности межкультурной коммуникации. При написании статьи были использованы следующие методы и приемы исследования, как: описательный метод, включающий приемы наблюдения, интерпретации, сопоставления, обобщения, типологизации.

Ключевые слова: деловые переговоры, деловое общение, Китай, межкультурная коммуникация

Malakhova Y.V.FEATURES OF CONDUCTING BUSINESS NEGOTIATIONS WITH THE CHINESE

The article is devoted to the analysis of approaches to the study of strategies for conducting the negotiation process and intercultural communication. The purpose of the article is to review and characterize the process of negotiations between representatives of Chinese companies, to identify the features of cross-cultural communication.

In this article used the following methods and techniques of research: descriptive method, which includes methods of observation, interpretation, association, generalization, and typology.

Keywords: business negotiations, business communication, China, cross-cultural communication.

МИФЫ О КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Фурсова М.Ю

ГУ «Луганский национальный университет
имени Тараса Шевченко», студентка 2 курса
Научный руководитель – Подмарёв А.А.,
преподаватель кафедры восточных языков

По статистике самым сложным языком в мире является китайский. По последним данным на этом языке говорит около 1,3 миллиарда человек во всем мире. В основном, они проживают в Китае (или КНР), Сингапуре, Тайване, Филиппинах и других странах, где расположены китайские общины. Они есть и в России, США, Австралии и Азии. Практически нет китайцев в Южной Америке и Африке. Поскольку китайский в последние годы является быстроразвивающимся языком, известные люди все чаще выбирают его для изучения. Например, Марк Цукерберг при выступлении в Пекинском университете сказал речь на китайском. И даже принц Уильям в интервью по-китайски пожелал Нового года! В 1946 году китайский вошел в число официальных языков ООН. Однако до 1974 года он практически не использовался в качестве рабочего. Китайский язык очень любим в Европе, да и остальном мире, но только из-за иероглифов. Китайские значки можно встретить где угодно, от обоев до чашек. Конечно, над значением никто не задумывается, главное, чтобы красиво было!

Многие люди боятся иметь дело с китайским языком, не говоря уже о том, чтобы рассматривать язык как профессиональную перспективу. И чтоб знать язык нужно иметь хороший слух, ведь там тона, а о запоминании иероглифов вообще и речи быть не может. Поэтому в этой

статье я раскрою вам пару секретов, которые полностью изменят ваше мнение о китайском языке.

1. Иероглифы. Китайская письменность использовалась еще 4 тысячи лет назад. Самый древний "документ" с иероглифами относят к XVII веку до н. э. Уже в государстве Шан-Инь на панцирях черепах были сделаны "цзягувень" - гадательные письмена. Первые иероглифы на костях животных в этом районе были обнаружены только в XX веке, поэтому ученые до сих пор изучают этот этап развития письменности эпохи Шан. Письменность Китая имеет кардинальное отличие от всех остальных языков и состоит не из букв, а из иероглифов. Каждый иероглиф предназначен для обозначения отдельного слога, звука или целого слова. Также письменность отличается тем, что идет не слева направо, а сверху вниз и справа налево. Однако в последние годы китайцы предпочитают использовать традиционное европейское письмо. Классическое расположение можно встретить только в изданиях с культурной ценностью - книгах по искусству. В Китайском языке около 85 000 иероглифов. А также существует традиционное и упрощенное написание иероглифов. Вы думаете что китайцы и люди, изучающие язык, знают их?! Грамотные китайцы прекрасно обходятся 3000 иероглифами, а для жителя сельской местности и 1500 будет достаточно. Более того, все иероглифы состоят из ключей — простых графических элементов, выучив которые, можно легко освоить китайскую письменность. Всего их 214, а по-настоящему часто используется около 100. Иероглиф чай 茶. Он состоит из трех ключей. Самый верхний ключ - "травы" 艹, под травой "человек" - 人, под человеком "дерево" 木. Как мы знаем – иероглиф, это

элемент китайского письма. Китайский иероглиф — это письменный знак, но не в коем случае, не буква, а целый слог, который подразумевает под собой слово. Это древнейшие простые значки, похожие на рисунки (например, 木 “дерево”, 山 “гора”, 上 “верх”, 下 “низ”)

Это максимально простые иероглифы, с изучения которых, настоятельно рекомендуется начать путь постижения китайской письменности.

2. Тона. Одной из самых сложных составляющих китайского языка являются тона. Во всяком случае так считает большинство людей. Китайский - тональный язык. Он имеет четыре основных тона: высокий ровный, восходящий (от среднего к высокому), нисходящий до среднего уровня и затем восходящий, нисходящий и один дополнительный нейтральный. Тон может полностью изменить смысл слова, например, tāng ровным тоном означает "суп", а táng с восходящим - "сахар". Так же бытует мнение, что нужно иметь абсолютный слух, чтобы уметь их применять. Например, перепутав тон, вы рискуете обзвать маму «лошадью», а лошадь — «коноплей». В зависимости от того, каким тоном вы произнесли то или иное слово, его значение может полностью измениться, например: “смерть” и “четыре” для нашего уха будут звучать одинаково - “сы”, но для китайца эта фраза в зависимости от произношения третьим тоном - будет смерть, а четвертым - четверка. Так что же, только выпускникам музыкальных школ под силу выучить китайский? И получается, у полутора миллиардов китайцев абсолютный слух? Но если вы хотя бы раз видели и слышали компанию китайцев, то ваше представление о слухе может измениться. Они очень громкие и тона в их речи скорей похожи на особую интонацию. Поэтому выучить их

довольно просто, а правильно использовать – вопрос привычки. Исследования показали, что люди, говорящие на китайском, используют обе височные доли своего мозга. А вот англоговорящие используют только левую сторону. Это как раз связано с тональностями

3. Фонетический китайский беднее русского. Но тут сложно поспорить. В китайском языке всего 420 слогов, что делает речь «слегка» однообразной, по сравнению с русским языком.. Китайцы любят пошутить на эту тему. Однажды известный китайский филолог написал стихотворение про поэта по фамилии Ши и десять каменных львов, используя только слог «ши». Но тут же на помощь приходят тона, которые «оттеняют» китайский язык, и помогают понять сказанное. Но китайцы народ адекватный, и они не используют такие приёмы в речи, если только не хотят пошутить.

4. Диалекты. Это особенность китайской культуры. Поскольку Китай очень большой, а народу еще больше, то язык там как «испорченный телефон», меняется с севера на юг, и люди с противоположных частей страны вообще не понимают друг друга. Но Мао Цзэдун решил эту проблему за нас, введя «стандартный китайский» на всей материковой части Китая и своими тоталитарными методами сумел заставить миллиардное население его выучить. В школах и университетах уже много лет преподают только на стандартном китайском. Считается, что стандартный китайский определяют по диалекту столицы, на данный момент столица Китая – Пекин, и поэтому их диалект считается официальным и самым распространенный, так же этот диалект называют - северокитайский. На нем говорит около миллиарда китайцев во всем мире. Основное население, говорящее на северокитайском, проживает в

северной и западной части Китая. Именно по отношению к этому диалекту среди западной литературы можно услышать "мандарин", а вот сами китайцы называют его "путунхуа". Итак, откуда же взялось слово "мандарин" по отношению к китайскому? Дело в том, что так называют распространенный северокайтайский диалект в Европе. Это название прикрепилось к нему много столетий назад, когда купцы из Португалии начали строить отношения с Китаем. Сначала они называли чиновников Mantri, что после трансформировалось в Mandarin. А поскольку в этой стране официальный язык называется иероглифом гуаньхуа, или "язык чиновников", то вскоре его стали называть "мандарин". Кстати, название мандарина имеет непосредственное отношение к вышеуказанному факту. Когда его впервые привезли из Китая в Европу, то европейцы сразу стали называть его, как и все кайтайское, мандарином!

5. Грамматика. По сравнению с другими языками грамматика кайтайского одна из самых лёгких и простых. Здесь нет ни падежей, ни родов. На одном правиле из грамматики можно построить множество предложений, и овладеть кайтайским на базовом уровне для вас не составит труда. Изучая кайтайский в своём университете на протяжении полугода, я уже могла высказывать свои мысли, хотя бы простыми предложениями, но я считаю, что это большой прогресс, ведь до университета я не знала ни одного иероглифа.

6. Кайтайский язык похож на японский, вьетнамский и корейский языки. Китай, Япония и Северная и Южная Корея – эти восточноазиатские страны имеют не только похожие физические черты их жителей, такие как черные волосы и желтоватый оттенок кожи; они также делят между собой уникальные языки и используют

системы письменности, которые значительно отличаются от алфавита западных языков. Если сравнить письменный китайский, японский и корейский языки, то очень быстро можно заметить, что некоторые из символов очень похожи друг на друга, а в некоторых случаях они вообще одинаковые. Если отложить в сторону политические и исторические моменты, новые шаги были недавно предприняты для того, чтобы пронести эту связь в новую эру. В течение восьмой сессии трехстороннего форума северо-восточной Азии, который проходил на острове Хоккайдо в Японии в июле, был подготовлен проект списка, показывающего 800 обыкновенных символов китайского языка, которые делятся и совместно используются упомянутыми тремя языками. Окончательный вариант списка будет официально объявлен в 2014 году. Основываясь на 2,500 символах Китая, 1,006 символах Японии и 900 Южной Кореи, ученые, прибывшие на форум, выбрали 800, которые встречаются в каждой из трех стран. Согласно оценке, проведенной на форуме, это заложит основание для молодежи трех стран для понимания языка друг друга, если они освоят эти 800 знаков. С целью поиска общих моментов и пропаганды обмена ими, трехсторонний форум спонсировало информационное агентство Xinhua, японская компания Nikkei Inc и южнокорейская компания Joong Ang Ilbo. Со времени проведения первого форума в 2006 году, ежегодная встреча проводится в одной из трех стран по выбору. Список из 800 символов является одним из основных достижений форума в этом году. У Корейского есть своя азбука (хангыль), а у японского их даже две (катакана и хирагана.)! У этой языковой группы в алфавитах используются буквы, а вот в китайском языке есть иероглифы. Да, в японском тоже есть

иероглифы. Когда-то страна восходящего солнца позаимствовала их у Китая. Выглядят они также, но читаются и переводятся часто по-разному.

Китайский язык только кажется очень сложным, хотя китайцы учатся ему всю жизнь, они постоянно заглядывают в словари чтоб вспомнить тот или иной иероглиф. Но когда доходит очередь до высказывания своих мыслей со знанием 1000 иероглифов, становится довольно просто, и ты думаешь уже, что всё знаешь, и для ежедневного общения этого вполне хватит. Но эти 1000 иероглифов нужно же для начала выучить, скажете вы. И поначалу это очень непросто. Исходя из своего опыта могу сказать, что сложно по началу, но очень интересно. Первый раз я столкнулась с иероглифами, когда пришла в университет мой преподаватель сказал нам на первой паре выучить 100 иероглифов за неделю. Я была в шоке, как и вся группа, но мы знали на что шли и просто приняли эту ситуацию, и нам таки удалось выучить эти 100 иероглифов за неделю. И дальше мы с ними сталкивались, и параллельно учили новые, прописывали, слушали и спустя два года это доходит до автоматизма, и ты уже глядя на иероглиф один раз, сможешь запомнить его.

Китайский удивительный язык, все его так боятся, но на самом деле, если разобраться, то можно для себя открыть совсем другой мир, одни иероглифы чего стоят. Я надеюсь, что мне удалось хотя бы немного переубедить вас. Изучение китайского языка дало мне большой урок в том, что если не бояться нового, то можно много достичь.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

A VIEWPOINT TO LIFELONG LEARNING

Nataliya Fedicheva, PhD

Irfan Tosuncuogly, PhD

Globalization takes place practically at all levels: educational technological, environmental, political, social and most of all at interpersonal levels. Depending on the shifts in the fields of information technology, teaching and learning activities, classical face to face education required some changes in terms of teachers and students. As is known education is not something that is stable in a society, but rather changes with external flux. In this regard lifelong learning process requires not only the qualities of the teachers and students but also education systems as well. The training of pre-service teachers within the frame of lifelong learning context is also very important, so lifelong learning should be taken into account for the educators. It is also a very salient issue for educators in order to evaluate the answerabilities and roles of teachers. Moreover the main idea of lifelong learning depends on an individual's wish to develop him/herself in learning capabilities and teachers. In today's conditions, a great deal of consensus has been also achieved on the competencies a teacher should have. In the study lifelong learning concept is approached from the different point of views.

Introduction

The rapid change in science and technology has caused information in many fields to become outdated in a very short

time. From the cars we drive to smart phones we use every day, technology has had a great effect on our lives, and when we think about the invention of fire and wheel, the technology has really come a long way. The 21st century is described as the “age of technology” or the “digital age” or “the age of information” to emphasize its peculiar features and requirements due to globalization and internationalization.

Globalization takes place practically at all levels: educational technological, environmental, political, social and most of all at interpersonal levels. In line with this, globalization of education improves the activities in and outside classrooms by creating networking opportunities through technology such as the internet. Moreover with the advent of the Internet, we have access to an extensive amount of knowledge and materials. The language teaching was also effected profoundly by the improvements in the related area and it has also become more and more productive and attractive with the advancements that were provided by the technology. Digital communication and collaboration is also being used to facilitate language learning, at the school and university level as well.

Activities within the Dimension of Education

In the development of information technology, the up to date methods and techniques should be implemented in the learning-teaching activities. Considering the so called changes in information technology and education, the paradigm of education within the context of teaching and learning purposes shifted from classical to up to date process. Classical face to face education has required some changes in terms of teachers and students, and it seemed a necessity to consider the nature of teacher-learner interactions. As is known education is not something that is stable in a community, but rather changes with external flux. In this respect, lifelong learning should be taken

into account for the educators.

Selvi (2011) says that the Lifelong learning process involves the qualities of the teachers and education system. The training of pre-service teachers within the frame of lifelong learning context is highly significant issue as it enables them to be lifelong learners in the field of teaching arena.

How to learn is a salient precondition for lifelong learning activities. It requires a profound and effective strategies, and deep perception of learning activity for all the steps of life. The improvements of lifelong learning abilities are vital for the individuals' career and their social lives. In addition to the main perceptions and realities in learning activities, a certain number of cognitive and meta-cognitive abilities that let learners take responsibility for administering learning activity by building a backbone for lifelong learning.

Lifelong Learning in Brief

After the second world war, in the years of 1945s, education was preferred as one of the effectual remedies for building of a modern and global community from the very beginning. Because after this terrible war people learnt how to live in peace. They tried to look for the new meanings of peace; how to live together in a mutual perspective, how to build relationships among the citizens of the country. Learning should not happen separately and it should be constructed in the communities from the cradle to the grave. And most societies started to implement some regulations in their communities in order to put learning activities throughout their lives.

The term of lifelong learning has appeared for the first time in the report by Faure et al.(1972) printed by UNESCO. UNESCO announced so called term as a “master concept” that would give shapes the education in the world. The related report presents an educational characteristics and gives an

interpretation of the concept of education. Basically, it was implied in this report that a person would take part in the learning opportunities voluntarily. The learning opportunity should supply an individual with an area to make him/her aware of potential in learning as a human being. The individual who is aware of his/her potential will gain self-esteem and self-confidence in the life. So in this respect, lifelong learning is a natural social right of every individual to obtain in the community in where s/he lives.

On the other hand, the concept of lifelong learning has been observed often in the recent years in Turkey and there have not been enough number of scientific studies on this issue. Diker (2009) says that the lifelong learning tendency of the students at the universities are low. According to Atik and Kürüm (2007) lifelong learning is perceived as unconscious learning.

Berberoğlu (2010) approaches the issue in terms of information and communication technologies related to lifelong learners in the research that examines the position of the European Union (EU). Demirel and Akkoyunlu (2010) discusses that prospective teachers' self-efficacy regarding lifelong learning tendencies and information literacy was high.

Teachers' Roles

Undoubtedly, teachers have important roles in Life learning process. The teachers who are the implementers of the educational programs that were developed in accordance with the contemporary educational understanding, can carry out their duties successfully. Fenwick (2001) mentions two prominent trends that have been effective in teacher education. One of them is to extend the professional evolution of prospective educators within the concept of lifelong learning, and the other is to make them realize the teaching activities within the societies. Hence, “teacher education”, “lifelong learning” and

“learning society” concepts are revealed. In line with this, Murray (2010) indicates that language teachers’ professional development is very significant, in today’s world (Murray, 2010). The developments in professional capabilities and knowledge of prospective teachers may not be reflected by means of issues in the related area (Richards & Farrell, 2005).

Davis and Sumara (1997) emphasize that teachers’ characters should be put into consideration. On the other hand, lifelong learning can be seen as an endless human development project in which teachers’ lifelong learning competencies can be considered as one of the vital ways to be successful. Martin (1999) says that lifelong learning is considered one of the potential tools for individuals to be active citizens in democratic societies, and will become more powerful with teachers who are involved in this process. In this context, Chapman et al. (2003), emphasizing the importance of teacher education in reaching lifelong learning societies, underlines the need to develop lifelong learning and constructivist approach implementation competencies in teacher education. The main theoretical basis of social constructivist rationale denotes that cognition is constructed by means of being engaged in societies. The social relationships and the culturally constructed materials, signs etc., create higher-level thinking (Johnson, 2009). This notion indicates that cognition is the outcome of any interactive process that is mediated by means of social interaction, context and the language.

Discussion and Conclusion

Foreign language teaching has recently moved from teacher-centered to student centered mode. In learning a foreign language, on the whole, students learn best when they are actively integrated in the activities. Rather than just listening and memorization, students should internalize what is being

taught and give examples of their own. In this regard, the teacher's role has shifted from lecturing to leading learners to construct and get responsibility of their learning. According to Prensky (2008), technology acts as a contributor to this new teaching paradigm. Prensky (2008) also states that students are bored with just listening to the teacher, and they cannot pay attention to the course for a long time, as a result they start to play with their mobiles or talk among themselves.

On the other hand, lifelong learning is a significant issue for educators in order to evaluate the answerabilities and roles of them. The main idea of lifelong learning depends on an individual's wish to develop him/herself in learning capabilities and teachers. In today's conditions, a great deal of consensus has been also achieved on the competencies a teacher should have. As a result of the evaluation of the literature, teacher qualifications determined based on analyzing international practice samples and they are as in the following;

1. Teachers should be adapted to students and their learning.
2. Technological pedagogical content knowledge. Teachers should have knowledge about curriculum and subject area, how to teach the program and interdisciplinary relationship, recent developments in the field, basic concepts, tools and structures of the field, integration of the content to be taught with technology.
3. Planning and applying teaching. Planning based on the information of field knowledge, students, community and curriculum objectives; effectively designing and applying the subjects and sequential learning of the subjects based on the knowledge of the curriculum. Understanding how students' learning approaches differ and creating learning opportunities that can be adapted to different students; planning for the development of different age and ability groups; knowing how to individualize the strategies to fully develop individual

learning potential.

4. Evaluation and monitoring. Understanding and using formal and informal assessment strategies to ensure students' intellectual, social and physical development on an ongoing basis.

5. To be able to provide effective communication and manage student behaviours in the teaching and learning environment. Using knowledge of effective verbal, nonverbal media communication techniques to provide active learning, collaboration and supportive interaction in the classroom. Understanding and using individual and group motivation to create a learning environment that will encourage positive interaction, active participation in learning and personal motivation.

6. Planning and realizing individual and professional development. Ensuring professional development by constantly questioning the practices s/he realizes, thinking his/her applications systematically and learning from experience.

7. Co-working, teamwork and collaboration with other teachers, parents and school staff. S/he builds relationships with colleagues, parents and other institutions to support students' learning and development.

8. To know and understand the professional duties and legislation related to the job. S/he can behave responsibly and critically within the legal and ethical framework.

To sum up, it is quite important for teachers who prove a model for the students they raise in many aspects to be at a sufficient level in terms of their lifelong learning competencies and innovativeness. Language as a societal phenomenon, maintains its change and development depending on societal changes. In this sense, it is considered that this study is

noteworthy in terms of the concept of lifelong learning.

References

1. Atik Kara, D. ve Kürüm, D. (5-7 Eylül, 2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Kavramına Yükledikleri Anlam (Anadolu Üniversitesi örneği). 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
2. Berberoğlu, B. (2010). Yaşamboyu Öğrenme ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri Açısından Türkiye'nin AB'deki Konumu. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, cilt. 5 (2), s.113-126.
3. Chapman, J., Toomey, R., Gaff, J., McGlip, J., Walsh, M., Warren, E. &Williams, I. (2003) *Lifelong learning and teacher education*. Canberra: Australian Government Department of Education, Science and Training. Available at: www.dest.gov.au/highered/eippubs.htm
4. Davis, B. & Sumara, D.J. (1997). Cognition, complexity and teacher education. *Harvard Educational Review*, vol. 67 (1), pp.105-125.
5. Demirel, M. ve Akkoyunlu, B.(26-28 Nisan, 2010). *Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Bilgi Okuryazarlığı Özyeterlik Algıları*. 10 th. International Educational Technology Conference, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, Proceedings Book, V. 2, pp.1126-1133.
6. Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

7. Europeans and Their Languages” (2012). Web. Retrieved from http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf

8. Faure, E. (1982). *Learning to Be: The World of Education Today and Tomorrow*. Unesco, Paris. Fitzgerald, R., R. Taylor & I. La Valle, I. (2003) National Adult Learning Survey (Research Report 415). London: Department for Education and Skills.

9. Fenwick, T. A. (May 22-23, 2001). *Fostering Teachers' Lifelong Learning through Professional Growth Plans: A Cautious Recommendation for Policy*. 2001 Pan-Canadian Education Research Agenda Symposium Teacher Education/Educator Training: Current Trends and Future Directions, 1-21, 2001 Laval University, Quebec City.

10. Johnson, K. E. (2009). *Second language teacher education: A sociocultural perspective*. New York: The Routledge.

11. Martin, I. (1999). Lifelong learning: Stretching the discourse. In P. Oliver (Ed) *Lifelong and continuing education: What is a learning society?* Aldershot: Ashgate.

12. Murray, A. (2010). Empowering teachers through professional development. *English Teaching Forum*, 1, pp. 2-11.

13. Richards, J. C & Farrell, T. S. C. (2005). *Professional development for language teachers: Strategies for teacher learning*. New York: Cambridge University Press.

14. Selvi, K. (2011). Teachers' lifelong learning competencies. *International Journal of Curriculum and Teaching*, vol. 1(1), pp. 61-69.

15. UNESCO / United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (1996). *Learning: The treasure within*. Paris.

УДК 811.161.2:005.44

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Федічева Н. В., Подмарьов О.О., Корінська О.О.

Федічева Н. В., доцент кафедри східних мов,
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

<https://orcid.org/0000-0001-8012-5636>

Подмарьов О.О., викладач китайської мови,
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

<https://orcid.org/0000-0003-0602-6140>

Корінська О.О., старший лаборант кафедри
східних мов, магістрант ДЗ „Луганський
національний університет імені Тараса Шевченка”

<https://orcid.org/0000-0003-4576-8462>

В двадцять першому столітті світ вступає в якісно новий етап свого розвитку, про що свідчать трансформації соціально - політичних систем і глибокі зміни, які відбуваються в геополітичних структурах. Найбільш наочним проявом і показником цих змін є процес глобалізації. Прийнято вважати, що в середині 60-х рр. ХХ століття М. Маклюєн ввів поняття «глобального села» (global village), а в соціологічний контекст воно увійшло вже в 1981 р завдяки Дж. МакМенамі, який вказав, що почалася глобалізація соціальних відносин [1].

Глобалізація (від англ. "globe" – земна куля) – складний, багатогранний процес, який має безліч проявів та включає багато проблем. Саме це робить проблематичним дати єдине, однозначне сформульоване визначення глобалізації, яке б охопило всі сторони цього явища планетарного

масштабу. Існують такі визначення:

Глобалізація – це тривалий процес інтеграції національних економік світу з метою розв’язання глобальних проблем людства.

Глобалізація - це процес, завдяки якому досягнення, рішення і діяльність людей в одній частині земної кулі справляють значний вплив на окремих людей і їхні спільноти в усіх частинах світу.

Глобалізація – це сукупність викликів і проблем сьогодення.

Глобалізація – це коли територіальність стирається як організуючий принцип культурного та соціального життя, а глобальні проблеми успішно вирішуються лише спільними зусиллями держав» [2, с.13]..

Глобалізація - це інтенсифікація всесвітніх громадських зв'язків, в результаті якої події локального значення впливають на світові і навпаки [3].

Як науковий термін глобалізація використовується перед усім, у дослідженнях, пов'язаних із вивченням динаміки розвитку реального світу.

Процес глобалізації робить вирішальний вплив на такі сфери людської діяльності як економіка, політика, освіта, культура, і також впливає на суспільство та мислення людей, і, як наслідок, на мову. Вплив глобалізації на мови, лінгвополітичну практику, мовну політику був предметом уваги різних вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема Б. Ажнюка [1], В. Алпатова [2], А. Гальчинського [3], Е. Заграви [4]. Дослідники вважають, що між мовою, культурою і суспільством, безумовно, існує найтісніший зв'язок. Жоден з цих елементів не може існувати поодиноці, не залежно один від одного. Згідно з С. Г. Тер - Мінасовою, «мова - дзеркало культури, в ньому відбивається не тільки

реальний світ, що оточує людину, не тільки реальні умови його життя, але і суспільна самосвідомість народу, його менталітет, національний характер, спосіб життя, традиції, звичаї, мораль, система цінностей, світовідчуття, бачення світу». Як один з видів людської діяльності мова виявляється складовою частиною культури, яка визначається як сукупність результатів людської діяльності в різних сферах життя людини: виробничої, суспільному, духовному.

Інтеграція України у міжнародний культурний та інформаційний простір зумовила швидкий процес оновлення лексики української мови, особливо за рахунок запозичень. Запозичення слів – це природний і закономірний процес, характерний для будь-якої розвиненої мови. Відкритість українського суспільства, можливість його громадян вільно подорожувати, значна кількість туристів з-за кордону, участь українських представників у міжнародних конференціях, посилення зацікавленості до вивчення іноземних мов, а також функціонування мережі (Інтернет) визначають активне запозичення нової лексики.

Мова, що йде в своєму розвитку по шляху глобалізації, безумовно, має ряд переваг перед іншими мовами. Вона поліфункціональна і обслуговує різні сфери діяльності людей, їй відкриті національні і державні кордони, вона мобільна і стрімко розвивається за рахунок включення в себе все більшої кількості слів носіїв інших мов. Глобалізація супроводжується поширенням використання мови, зниженням бар'єрів на шляху засвоєння і присвоєння, збільшенням взаємодії і взаємозалежності з іншими мовами.

Кінцевий результат глобалізації людство навряд чи колись побачить, оскільки глобалізація мови і мов - процес

нескінченний. За останні 20-25 років в українську мову ввійшла величезна кількість запозичених слів. Активізація лексичних запозичень та звертання до іншомовних джерел, пов'язані з такими причинами: 1) потребою заповнення мовних прогалів – поповненням певних тематичних груп; 2) браком слів, позбавлених будь-яких конотацій, переважно в царині науково-технічної термінології та номенклатури; 3) прагненням до мовленнєвої економії, компактності; 4) тенденцією до чіткішої диференціації слів за семантикою та сферами вживання тощо.

У зв'язку з розвитком техніки, появою нових технологій, тісною взаємодією різних світових культур, запозичення з інших мов абсолютно неминучі. Лексичні новоутворення збагачують словниковий запас української мови, підкоряються законам і нормам її граматики, словотворення і фонетики.

Наведемо приклади запозичень, які міцно ввійшли до української мови: магістр, бізнес, менеджер, дедлайн, саміт, брифінг, локдаун, шоу, лідер, мітинг, піжама, біфштекс, ром, тунель кліп-мейкер (англійська). Феншуй, айкідо, лотерея, папарацци (італійська). Бакалавр, лігвіст, журналіст, редактор, репортер, фейлетоніст, балет, одеколон, браслет, люстра, абажур, трюмо, пудра, туалет, сервіз (французська). Штрихкод, пролетаріат, балетмейстер, маклер, офіцер, юнкер. (німецька). Чумак, богатир, козак, гайдамака, отаман, кавун, гарбуз, шашлик, казан, чарка, баран, базар (тюркські мови). Алгебра, атлас, нашатир (арабська). Фэншуй, чай, тофу, вок, жемчуг, женьшень, кетчуп, кунфу, манти (китайська).

Отже, у даний час можна говорити про взаємозалежний світ. Глобальна взаємозалежність стає

об'єктивною реальністю, ігнорувати цей процеси неможливо.

Список використаної літератури

1. Брітікова К. В. Узуальне та okazaльне в інноваціях сучасної української мови: тенденції оновлення лексико-словотвірної категорії назви особи: Автореф. дис. канд. філол. наук./ Харківський нац.пед.ун. ім. Сковороди, 2007. – 20 с.
2. Білецький А. О. Адаптація давньогрецького ономастико ну в східнослов'янських мовах // “Іноземна філологія”, вип.. 24. – Льв.; 17.
3. Глобалізація і безпека розвитку / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін. – К.: КНЕУ, 2001.
4. Глобалізація і безпека розвитку / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін. – К.: КНЕУ, 2001.
5. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. - К.: Наукова думка, 1998.
6. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. - К.: Освіта, 1999.
7. Кислюк Л. П. Особливості іншомовної лексики словотвірною підсистемою сучасної української мови // Мовні і концептуальні картини світу: Зб. Наук. праць. – К.: Прайм – М., 2002. – Книга 1. – № 6 – С. 182- 186.; 182-183.
8. Сімонок В. П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній українській мовній картині світу. – Х.: Основа, 2000. – 331 с.
9. Стишов О. А. Особливості розвитку лексичного складу української мови кінця ХХ ст. // Мовознавство. – 1999. – № 1. – С. 7-21.
10. Тараненко О. Українська мова на сучасному етапі (кінець 1980-х – 1990-і роки): старі і нові проблеми //

Мовознавство: Тези та повідомл. III Міжнар. Конгр. українців. – Харків, 1996. – 1996.

11. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова) М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.

12. Фурса В. М. Семантико-граматичне та словотвірне освоєння невідмінюваних імен. – К.: Інститут української мови НАН України, 2005. – 252 с.

Федичева Н.В., Подмарьов О.О., Корінська О.О.
«Вплив процесу глобалізації на українську мову»

У статті розглянуто процес глобалізації який є одним з факторів взаємопоповнення лексичного складу мов, а також надані приклади іншомовних запозичень.

Ключові слова: глобалізація, запозичення, іноземна мова, лексика.

Федичева Н.В., Подмарёв А.А., Коринская А.А.
«Влияние процесса глобализации на украинский язык»

В статье рассмотрен процесс глобализации который является одним из факторов взаимополнения лексического состава языков, а также предоставлены примеры иноязычных заимствований.

Ключевые слова: глобализация, заимствования, иностранный язык, лексика.

Fedicheva N.V., Podmarev O.O. Korinska O.O. «The impact of the globalization on the Ukrainian language»

The article considers the process of globalization, which is

one of the factors of complementarity of the lexical structure of languages, as well as provides examples of foreign language borrowings.

Key words: globalization, borrowing, foreign language, vocabulary.

**ПОЗНАВАТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ
УЧАЩИХСЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ЯЗЫКА
COGNITIVE ACTIVITY OF THE STUDENTS IN
LEARNING A LANGUAGE**

Irfan TOSUNCUOGLU

Abstract

Complex innate mechanisms of the mind were not appreciated well in the first half of the last century, but this idea changed in the last decades. The word of cognition seemed straightforward, and it was, at times, caused of debates in the fields of psychology and neuroscience as well. The essence of cognitive activity of students and its components are requires very deep analysis, as the term cognition is very significant in the process of foreign language learning activities. In the study the importance of cognition is explained in all aspects within the context learning of foreign language and its necessity was asserted for the students in completing pedagogical process. In this connection the special place should be given to the means of the aesthetic education, capable in the complex approach to promote the decision of the given issue.

Бурный, стремительный XX век - век прорыва во всех областях человеческой жизни, век смены парадигм и традиционных представлений. Он принес с собой такие

явления мирового масштаба, как научно-технический прогресс, глобализация, информатизация, мировое образовательное пространство.

Много новых вопросов встает и перед сферой образования. Вместе с тем, есть проблемы, поднимающиеся не в первый раз и остающиеся актуальными во все времена. Одна из них - это проблема активизации познавательной деятельности школьников. И это вполне понятно, поскольку весь педагогический процесс направлен на достижение главной и постоянно существующей цели - передачу накопленного опыта от старшего поколения младшему. Для того, чтобы успешно реализовывалась эта цель, учащиеся должны быть активными субъектами учебно-воспитательного процесса. Во время стремительных перемен, быстро меняющихся взглядов и представлений жизненно необходимо открыто встречать все новое, уметь не потеряться в сложных, нестандартных ситуациях. Здесь умение мыслить, творчески подойти к делу сыграет большую роль, чем сумма механически заученных знаний. Но другой вопрос, какими средствами пытаются решить эту проблему ученые и педагоги-практики. Несомненно, что это должен быть комплексный подход и, как кажется, совершенно справедливо, если он будет носить аксиологический характер. Неслучайно в наш технический век все громче стали слышны призывы к гуманизации и гуманитаризации образования. Ведь конкретных знаний слишком много, чтобы один человек мог ими овладеть, а нравственные ценности и идеалы, понимание красоты и гармонии окружающего мира каждая личность должна пронести через всю свою жизнь. Человек - не робот, чтобы механически выполнять различные операции, он должен видеть прекрасное и эстетическое во всем, чтобы он не

делал. В этом случае повысится его интерес, будут развиваться творческие способности и активизируется деятельность.

Однако, все заметнее духовные ценности вытесняются материальными благами, подаренными научным прогрессом (а ведь они несут такой колоссальный эстетико-познавательный потенциал) Прослеживается тенденция к пренебрежительному отношению к своему нравственному совершенствованию, малой значимости для индивида чувственной стороны деятельности.

Если же говорить о том, что целью образования является передача социального опыта, то это предполагает следующее:

1. знания о природе, человеке, технике; например: проблемы, связанные с нарушением природного баланса:

человек-природа;

человек-животный мир

2. опыт способов деятельности (умения, навыки); Экология сегодняшнего дня: загрязнение атмосферы, вредные химические выхлопные газы из невероятного количества машин вокруг нас, болезни людей (аллергия, астма), которые практически отсутствовали 50 лет назад ; освоение космоса, внедрение компьютерной техники в повседневную жизнь.

3. опыт творческой деятельности; Трудовая преемственность поколений, (приобретение навыков и умений с ранней юности) сфера обслуживания, работа на компьютере, вождение машины, стремление вникнуть в сущность современных профессий: маркетинг, борьба с коррупцией, иностранные языки, компьютерные технологии, экономика, международные отношения;

У современной молодежи (старшие классы в школе,

учеба в университете) появилась возможность приобретения опыта творческой деятельности: участие в олимпиадах, конкурсах, семинарах, возможность внедрения в жизнь различных изобретений, основанных на теоретических знаниях физики, математики, химии, философии, знания законов развития общества и т.д.

4.опыт эмоционально-ценностного отношения к миру, к своей деятельности ;Современная молодежь старается найти свое место в этом обществе, оценить свой вклад в сохранение мира, нераспространение ядерного оружия, сохранение первозданности мира, при этом не оставаться сторонним наблюдателем, а активным борцом, творцом и созидателем.

Соответственно содержание образования должно состоять из тех же элементов, что и весь социальный опыт. К сожалению, в очевидном разрыве между информационно-познавательным и духовно-нравственным началом и заключается драма современной школы и детей.

Отметим и другой момент. Ведь и научные знания, и научные достижения могут иметь эстетически привлекательное лицо, если научиться воспринимать их с точки зрения не голых вычислений и расчетов, а комплексно, не отрывая от главного для чего они создают человека.

Искусство отличается от науки тем, что исследует человека целостно, проникая как в его биологическую, так и в социальную сущность. Поэтому оно представляет не только художественное постижение жизни, но имеет огромное познавательное значение. Говоря образами, символами, картинками, искусство раскрывает мир и человека в нем всесторонне, всеобъемлюще. Благодаря тончайшим средствам воздействия на человеческую

личность, оно может приоткрыть ту истину, которая остается непостижимой для науки. Постигание же тайных основ мироздания неизбежно связано с ощущением гармонии мира, которое в свою очередь стимулирует мыслительную деятельность. Что же представляет собой этот вид деятельности?

Познавательная деятельность - это взаимодействие субъекта и объекта, имеющее своей целью познание и преобразование действительности, а также развитие самого субъекта, происходящее в ходе собственных рассуждений последнего, в основе которых находятся предпринимаемые им познавательные действия, отражающие и воспроизводящие действительность в мышлении, для овладения новыми знаниями о мире, открытия законов природы и общества и обнаружения возможных способов деятельности с предметами и явлениями для развития своей личности. Конечно, это определение слишком обширно, зато оно сразу отражает и саму структуру познавательной деятельности, включающей в себя такие компоненты как мотивационный, ориентационный (цель, план), содержательно-операционный, энергетический (воля, внимание) и оценочный.

Имея это в виду, нами выделены следующие группы, включающие условия, которые должны быть соблюдены для успешного решения проблемы активизации познавательной деятельности школьников:

- внешние условия;
- содержание учебного материала;
- организация учебной деятельности;
- умственно-психологическая характеристика;
 - эмоциональный настрой;
 - личность учителя.

Активизации познавательной деятельности будет содействовать комплексное и системное использование всего многообразия средств, методов и приемов обучения. Поэтому своей работой мы ни в коей мере не призываем отказаться от других путей, кроме эстетического. Но реальность такова, что поиск средств и возможностей, способствующих личностному становлению ребенка, раскрытию его индивидуальности, освоению окружающего мира и законов красоты, обосновывает огромный интерес к искусству, к его потенциальным возможностям. Под средствами эстетического воспитания мы понимаем совокупность специфически человеческих приемов, способов действия для достижения способности полноценного восприятия и понимания богатства окружающего мира, в центре которого сам человек в его личной и общественной жизни, в его стремлении к прекрасному в искусстве и действительности. Такими средствами являются *Общение и Поведение, Природа, Труд, Игра, Наука и Познание, Бытовая Обстановка, Искусство*.

Рассмотрим несколько вариантов использования их для достижения активной позиции ученика в учебном процессе.

Содержание учебного материала приобретет личностный смысл, абстрактный научный термин станет понятным и ясным, если использовать эстетические стороны науки, привлекать кроме научной, художественную литературу по теме, использовать новинки медиа-продукции, периодическую печать.

Для организации учебной деятельности можно брать принципы, методы и приемы, подаренные самим искусством: педагогическая драматургия, освоение вживанием, постоянная связь с жизнью и природой (невозможно изучить хорошо ботанику, не выходя из класса

и не рассматривая деревья, цветы, окружающие нас).

Нравственно-психологический компонент сознания выражается в понимании красоты труда, процесса учения. Здесь помогают арт-терапия, катарсис, музыка.

Царящая в школе обстановка радости и дружелюбия, эстетическая творческая совместная деятельность, индивидуально-личностный подход способствуют поднятию эмоционального тона, что в свою очередь активизирует мотивацию к общению и обучению в школе.

Важное место занимает в жизни каждого школьника учитель. Поэтому к нему предъявляются повышенные требования: общий этикет, педагогическая этика, уважение к детям, эмоциональная приподнятость и отзывчивость, профессионализм.

Средства эстетического воспитания могут положительно влиять на все компоненты познавательной деятельности учащихся на всех этапах учебно-воспитательного процесса в школе, поскольку являются не просто приемами, а сложной структурой взаимосвязанных элементов.

Еще раз хотелось бы подчеркнуть о необходимости комплексного подхода в проблемы активизации учения школьников. И все же возможности эстетики в этом вопросе занимают особо важное место, поскольку она влияет не только на интенсивность познавательной деятельности учащихся, но и формирует личность, воспитывает ее на нравственных общечеловеческих идеалах, закладывает ценностные ориентации, определяет общепсихологическое отношение к миру.

Список использованной литературы

1. Amodio, P., Schnell, A., Bockle, M., Ostojic, O., Fiorito, G., and Clayton, N.S. (2019). Grow smart and die young: why

cephalopods evolved intelligence. Trends Evol. Ecol. 34, 45–56.

2. Faerch, C., & Kasper, G. (2002) The role of comprehension in second language learning. Applied Linguistics 7: 257-74.

3. Балтабаев М.Х (2000). Педагогическая культурология. Бишкек.

4. Гончаров Н.Ф. (1978.) Действительность и искусство в эстетическом воспитании школьников. М.

5. Неменский Б.М. (1987.) Мудрость красоты. - М.

6. Хмель Н.Д. (2004). Жалпы бшм беретш мектептегг педагогикалык процесс. Алматы.

7. Шамова Т.Н. (1982). Актившия учения школьников. - М.

Наукове видання

Збірник матеріалів

X Міжнародної науково-практичної конференції «Україна-Китай: діалог культур» та Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції сходознавства»

Редакційна колегія:

Савченко С.В., д-р пед. наук, професор, ректор (голова);

Федічева Н.В., канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри східних мов (відпов. редактор);

Корінська О.О., старший лаборант кафедри східних мов (відпов. секретар);

Чепурна І.М., викладач;

Подмарьов О.О., викладач;

Малахова Ю.В., канд.філол.наук, доцент;

Борзова О.Д., викладач.

За заг. ред. канд.пед.наук, доцента, завідувача кафедри східних мов Федічевої Н.В.

Коректор – Корінська О.О.

Комп'ютерне макетування – Корінська О.О.

Відповідальні за випуск:

Федічева Н.В., канд.пед.наук, доцент, завідувач кафедри східних мов (відпов. редактор);

Корінська О.О. старший лаборант кафедри східних мов (відпов. секретар).

Видавець і виготовлювач

Видавництво Державного закладу

«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92703. Тел./факс: (06461) 2-16-02.

e-mail: mail@luguniv.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК ґ 3459 від 09.04.2009 р.